

KIRMIZI BEYAZ

HAYAT KÜLTÜRÜ DERGİSİ

10 2011
SONBAHAR

- * ASIRLARDIR ÖNCESİNDEN GELEN AZİZ HEDİYELER: KUTSAL EMANETLER
- * HELAL GIDA! MODA MI İHTİYAÇ MI?
- * HUZUR ALIR HUZUR SATARIM ODUN PAZARI
- * POPÜLER TAKIM SPORU FUTBOL

albayrak

OSMANLI'DA ESNAF TEŞKİLATLARI

“Beynimizin sağını da kullanıyoruz, solunu da!”

Yeni Şafak
Okuyan bilir...

OSMANLI'DA ESNAF TEŞKİLATLARI

Son yıllar tarihe belki de ekonomik krizlerin çağı olarak geçecek. Hemen her gün iflas eden bankalar, büyük şirketler, işsiz kalan sayısız insan ve böylece yitip giden umutlar günümüze damgasını vurmuştur şüphesiz. Tarihin hiçbir döneminde insanlar, geleceklelerinden, herhalde bugünkü kadar endişe etmemişlerdi. Peki, böylesi bir iktisadi ortamda prensiplerinden sapmadan ayakta kalabilmenin yolu ne olabilir? Bu sorunun cevabını teknik anlamda ekonomistler verebilir ancak Kırmızı-Beyaz Hayat Kültür Dergisi olarak bu sayıda, her konuda dersler çıkarmamız gereken tarihe yöneldik. Askeri ve siyasi başarılarla her zaman övündüğümüz Osmanlı'da iktisadi hayat nasıldı? Bu soru bizleri doğrudan esnaf teşkilatlarına götürdü. Anlaşıldığı kadarıyla Osmanlı ekonomisinin en açık haliyle takip edilebildiği konu bu teşkilatlardır.

Esnaflar, büyük bir ekonomi sistemi içinde en küçük fakat en etkili gruplar olarak dik-kati çeker. İnsanın bütün hayatı boyunca duyduğu ihtiyaçlar, yüzlerce ya da daha fazla uzmanlık dallarına ayrılmış meslek gruplarının elinde üretilmektedir. Osmanlı esnaflarındaki bu çeşitlilik şüphesiz ki aralarındaki ilişki biçimini etkilemiş ve organizasyon ile yönetimin sağlıklı yürütülebilmesi için kurumlaşmalara gidilmiştir. Osmanlı gibi büyük bir devlette bu denli geniş çaplı bir esnaf örgütlenmesi ekonominin sağlıklı ve istikrarlı ilerleyişinin en önemli etkeni konumundaydı.

Köklerini ahilik ve fütüvvet düşüncesinde bulduğumuz esnaf teşkilatlarının belki de bahsedilmesi gereken en önemli yönü bir ticaret ahlaki anlayışını yerleştirmiş olmalarıdır. Öyle ki ticaret hayatında ahlaki düzen ve geleneklere aykırı bir hareket nadir görülüyor, eğer olursa bu örgütlerin müdahalesine ve mukabelesine sebep oluyordu. Böylece devletin herhangi bir müdahalesine gerek olmadan sosyal ve ticari düzen korunuyordu. Bu durum dönemin Avrupalı bürokratlarının da dikkatini çekmişti. XVI. asırda Fransa elçisi J. Chesneau 'Düzen ve güvenlik inanılmaz derecede kuvvetli idi. Geceleyn şehirdeki muhafaza için elinde bir sopa ve fener ile gezen tek bir kimsenin dolaşması yeterli oluyordu' demektedir. Bu sayıda, Osmanlı'da esnaf teşkilatlarının önemini ve ekonomideki yerini, konunun uzmanlarından ve yurt dışındaki çalışmalarıyla dikkati çeken İstanbul Şehir Üniversitesi Öğretim Üyesi Mehmet Genç ile değerlendirme fırsatı yakaladık. Sayın Genç'in aktardığı bilgiler sayesinde esnaf örgütlerinin bilinmeyen yönleri ve büyük önemi bir kez daha gün yüzüne çıkmış oldu.

Bu sayıda ele alınan bir diğer konu da Kutsal Emanetler. Yavuz Sultan Selim'in Mısır seferi sonunda halifelik makamı ile birlikte İstanbul'a taşıdığı bu eşsiz hediyeler, Hz. Peygamber'den ve onun arkadaşlarından itibaren günümüze kadar varlığını devam ettirmiş ve onları bir kez bile olsun görenler için tarifi imkânsız duygulara vesile olmuştur. Başka hiçbir yerde, bir emanetin bu denli hürmetle korunduğu söylenemez. Bu nedenle söz konusu emanetleri bizler için 'kutsal' yapan değerler üzerinde durmak istedik.

23 Ekim 2011 tarihinde Van ve çevresinde meydana gelen depremin acıları hâlâ tazeliğini koruyor. Felakette hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yakınlarına ise sabır ve metanet diliyoruz. Umarız bu, ders çıkarmamız gereken son deprem olur ve bütün ülke olarak bir daha böylesine büyük acılar yaşamayız. Bir yandan da Kasım ayında, Kurban Bayramı'nı idrak edecek olmanın mutluluğu içindeyiz. Bütün okuyucularımızın bayramını şimdiden tebrik ediyoruz.

Ömer Bolat
Albayrak Grubu
Genel Koordinatörü

18 EKONOMİ HELAL GIDA! MODA MI İHTİYAÇ MI?

26 GEZİ KURAKLIK VE AÇLIĞIN PENÇESİNDEKİ ACI VATAN MOGADIŞU

32 KÜLTÜR ASIRLAR ÖNCESİNDEN GELEN AZİZ HEDİYELER: KUTSAL EMANETLER

46 GEZİ HUZUR ALIR HUZUR SATARIM ODUNPAZARI

60 MEKÂN BİR LOKMA MUTLULUK LOKMA CAFE & RESTORAN

64 SPOR POPÜLER TAKIM SPORU FÜTBOL

70 SAĞLIK SAĞLIKLI KİLO VERME YÖNTEMLERİ

74 TEKNOLOJİ MODERN ÇAĞIN SON SİLAHLARI

80 OTOMOBİL SUV/CROSSOVER SINIFINA GÖZ ALICI BİR KATKI INFINITI JX

ALBAYRAK HOLDİNG A.Ş.
ADINA SAHİBİ | NURİ ALBAYRAK
GENEL YAYIN YÖNETMENİ | GÜVEN İLGÜN
SORUMLU MÜDÜR | AV. MUSTAFA DOĞAN İNAL

YAPIM TÜRK MUTFAĞI İLETİŞİM HİZMETLERİ
BÜYÜKDERE CD. NO: 157/10 ZİNCİRLİKUYU-İSTANBUL
TEL: 0212 275 7505 www.tmi.h.com.tr

BASKI | KORİDÖR MATBAACILIK SAN. LTD. ŞTİ. | İKİTELLİ İSTANBUL TEL: 0212 549 88 61

İRTİBAT ADRESİ
ALBAYRAK GRUBU KURUMSAL İLETİŞİM KOORDİNATÖRLÜĞÜ
ÇAYHANE SOKAK NO: 1 34020 TOPKAPI İSTANBUL TEL: 0212 467 3636
FAKS: 0212 544 4748 E-POSTA: kirmizibeyaz@albayrak.com.tr

EDİTÖR | HACI BAYRAM BAŞER SANAT YÖNETMENİ | ALİM ARAS
FOTOĞRAFLAR | HALİT ÖMER CAMCI
KATKIDA BULUNANLAR | FAHRI SARRAFOĞLU | MEHMET ÖZDEMİR

**TARİHİMİZDE
TİCARET AHLAKININ
KURUMSAL GELİŞİMİ
OSMANLI'DA
ESNAF
TEŞKİLATLARI**

Hizmetler güçlü bir ekonomide en önemli unsur, onların en etkili yapısını oluşturur. İstikrarlı ve sağlam yapıları olan işletmeler, onların her zaman destekçileridir. İşletmelerin güçlü ve istikrarlı yapısını oluşturdukları bir yapıya sahip olmaları, onların en önemli başarısıdır. Başarıları, onların güçlü yapısı ile ilişkilendirilebilir. Başarıları, onların güçlü yapısı ile ilişkilendirilebilir. Başarıları, onların güçlü yapısı ile ilişkilendirilebilir.

Osmanlı'da esnaf teşkilatları, en önemli ekonomik yapıdır. Onların güçlü yapısı, onların en önemli başarısıdır. Başarıları, onların güçlü yapısı ile ilişkilendirilebilir. Başarıları, onların güçlü yapısı ile ilişkilendirilebilir. Başarıları, onların güçlü yapısı ile ilişkilendirilebilir.

Esnaf teşkilatları, Osmanlı ekonomisinde önemli bir rol oynamıştır. Bu yapılar, onların en önemli başarısıdır. Başarıları, onların güçlü yapısı ile ilişkilendirilebilir. Başarıları, onların güçlü yapısı ile ilişkilendirilebilir. Başarıları, onların güçlü yapısı ile ilişkilendirilebilir.

**06 KÜLTÜR
OSMANLI'DA ESNAF
TEŞKİLATLARI**

**KÜTAHYA PORSELEN'DEN
TUĞRALI VE NAKIŞLI
KOLEKSİYON
ÇİZGİLERLE
OSMANLI
ESTETİĞİ**

Osmanlı medeniyetinin güncelliğini en net şekilde yansıtan bir koleksiyon. Bu koleksiyonun her parçası, Osmanlı estetiğinin en güzel örnekleridir. Koleksiyonun her parçası, Osmanlı medeniyetinin güncelliğini en net şekilde yansıtan bir koleksiyon.

Osmanlı medeniyetinin güncelliğini en net şekilde yansıtan bir koleksiyon. Bu koleksiyonun her parçası, Osmanlı estetiğinin en güzel örnekleridir. Koleksiyonun her parçası, Osmanlı medeniyetinin güncelliğini en net şekilde yansıtan bir koleksiyon.

**14 TASARIM
ÇİZGİLERLE
OSMANLI ESTETİĞİ**

**ATIK TEKNOJİLERİ
VE EKİPMANLARI**

Osmanlı estetiğinin güncelliğini en net şekilde yansıtan bir koleksiyon. Bu koleksiyonun her parçası, Osmanlı estetiğinin en güzel örnekleridir. Koleksiyonun her parçası, Osmanlı medeniyetinin güncelliğini en net şekilde yansıtan bir koleksiyon.

**38 ALBAYRAK
ATIK TEKNOJİLERİ
VE EKİPMANLARI**

- ALBAYRAK 4-5
Grup'tan Haberler
- KÜLTÜR 6-13
Osmanlı'da
Esnaf Teşkilatları
- TASARIM 14-17
Çizgilerle
Osmanlı Estetiği
- EKONOMİ 18-21
Helal Gıda!
Moda Mı İhtiyaç Mı?
- İŞ HAYATI 22-25
İnovasyon
- GEZİ 26-31
Mogadişu
- KÜLTÜR 32-37
Kutsal Emanetler
- ALBAYRAK 38-45
Atık Teknolojileri
ve Ekipmanları
- GEZİ 46-53
Odunpazarı
- KÜLTÜR 54-59
Mehter
- MEKÂN 60-63
Lokma Cafe & Restoran
- SPOR 64-69
Futbol
- SAĞLIK 70-73
Sağlıklı Kilo Verme
Yöntemleri
- TEKNOLOJİ 74-77
Modern Çağın
Son Silahları
- HOBİ 78-79
Müzayeciler
- OTOMOBİL 80-83
Infiniti JX
- BAŞARI PORTRİLERİ 84-85
Mustafa Abadan
- SİNEMA 86-87
Truman Show
- ALIŞVERİŞ 88-89
İş Yaşamında Yeni Teknolojiler
- KÜLTÜR-SANAT 90-91
KİTAP 92

NAKIL
TRABZON LOGISTICS

Nakil Lojistik A.Ş., Tahran dan Trabzon Limanı bağlantılı Venezuela teslimi İran Transit Yük taşımalarına 12.09.2011 tarihi itibariyle başlamıştır. Karayolu ve Denizyolu olmak üzere iki farklı taşıma sistemi kullanılarak yapılacak olan nakliyatı taşıyan yük demonte vaziyette otomobil olacaktır. İlk seferde 12 adet konteyner seferi yapılmış olup bir yıl içinde toplam 3.000 adet konteyner ve 12.000 demonte aracın nakliyesi tamamlanmış olacaktır. Taşıma anlaşması yapılan demonte otomobillerin montajı Venezuela'da ilgili şirket tarafından gerçekleştirilecektir. Trabzon limanından hareket eden bir geminin seferi tamamlaması yaklaşık 35 ila 37 gün arasında planlanmaktadır

YEŞİL ADAMLAR ATIK YÖNETİMİ IRAK'TA FAALİYETE BAŞLADI.

Albayrak Grubu, yurt dışı proje geliştirme ve değerlendirme faaliyetleri sonucunda IRAK'ın Necef ve Kufe şehirlerinin atıklarının dünya standartlarına uygun olarak toplanması ve depolanması işine 10.08.2011 tarihinde başlamış bulunmaktadır. İslam Konferansı üyesi ülkeler tarafından "2012 İslam Kültür Başkenti" olarak seçilen NECEF ve KUFİ şehirlerinde Albayrak Grubu tarafından 450 - 500 ton arasında değişen bir kapasitede atık toplama ve depolama hizmeti verilmesi planlanmaktadır.

Necef, Irak'ın başkenti Bağdat'ın 160 km güneyinde yer almaktadır. İslam dininin dördüncü Halifesi Hazreti Ali'nin mezarının Necef'te olması sebebiyle kent dini açıdan önemli bir turizm merkezi durumundadır. Kuruluşu MS 791'de Halife Harun Reşit'e dönemine dayanan şehrin nüfusu 900.000'dir.

IRAK devleti sınırları içerisinde atık toplama taşıma ve depolama ile ilgili ilk resmi ihaleyi alan grup şirketimiz; yaklaşık 1.000 Personel, 38 Çöp, 5 Süpürge, 12 Mini Damperli kamyonet, 15 tır, 10 kepçe, 7 yıkama tankeri, 10 adet damperli kamyon, 1 adet silindir ve buldozerden meydana gelen makine parkı ile hizmet verecektir. Grup şirketimiz Yeşil Adamlar Atık Yönetimi'nin yurt dışı çalışmalarının başarılarla sürmesini temenni ederek tüm yurt dışı personelimize kolaylıklar diliyoruz.

İSO'nun hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması"na göre 326. Sırada yer alan grup şirketlerimizden TÛMOSAN, 1 milyon 680 bin metrekare açık, 130 bin metrekare kapalı alanda üretim gerçekleştirmektedir. 300'ün üzerinde çalışanıyla TÛMOSAN modellerini üreten grup şirketimiz, ülke çapında 56 bayi ile çalışıyor. TÛMOSAN, tek vardiyada 25.000 adet dizel motor ve 15.000 adet traktör üretim kapasitesine sahip bulunmaktadır.

TÛRKİYE'NİN 500 BÛYÛK SANAYİ KURULUŞU ARAŞTIRMASI'NA GÖRE GRUP ŞİRKETLERİMİZDEN TÛMOSAN 326. SIRADA

İstanbul Sanayi Odası (İSO), 500 büyük sanayi kuruluşunu açıkladı. İSO'nun hazırladığı "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması"na göre grup şirketlerimizden TÛMOSAN 326. sırada yer almıştır Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması sonuçları, İSO'da düzenlenen basın toplantısıyla açıklandı. Üretimden satışlara göre, 20 milyar 819 milyon 67 bin 10 lira ile Türkiye'nin en büyük sanayi kuruluşu olan TÛPRAŞ'ı 9 milyar 740 milyon 496 bin 745 lira ile Elektrik Üretim A.Ş. (EÛAŞ), 6 milyar 4 milyon 819 bin 331 lira ile de Ford Otomotiv izledi. İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) gerçekleştirdiği "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu Araştırması"na göre 2010 yılında en fazla kar eden sanayi kuruluşu 4 milyar 850 milyon 920 bin 203 lira ile Elektrik Üretim A.Ş. (EÛAŞ) oldu.

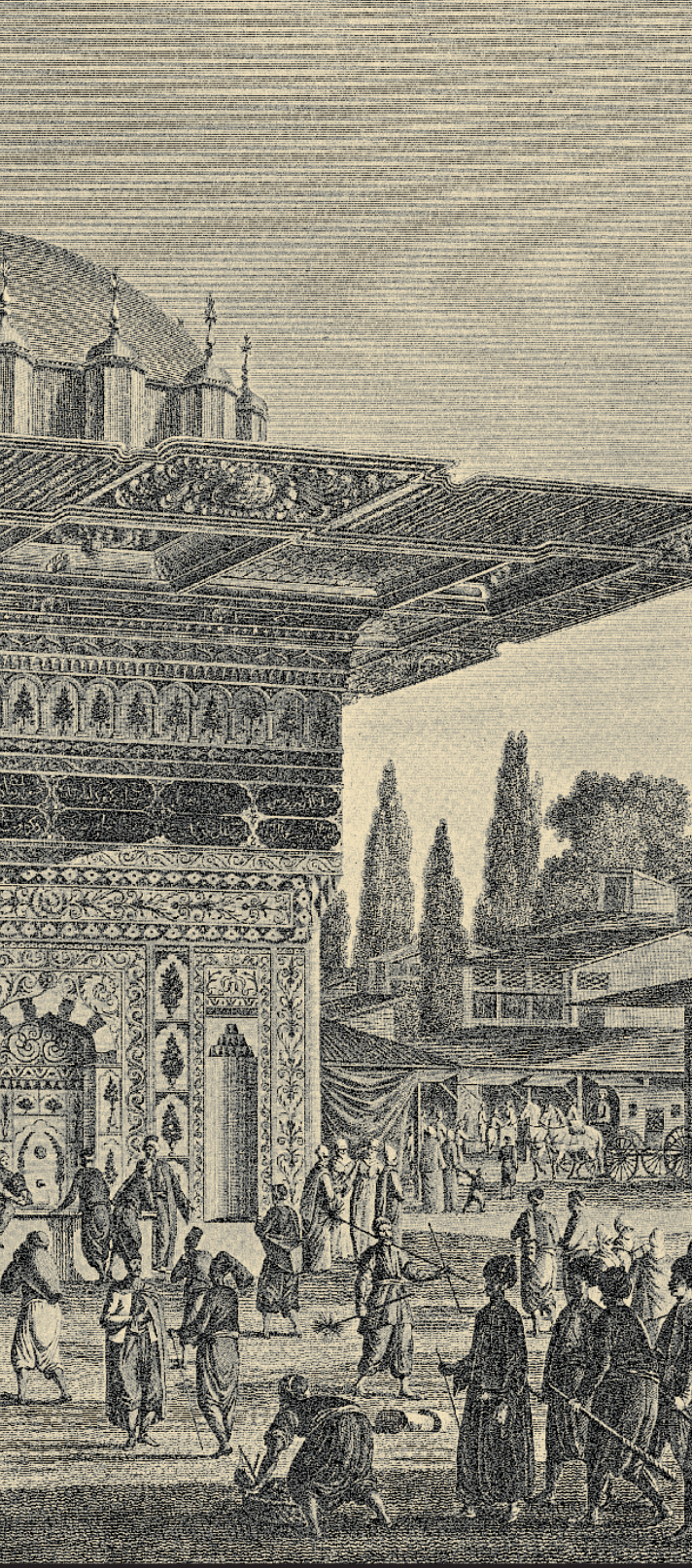
İSO'nun 43 yıldır aralıksız olarak hazırladığı ve İSO Yönetim Kurulu Başkanı Tanıl Küçük tarafından açıklanan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının 2010 yılı sonuçlarına göre, satış vergileri hariç net üretimden satışlar alanında 20 milyar 819 milyon 67 bin 10 lira ile TÛPRAŞ birinci sırayı alırken, bunu 9 milyar 740 milyon 496 bin 745 ile EÛAŞ, 6 milyar 4 milyon 819 bin 331 lira ile Ford Otomotiv izledi.

TÛMOSAN

Esnaf teşkilatlarının en önemli fonksiyonu ekonomik yaşamın gündelik faaliyetlerinin mümkün olduğu kadar az anlaşmazlık doğuracak şekilde sosyal dayanışma ve ahenk içerisinde yürümesini sağlamaktı.

TARİHİMİZDE TİCARET AHLÂKININ KURUMSAL GELİŞİMİ

OSMANLI'DA ESNAF TEŞKİLATLARI

Hiç kuşkusuz güçlü bir ekonominin en önemli unsuru, sistemin çekirdek yapısını oluşturan irili-ufaklı esnaf gruplarının düzenli bir örgütlenme anlayışı çerçevesinde organize olabilmesidir. Köklerini ahilik ve fütüvvet düşüncesinde bulduğumuz Osmanlı esnaf teşkilatları, böyle bir anlayışın ürünü olarak yüzyıllarca hem bir ticaret ahlâkı ortaya koymuş hem de Osmanlı ekonomisinin bel kemiği olmaya devam etmiştir. Çok sayıda ekonomik krize sahne olan günümüze, tarihten bir projeksiyon tutabilmek için esnaf teşkilatlarını, bu konunun uzmanlarından İstanbul Şehir Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi Sayın Mehmet Genç ile konuştuk.

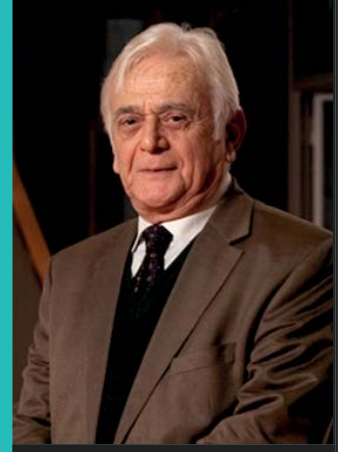
Öncelikle esnaf tanımının kapsamından başlamak istiyorum? Osmanlı'da 'esnaf' derken tam olarak hangi meslek grupları kastedilir? Bu bağlamda esnaf teşkilatlarında nasıl bir çeşitlilikten söz edebiliriz?

Ana hatlarıyla Osmanlı'da esnafı, şehir ve kasaba gibi çeşitli yerleşim birimlerinde mal ve hizmet üretimi ile ilişkili herhangi bir iş kolunun belirli bir alanında ihtisas sahibi olmuş çalışanların oluşturduğu örgütlenmeler olarak tanımlayabiliriz. Esnaf derken sayısız meslek grupları bu tanımın kapsamına girmektedir. El sanatları ustalarından sokak satıcılarına; hak-kaklardan ciğercilere; terzilerden galeta satıcılarına kadar geniş bir yelpazede esnaftan söz edebiliriz. Ancak bugünkü anlamda belirli bir iş kolunun bütününe kapsamaktan ziyade çok daha dar ve sınırlı bir zümreler halinde, sözgelimi her bir malın hammaddeden başlayıp nihai tüketime

1934'te Artvin-Arhavi'de dünyaya gelen Mehmet Genç, Haydarpaşa Lisesi'ni 1953'te, A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesini 1958'de bitirdi. Kısa bir süre Ankara Valiliğinde maiyet memurluğu ve Şereflikoçhisar kazasında kaymakam vekilliği yaptı. 1960'ta İ.Ü. İktisat Fakültesi-Türk İktisat Tarihi asistanı olarak Ömer Lüt Barkan'ın yanında çalıştı.

1983-1999'da Öğretim görevlisi olarak Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi'nde İktisat Tarihi ve Tarih Metodolojisi dersleri verdi; 1999'da emekli oldu. Ayrıca İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü'nde Yüksek Lisans ve Doktora sınıfında Tarih ve Sosyal Bilimler dersleri ile İ.T.Ü. de İnsan ve Toplum Bilimleri Bölümünde Osmanlı İktisat Tarihi dersleri verdi.

Evli ve iki çocuk sahibi Genç, yaklaşık kırk yıldır Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde araştırmalarını sürdürmektedir. 1996 yılında İstanbul Üniversitesi tarafından fahri doktora payesi verilmiştir. Osmanlı İktisat Tarihi sahasında çok sayıda makale ve kitabı olan Mehmet Genç'in Osmanlı İmparatorluğu'nda Devlet ve Ekonomi isimli eseri pek çok ödüle layık görülmüştür. Ulusal ve uluslararası hakemli dergilerde Türkçe, Fransızca ve İngilizce pek çok makalesi yayımlandı. 2000 yılında Türkiye Yazarlar Birliği Fikir Dalı ödülünü alan ve American Research Institute in Turkey Yönetim Kurulu Üyesi olan Genç halen İstanbul Şehir Üniversitesi'nde Öğretim Üyeliği görevini sürdürmektedir.

Mehmet Genç

Sınırlı bilgilerimiz çerçevesinde ahiliğin etkisini en fazla 16. yüzyıla kadar götürebiliriz ve 13. yüzyıldaki şekliyle ahiliğin Osmanlı'da devam ettiğini söyleyemeyiz.

hazır hale gelinceye dek geçirdiği bütün aşamaların her biri ayrı bir esnaf biriminin işiydi. Mesela dericiliği ele alalım, hayvancılıktan başlayarak nihai tüketim ürünü olan bir ayakkabı haline gelinceye kadar her teknik üretim ve ticari aşama birbirinden bağımsız esnafın işiydi. Canlı hayvan ticareti yapan cepler, kasaplar, deriyi işleyen debbağlar, bu deriyi satan tacirler, ayakkabıyı yapanlar... hepsi o ayakkabıda emek sahibiydi ve birbirlerinden ayrı örgütlenmelere sahiptiler. Hatta bunların arasında bile ayrı teşkilatlanmalar görülmekteydi. Hayvancılıkta sığır ve koyun yetiştiriciliği ayrı olduğu gibi kesimleri de ayrı kasaplar yapardı. Ayakkabı yapanlar da çeşitli dini grupların geleneklerine göre ayakkabıları farklı renk ve şekillerde yapar ve bunlar da ayrı birimlere ayrılırdı. Kısacası Osmanlı'daki esnaf örgütlenmesi bir ağacın dallarını andırır nitelikte çeşitlilik ve farklılık gösterirdi.

Ahilik ve Fütüvvet düşüncesinin Osmanlı'daki esnaf örgütlenmelerinde etkili olduğu bilinmektedir. Tarihsel olarak bu etki ne zaman başlamış ve ne zamana kadar devam etmiştir?

Elbette Osmanlı'daki esnaf örgütlenmelerinin pek çok çeşidi var ve bunların çoğunun menşei hakkında yeterli bilgimiz yoktur. Var olan bilgilerin bir kısmı da spekülasyon mahiyetindedir. Osmanlı'da esnaf teşkilatlanmasının ne zaman nerede ve kimlerin etkisiyle başladığını tam olarak bilemiyoruz. Bu nedenle mesleki uzmanlıktan daha ziyade ahlâki bir kurum olan Ahilik ile mesleki niteliği daha belirli Osmanlı esnaf teşkilatları arasındaki ilişki de yeterince bilinmeyen bir konudur. Ahilik

sadece şehirlerde değil, köylerde de etkiliydi ve esnaflık yapanlar kadar yapmayanları da içine alan geniş bir yapı arz etmekteydi. Ancak ahilik kurumunun 13. ve 14. yüzyıllardaki etkinliğini daha sonra Osmanlı'da aynı seviyede göremediğimizi söylemeliyiz. Osmanlı esnaf örgütlenmelerine ait ilk belgelere 16. yüzyıldan sonra rastlamaktayız. Ve bu belgeler içerisinde ahiliğin etkisine dair çok az bilgiye rastlıyoruz. Ancak bütün bir Osmanlı İmparatorluğundaki debbağlar, 19. yüzyıl gibi oldukça geç dönemlere kadar Kırşehir'deki Ahi Evren zaviyesi şeyhlerine manen bağlı idiler. Ayrıca esnaf örgütlerinin kendi içlerindeki birtakım tören ve geleneklerin ahilikten geldiğini düşünmemizi sağlayacak bilgiler de vardır. Tekrar etmek gerekirse, sınırlı bilgilerimiz çerçevesinde ahiliğin etkisini en fazla 16. yüzyıla kadar götürebiliriz ve 13. yüzyıldaki şekliyle ahiliğin Osmanlı'da devam ettiğini söyleyemeyiz.

Esnaf örgütleri Osmanlı topraklarının bütününde etkili miydi yoksa her şehirde ayrı bir örgütlenme türü mü vardı? Bu çerçevede esnaf örgütlerinin kendi aralarındaki ilişkisi nasıldı?

Osmanlı'da esnaf örgütlerinin etkinlik alanı daha çok şehir ve kasaba merkezliydi. Tabii, her şehrin nü-

fusuna ve ekonomik yaşam tarzına göre içerikte bazı değişiklikler olmakla birlikte yapı ve model benzerdi. Ancak bu benzer yapılar arasında ülke çapında bir ilişki biçiminden bahsetmek mümkün görünmüyor. Az önce de belirttiğim gibi tek istisna bu konuda debbağ esnafıdır. İmparatorluk sınırları dâhilindeki debbağ esnafı, Kırşehir'deki Ahi Evren zaviyesi şeyhlerinin manevi liderliği altında idiler. Bunun dışında kalan esnaf örgütlenmeleri buldukları şehrin dışındaki benzerleri ile ilişkiden uzaktı. Hatta daha da önemlisi, nüfus yapısı itibarıyla daha kalabalık olan büyük şehirlerdeki benzer örgütlenmeler arasında bile nadiren bir ilişkiden söz edebilmekteyiz. Sözgelimi İstanbul'daki kayıkçı, fesci, hamal, debbağ gibi pek çok teşkilat, şehrin değişik semtlerinde ayrı ayrı birimlere bölünmüş durumdaydı. Zorunlu olarak irtibatı gerektiren alanlarda, mesela kayıkçı ve hamal gibi ulaşım sektöründe, örgütler arası ilişkiyi sağlayacak bir yapıdan söz edilebilirdi. Bunun dışında esnaf örgütleri birbirleriyle ilişkiye imkân verecek yakınlıkta bulunsalar bile herhangi bir üst birimde buluşmamışlardı.

Burada şu noktayı açıklığa kavuşturmak gerekebilir: her şehirdeki esnaf teşkilatları iki ayrı grup olarak telakki

Osmanlı'daki esnaf örgütlenmesi bir ağacın dallarını andırır nitelikte çeşitlilik ve farklılık gösterirdi.

ediliyordu. İnşaat sektöründe çalışan ve sayıları yaklaşık kırk kadar olan esnaf örgütleri devletin tayin ettiği ve esnafın da benimsediği Mimar Baş'ın denetiminde idi. Diğer esnaf örgütleri ise kendi seçtikleri Ahi Baba ünvanı verilen şeyhin nezaretinde idi. Bu ikili yapı içinde birincisinin daha resmî bir görüntü çizdiğini; ikincisinin ise daha zayıf ve manevi bir bağlantıdan ibaret olduğunu söyleyebiliriz.

Esnaf örgütlerinin işleyişini düzenleyen kurallardan söz edilebilir mi? Bu durumla ilgili hangi görevliler ya da kurumlar mevcuttu?

Esnaf teşkilatları içindeki oldukça uzmanlaşmış birimlerin sayı itibarıyla çokluğu pratikte pek çok zorluğun ortaya çıkabileceğini ve bu zorlukları çözmeye imkân veren bir sistemi zorunlu kıldığını görmekteyiz. Belli yerlerde hemen hemen aynı işleri yapan insanların

zümre içi ilişkilerini genel hukuk ve zabıta kuralları içinde düzenlemek zordur. Ancak esnaf içindeki bu yapıda ortaya çıkabilecek muhtemel ihtilafları çözüme işini Osmanlı adalet kurumunun temeli olan Kadılık müessesesi üstlenmişti. Şunu da eklemek gerekir ki muhtemel anlaşmazlıklar daha kadiya gelmeden ara örgütlenmeler içinde de çözülebilmekteydi. Bu noktada adalet mekanizmasının işlemlerini sağlayan bu genel sosyo-politik örgütlenmelerin katkısı unutulmamalıdır.

Bu örgütlenmelerin yapısını biraz daha açabilir misiniz? Esnaf teşkilatlarında ne tür bir icra hiyerarşisi bulunuyordu? Esnaf kendi aralarındaki anlaşmazlıkları nasıl çözüyordu?

Her esnaf topluluğu, mesleki uygulamalarında uyacağı özel kuralları normalde kendisi karara bağlar ve bütün ustaların ortak kararı üzere Kadı'nın onayına su-

Bir meslek grubunun kethüda, yiğitbaşı vb. bütün kadrosu ile müstakil bir örgüte sahip olabilmesi için belirli bir sayısal büyüklüğe sahip olması gerekiyordu. Sayısı az olan gruplar, en yakın esnaf örgütüne dâhil ediliyordu ve bunlara mülhak ya da yamak deniyordu.

narlardı. Kadı teklifin uygunluğuna kanaat getirdikten sonra konuyu Divan'a arz etmekteydi. Divan'ın onayından sonra ustalar tarafından hazırlanan bu taslak kendileri için artık bağlayıcı niteliği olan esas metin haline gelirdi.

Bu tür belgeler sayesinde örgütlerin içindeki görev dağılımını daha net görebilmekteyiz. Bu belgelerde ustalık, kalfalık gibi mesleki ünvanların kazanılma şartları, üretilen malın cinsi, kalitesi, fiyatı, hammaddenin temin edilmesi ve dağıtımı, dükkânların yeri, sayısı vb. konular yer almaktadır. İşte bu tür kuralları uygulamak üzere esnaf örgütlerinin içinde icra organı niteliğinde 'ihtiyar ustalar' ya da 'lonca ustaları' dediğimiz birimler bulunuyordu. Bu heyetin başında Kethüda bulunmaktaydı.

Kethüda normalde esnaf tarafından seçilmekteydi. Tayin edilse bile esnafın tamamının onaylaması ve be-

nimsemesi gerekirdi. Seçim için ustalar Kadı'nın yanına adaylarıyla beraber giderek söz konusu şahsı kethüda olarak seçtiklerini şifahen beyan ederler, kethüdadan yemin alındıktan sonra seçim tutanağı diyebileceğimiz hüccet Kadı tarafından kaydedilerek işlem tamamlanırdı. Bu seçim genellikle bir yıl için yapılırdı. Her ne olursa olsun kethüdanın seçiminde ya da değiştirilmesinde yetkili mercii Kadı idi.

Kethüda'nın yanında Ahi Baba, nâkib, duacı, çavuş, yiğitbaşı gibi çeşitli görevlilerden bahsedilmektedir. Ancak bunların içinde özellikle 18. yüzyıldan itibaren hemen her esnaf örgütünde zorunlu olarak bulunan yiğitbaşı en önemli görevli sayılabilir. Çünkü kethüda için izlenen seçim usulü ile iş başına gelen yiğitbaşı, esnafın örgüt içi ilişkilerinde kethüdanın yardımcısı olarak yönetimi temsil etmekte yükümlüydü. Ancak esnafın

Esnaf teşkilatlarının etkinliğini yitirmesinin en önde gelen sebepleri, 19. yüzyılın başından itibaren dış ticaretin büyüyerek, ekonomik hâkimiyetin yabancı tüccarların eline geçmesi ve Tanzimat döneminin liberal politikalarıdır.

dış âlemle ilişkisini ve diğer esnaf örgütlenmeleriyle, mal alıp sattığı zümrelerle, kamu otoriteleri ile olan ilişkilerinin hepsini kethüda bizzat yürütmekteydi.

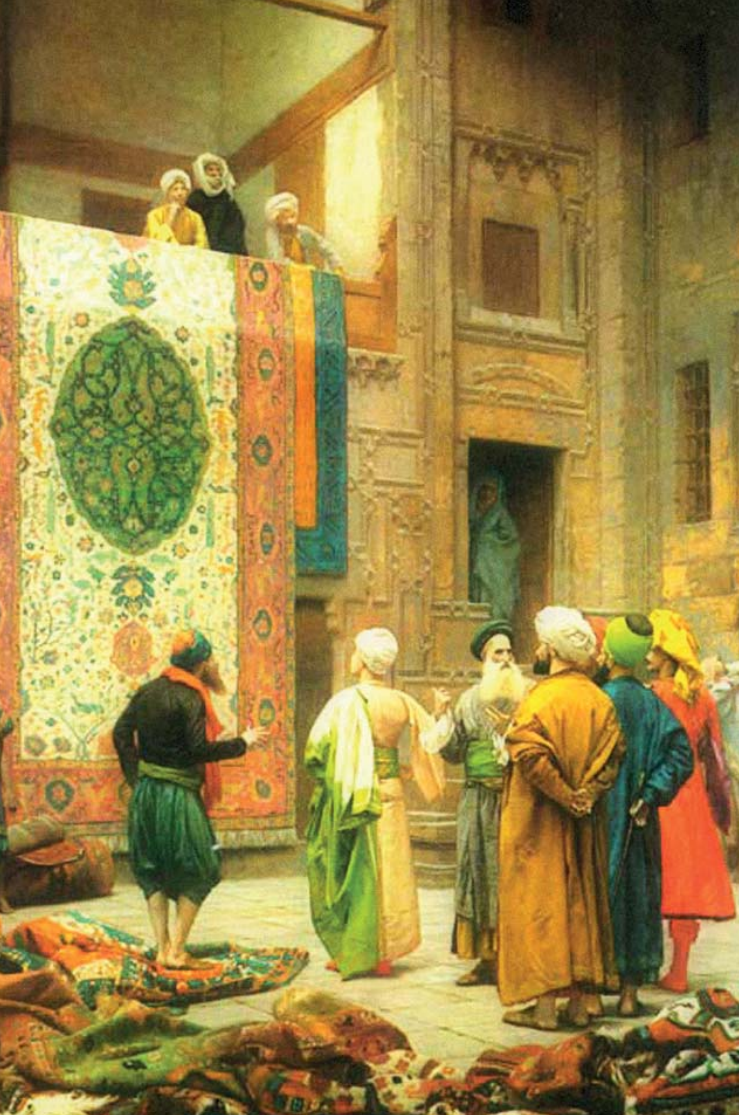
Bir meslek grubunun kethüda, yiğitbaşı vb. bütün kadrosu ile müstakil bir örgüte sahip olabilmesi için belirli bir sayısal büyüklüğe sahip olması gerekiyordu. Sayısı az olan gruplar, en yakın esnaf örgütüne dâhil ediliyordu ve bunlara mülhak ya da yamak deniyordu. Sayının çok olduğu birimlerde ise Baş Kethüda'nın altında bulunan kethüdalar idareden sorumlu tutularak sistemdeki yapı biraz daha genişletilebiliyordu.

Teşkilat mensuplarından birinin kurallara aykırı davranışı tespit edildiği zaman, esnaf yönetim kadrosu anlaşıldığı kadarıyla sadece nasihat, tavsiye ve telkinle uyardıya çalışıyordu. Bunun dışında herhangi bir hukuki yetkileri bulunmuyordu. Esnaf yönetiminin en tepesinden en aşağı kademesine kadar bütün bireylerin yapabilecekleri ortak iş, bu gibi durumlarda Kadı'ya başvurmaktı. Zaten anlaşmazlıklar toplumun büyük bir kesimini ilgilendirdiği ya da etkilediği zaman bu başvuruya gerek kalmadan Kadı ve yanındaki yetkililer olaya müdahale edebiliyordu.

Eldeki kaynaklardan anlaşmazlıkların en çok malın kalite, fiyat ve kâr gibi hususlarında ortaya çıktığı anlaşılıyor. Fiyatların belirlenmesinde yetkili kurum yine Kadı idi. Bu noktada esnafın belirlenmesinde sadece teknik hesaplamalarla ilgili olarak Kadı'ya yardımcı oluyordu. Belirlenen oranların dışında herhangi bir sapma yaşandığı zaman insani yanılma payı dışında bırakıldıktan sonra aşırı sapmalarla ilgili ikaz ve uyarı mekanizması işliyordu ve bunun dışında ağır bir yaptırım yoktu esnaf için. Ancak bu tür durumlar tekrar ettiği takdirde çeşitli hapis veya kürek cezaları veriliyordu. Dikkat etmemiz gereken nokta, burada tamamen insanın yanılabilceğini ön plana çıkaran bir anlayışın sonucu olarak sadece tekerrür eden sapmalarla ilgili ağır cezalara başvurulmasıdır. Hatta kurallara uymayan üyelere karşı örgütün dükkân kapatma, esnafıktan çıkarma gibi taleplerle Kadı'ya başvurdukları zaman Kadı'nın daha ziyade yatıştırıcı ve uzlaştırıcı kararlar aldığı bilinmektedir. Eğer meslekten ihraç kararı verilirse bunun da kısa süreli bir uzlaştırma şeklinde uygulandığı, o esnafın tekrar işine döndüğü görülmektedir. Bu durum esnafın nasıl bir ticari ahlâk anlayışına sahip olduğunu gösterdiği kadar, anlaşmazlıkları süratli bir şekilde sonuca bağlayan Osmanlı adaletinin de ne tür bir hoşgörü zeminine yerleştiğini gösteren kayda değer bir özelliktir.

Esnaf örgütlerinin ticari hayattaki en önemli fonksiyonları nelerdi?

Az önce de anlattıklarımızdan yola çıkarsak, esnaf teşkilatlarının en önemli fonksiyonu ekonomik yaşamın gündelik faaliyetlerinin mümkün olduğu kadar az anlaşmazlık doğuracak şekilde sosyal dayanışma ve ahenk içerisinde yürümesini sağlamaktı. Başka bir açıdan, bu sosyal dayanışma ve düzeni sağlamak için devleti muazzam pahalılıktaki ve etkinliği bu icra sistemine göre muhtemelen daha düşük olacak bir külfet-

ten kurtarıyordu. Nitekim iktisadi hayatın nizamından sorumlu memurların sayısına bakıldığı zaman şaşkıncı derecede az bir rakamdan bahsedebiliyoruz. Söz gelimi yarım milyon nüfuslu İstanbul'da bu nitelikteki memurların sayısı iki yüzü geçmezdi bile. Bu durum özellikle yabancı seyyahların çok dikkatini çekmiştir.

İkinci olarak esnaf teşkilatları, ekonomik hayatın normal seyri içinde servetin belirli kesimler elinde toplanarak sosyal ve iktisadi düzeni sarsacak dengesizliklerin ortaya çıkmasını önliyordu. Esnaf örgütlerinde en zengin usta, bir alt kademedeki ustadan en fazla yüzde elli oranında bir üstünlüğe sahip olabiliyordu. Ailesini geçindirebilecek ve vergisini rahatça ödeyebilecek ölçekte bir gelir dağılımı herkes için geçerli bir durumdu. Bu açıdan bakıldığında devletin koyduğu yüzde on uzun vadeli kâr haddini aşmamak üzere esnafın aynı zamanda sermaye birikimi sağlamak için oldukça zayıf bir durumda bulunduğunu da söyleyebiliriz.

Esnaf örgütlenmeleri Osmanlı iktisat hayatında son derece etkili kurumlardı. Son olarak, bu teşkilatların çözüme sürecinden bahsedebilir misiniz?

Hangi faktörler esnaf teşkilatının etkinliğini kaybetmesine neden olmuştu?

Pek çok sebep etkili rol oynamıştır ancak özellikle dış ticaretin yavaş yavaş büyümesinin yol açtığı sorunlar başta gelmektedir. Öncelikle şehir ekonomisi üzerindeki hâkimiyet gün geçtikçe, dış ticareti ellerinde tutan yabancı tüccarlarla onların şehirdeki temsilcileri olarak faaliyet yürüten dellal ve simsarlara geçmeye başladı. Bu durum karşısında esnaf örgütleri önce perakende ticaret sektöründe gerilemeye başlamıştır. Tanzimat döneminin liberal politikası çerçevesinde ise hayatîyet şartları oldukça zorlaşan esnaf teşkilatları, özellikle sınaî üretimde faaliyet gösteren kesimleri, artan ithalata rekabet edebilecek düzeyde maliyetini düşüremediği için yeni tüketim mallarını üretmekte zorlanmıştır. 1830'lardan sonra çöküş daha da hızlanmış, dış baskılara karşılık devletin desteğini her zaman gören esnaf teşkilatları maalesef 19. yüzyılın sonlarından itibaren tamamen tarih sahnesinden çekilmeye başlamıştır. ■

Teşekkür eder, çalışmalarınızda kolaylıklar dileriz.

KÜTAHYA PORSELEN'DEN TUĞRALI VE NAKIŞLI KOLEKSİYON

ÇİZGİLERLE OSMANLI ESTETİĞİ

Osmanlı medeniyetinden günümüze miras kalan unsurlardan biri de sanat alanında pek çok yeteneğe ilham veren renkleri ve çizgileri olarak dikkati çekiyor. Sözelimi Osmanlı sultanlarının resmi belgelerdeki imza niteliğini taşıyan tuğraları ve Osmanlı insanının ince bir zarafetle eşyalarına işledikleri nakışları şimdilerde Kütahya Porselen'in çeşitli koleksiyonlarına ilham veriyor. Osmanlı Nakışlı Koleksiyon ve Osmanlı Tuğralı Koleksiyonlar olarak iki kategoride üretilen parçalar, sade ama göz alıcı estetikleriyle görenleri büyülüyor.

Osmanlı padişahlarının isimlerini içeren özel işaretler ya da imzalar olarak yüzyıllardan beri hat sanatının bir kolu şeklinde gelişim gösteren tuğralar, önceleri; ahitname, menşur, name-i hümayun, mülknâme, ferman, vakfiye, berat vb. üzerine ve ortaya yazılan tuğra, sonraları ise para, defter ve kâğıtların başına bir hanedan arması halinde bayraklarda, pullarda ve resmi yapılar da kullanılmıştır. Tuğraların kullanımdan kaldırılması sonrasında ise bu işaretler, estetik görünüşleri sayesinde pek çok sanat ürününde kullanılır olmuşlardır. Günümüzde de bu eğilimin en güzel örneklerini vererek tuğraları hala zihnimizde canlı tutan bir firma da Türkiye'de porselen denilince akla ilk gelen şirket: Kütahya Porselen.

Kütahya Porselen San. A.Ş., 1970 yılında kurulmuştur. 1984 yılından itibaren hâkim hissesi Güral ailesinin olmak üzere %25'i halka açık bir şirket olan Kütahya Porselen, 160.000m2 kapalı alanıyla porselen, naturaceram, seramik ve ambalaj sektörlerinde üretim yapan toplam altı fabrikayı bünyesinde barındırmaktadır. Kütahya Porselen genç ve dinamik kadrosu, yeni yönetim felsefeleri ve ileriye öngören düşünce yapılarıyla üretimlerinde tasarım alt yapılarını güçlendirerek dünyanın sayılı porselen markalarından biri haline gelmeyi başardı.

Bugün Kütahya Porselen, yılda 50 milyon parçalık üretim kapasitesi ve 150'ye yakın desen seçeneği ile Avrupa'nın en büyük ilk üç üreticisi arasındadır. Bu yönüyle Kütahya Porselen yalnızca Türkiye'nin değil, dünyanın ve özellikle de Avrupa ülkelerinin sayılı markaları arasında yer almaktadır. İhracatta 1990'lı yıllarda başlayan atılımını bugün 52 ülkede ve 114 noktada sürdüren Kütahya Porselen, kalite beklentisi ve satın alma gücü yüksek Avrupa Birliği ülkeleri başta olmak üzere; ABD, Kanada, Japonya, Kuzey Avrupa Ülkeleri ve Kuzey Afrika ülkelerine ihracat gerçekleştiriyor. Fransa, İspanya,

Bugün Kütahya Porselen, yılda 50 milyon parçalık üretim kapasitesi ve 150'ye yakın desen seçeneği ile Avrupa'nın en büyük ilk üç üreticisi arasındadır.

Hollanda, İtalya ve İngiltere’de pazar payı olan tüm üretici ve markalarla üretim işbirliği gerçekleştirerek şirket ürünlerini, yurt dışında zincir mağaza ve marketlerde satışa sunuyor.

Bunun yanı sıra Kütahya Porselen, yalnızca porselen yemek takımlarıyla değil; porselen obje, sofrta tasarım aksesuarları, evinizin dekorasyonunda kullanacağınız el dekor ürünleri ve konsept ev gereçleri ile tek mekanda çok çeşitli alternatifler sunuyor. Türkiye çapında yer alan 42 mağazası ve corner mağaza modeli ile 6 bin noktada tüketicisiyle buluşuyor. Şirket ulusal ve uluslararası ödülleriyle dikkat çekiyor. Kütahya Porselen’in sahip olduğu ödüller arasında 8. ve 10. Tüketici Hakları Ödülü Tüketici Memnuniyetini İlke Edinen Firma Ödülü, TSE Kalite Ödülü (2004), Büyük Ölçekli Kuruluşlar 2007 Başarı Ödülü, Superbrands (Türkiye’nin Seçilmiş Markaları 2004) ödüllerini sayabiliriz.

Şimdilerde ise Kütahya Porselen koleksiyonlarına bir yenisini daha ekledi. Osmanlı medeniyetini görsel olarak ifade etmede çok sık kullanılan padişah tuğraları ve nakış çizgileri şirketin iki ayrı koleksiyonunda kullanılıyor. ■

Osmanlı medeniyetini görsel olarak ifade etmede çok sık kullanılan padişah tuğraları ve nakış çizgileri Kütahya Porselen’in iki ayrı koleksiyonunda kullanılıyor.

TÜRKİYE HELAL GIDA SEKTÖRÜNÜN NERESİNDE?

HELAL GIDA! MODA MI İHTİYAÇ MI?

Çok değil bir iki yıl öncesine kadar helal gıdanın ne olduğu bile bilinmezken bugün artık marketlerde helal gıda bölümleri ve gıdaların üzerine de helal gıda yazıları asılmaya başlandı. Helal gıda sektörü o kadar büyüdü ki bunun kapitalizmin yeni bir oyunu mu yoksa bir ihtiyaç mı olduğu da tartışılıyor.

Helal gıda sektörü o kadar hızlı bir büyüme göstermiştir ki sadece İslam ülkeleri değil Çin, ABD, AB ülkelerinde de firmalar, diden sertifika almak için adeta birbirleriyle yarış edecek seviyeye gelmişlerdir. helal gıda bir moda mı yoksa ihtiyaç Uzmanların ifadesine göre dünyada laşık 2 milyar kişiye ulaşan helal gıda sektörü Türkiye'de de giderek büyüyor.

Türkiye'nin kıtalar arasında ticareti yönlendirici konumu yalnızca İslam dünyası açısından değil, Amerika, Avrupa, Ortadoğu, Uzakdoğu ve Rusya açısından da ön plana çıkıyor.

Aynı zamanda İslami koşullara uygun olarak üretilen helal ürünlerin sağlık için de uygun olması gerekiyor. Bu açıdan bakıldığında helal sertifikalı ürünlerde Malezya ve Endonezya ilk sıralarda yer alırken Avustralya, Yeni Zelanda ve Brezilya ise helal sertifikalı et konusunda öne çıkıyor.

Helal gıda ticaretinde dünya pazarında helal sertifikalı ürünler yüzde 15 paya sahip olduğu görülmektedir. Önümüzdeki 5 yılda pazar payının yıllık yüzde 5-10 artırılması hedefleniyor. Helal gıda ve içecekler, helal kozmetik, İslami moda ve tekstil, medikal ürünler, temizlik ve hijyen malzemeleri oluşturuyor. Ama bu ürün

profilinin de giderek artacağı da bir gerçek. Dünya Helal Forumu tarafından yapılan araştırmaya göre küresel helal gıda piyasasının değeri önceki yılsonu itibarıyla 632 milyar dolara ulaştı. Müslüman olmayan tüketicilerin eklenmesi halinde bu rakamın daha da yükselmesi bekleniyor. Helal endüstrisi uzmanları, tüm helal gıdalar ve gıda harici ürün ve hizmetlerden oluşan küresel helal piyasasının hacminin yıllık 1,2 trilyon dolar ile 2 trilyon dolar arasında değiştiği ifade ediliyor.

Türk gıda sektörü, büyüklüğü 1 trilyon doları aşan helal gıda pazarından pay almak için 'helal gıda sertifikası' almak istiyor. İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) şemsiyesi altında yürütülen Helal Gıda Standardı oluşturma çalışmaları son zamanlarda Türkiye'de meyvesini vermeye başladı. Nitekim bu konuda yetkili Türk Standartları Enstitüsü'ne (TSE) 1 ay gibi kısa sürede 20'nin üzerinde başvurunun geldiği görülüyor. Alınan bilgiye göre gelen 20 talebin içinde daha çok et ve et ürünü satan şirketler var.

Türkiye, geçtiğimiz günlerde helal gıda konusundaki hassasiyetin milyarlarca dolarlık bir dış ticaret hacmi potansiyeli barındırmasından hareketle Helal Gıda Standardı'nı hazırladı. 4 Temmuz 2011 Pazartesi günü başlayan uygulama, Helal Gıda Belgelendirmesi kapsamında piyasada oluşan yanlış anlamaları önlemeyi ve sahte belge düzenlenmesinin önüne geçmeyi amaçlı-

yor. Bunun için Diyanet İşleri Başkanlığı ile Helal Gıda Belgelendirmesi'ne başlayan TSE, et ve et ürünleri, süt ve süt ürünleri, bal, şekerleme, meşrubat, balık ve balık ürünlerine helal damgası vurmak için şirketlerin başta imalathane olmak üzere, üretim bantlarını, paketleme ve depolarını inceliyor. Her ilden müftü yardımcılarının da bulunduğu ekipler, özellikle büyükbaş-küçükbaş hayvanların, tavukların İslami usullere göre kesilip kesilmediğini kontrol ediyor. Müftü yardımcılarını kasapların dini bilgilerini ölçerek, kesimler öncesinde okudukları duaları sorguluyor. Hayvanın İslam dinine göre kanın akıtılacağı boğaz bölgesi en ince ayrıntısına kadar kasaplara test ettiriliyor. Bütün bu aşamaları standartlara uygun yapan şirketlere helal gıda sertifikası veriliyor.

Konuyla ilgili İstanbul Ticaret Odası Başkanı Murat Yalçıntaş, yalnızca gıdada değil, kozmetik, tekstil, deri, turizm, lojistik, makine gibi birçok sektörde, insan sağlığına zarar vermeyen, sağlıklı hammaddelerle sağlıklı, hijyenik koşullarda üretimi şart koşan helal pazarında Türkiye'nin şansının çok yüksek olduğu şeklinde açıklamalarda bulunmuştu. ASKON ise iki yıl önce bir

konferans düzenleyerek konunun arkasında olduğunu açıklamıştı. ASKON Başkanı Mustafa Koca da işadamları olarak helâl gıda sertifikasyonu konusunda her türlü desteği verdiklerini ve çalışmaların arkasında olduklarını belirtti. MÜSİAD Eski Başkanı Ömer Bolat, tüm dünyada Dini Usullere Uygun Gıda Standardı'nın giderek büyüdüğüne dikkat çekerek, Körfez ülkelerine yapılacak ihracatla ticaret hacminin artacağını söyledi. 57 Müslüman ülkede nüfusun 1.5 milyarı aşımını değiştiren Bolat, özellikle Körfez ülkeleriyle yapılan ihracatta "Helal Kesilmiştir" ibaresinin bulunacağı sertifikaların iş hacmini artırma yönünde katkı sağlayacağını ifade etti. Konuyu yakından takip eden bir diğer kurum da TSE. Türkiye'nin helâl gıda pazarında istenen seviyede yer alamadığını söyleyen Türk Standartları Enstitüsü (TSE) Başkanı Hulusi Şentürk, Türkiye'nin helal gıda pazarına girememesinin, 930 milyar dolar cirosu olan bu pazarda, iş dünyasının geri planda kalması anlamına geleceğine dikkat çekiyor. İslam Ticaret Odaları Araştırma ve Bilgi Merkezi'nin helal sertifikasyonda Türkiye ayağı TÜMSERT AŞ'nin Genel Müdürü Gökhan Namal, helal gıda konusunda Türkiye'de son 5-6 yıldır ciddi me-

Helal sertifikalama, muteber, ehil ve tarafsız bir kurumun, söz konusu üretimi denetlemesini, helal yapıldığını teyit etmesini ve belge vermesini kapsayan standartlarla uygunluk içerisinde üretimin buna bağlı olarak, onaylanmış bir yöntem.

Türkiye'nin helâl gıda pazarında istenen seviyede yer alamadığını açıklayan Türk Standartları Enstitüsü (TSE) Türkiye'nin helal gıda pazarına girememesinin, 930 milyar dolar cirosu olan bu pazarda, iş dünyasının geri planda kalması anlamına geleceğine dikkat çekiyor.

safe alındığını belirterek "Tam anlamıyla oturması için 1-2 yıl daha gerekiyor. Helal gıda emeklemekteydi, koşmaya başladı diyebiliriz" şeklinde açıklamalarda bulundu.

Helal sertifikasyonunda dünyada tek belgelendirme ve akreditasyon merkezi olarak faaliyet gösteren İslam Ticaret Odaları Araştırma ve Bilgi Merkezi (ICRIC), Türkiye'deki faaliyetlerini TÜMSERT Sertifikasyon ve Tescil Kuruluşu aracılığı ile yürütüyor. Türkiye'ye uluslararası gıda pazarı hacminden düşen payın yüzde 6,5 olduğunu dile getiren ICRIC AB ve Türkiye Temsilcisi Dr. Majid Zehfooorosh, Global Helal Standardı'nın 26'ncı İslam Konferansı Teşkilatı'nın toplantısında onaylandığını kaydetti.

TSE yetkililerinden edinilen bilgilere göre İslam Ülkeleri Standardizasyon ve Metroloji Enstitüsü'nün (SMIIC) merkezi İstanbul'da olacak. Temmuz ayında yapılacak genel kurulda helal gıda standardı, helal gıda akreditasyon standardı ve helal gıda belgelendirme yönetim standartları netleştirilecek. Bunun resmi uygulamasının ise 2011 yılı sonunda başlaması planlanıyor. Şu ana kadar 16 İslam ülkesinin imza koyduğu sistemin kapsamının, Suudi Arabistan, Dubai, Malezya, Endonezya'nın da onaylanmasıyla genişlemesi bekleniyor. Bu arada Helal Gıda Denetim ve Sertifikalandırma Merkezi'nin faaliyetlerine başladığını da belirtelim. Denetim ve sertifikalandırma çalışmaları, helal-haram ölçütlerinin yanında temizlik-hijyen, üretim depolama, ambalaj, dağıtım, beslenme ile tedavi gibi hususları kapsamına alıyor.

Gelişen bu süreçte helal gıda sertifikasının ne olduğu ve aranacak asgari şartların iyi bilinmesi gerekiyor. Helal sertifikalama, muteber, ehil ve tarafsız bir kurumun, söz konusu üretimi denetlemesini, helal standartlarla uygunluk içerisinde üretimin yapıldığını teyit etmesini ve buna bağlı olarak, onaylanmış bir

Denetim ve sertifikalandırma çalışmaları, helal-haram ölçütlerinin yanında temizlik-hijyen, üretim depolama, ambalaj, dağıtım, beslenme ile tedavi gibi hususları kapsamına alıyor.

belge vermesini kapsayan bir yöntem. Gıdalarda helal olma şartı ile birlikte, sağlığa uygunluk ve safiyet de olması gereken şartlar. Ayrıca Helal Sertifikalama, ülke yönetiminin kontrol birimlerine gıda emniyeti konusunda destek hizmeti de sağlıyor. Helal Gıda Sertifikası için aranan asgari şartlar ise şöyle;

- Ürünün ham maddeden başlayarak mamül madde aşamasına kadar bütün proseslerinin, ürün bileşiminde bulunan bütün maddelerin ve katkı maddelerinin gerek menşei, gerek temin biçimi ve yolları gerekse temin kaynağı bakımından İslami kriterlere ve insani gereklere uygun olması,
- Ürünün paketleme malzemelerinin ve depolama şartlarının insani gereklere ve İslami kriterlere uygun olması,
- İyi üretim uygulamaları (GMP), iyi hijyen uygulamaları (GHP) ve HACCP şartlarını sağlıyor olması,
- Gerek ürünün üretim aşamalarında, ürün bileşiminde yer alan bütün unsurlarda gerekse ürün bileşimindeki her bir unsurun üründe bir araya gelmesiyle oluşabilecek etkilerinde İslami kriterlere, insani gereklere, sağlık ve temizlik şartlarına, beslenme bakımından gerekliliğe

uygun vasıfları taşıması helal belgesinin tüm dünyada geçerli olması çok önemli. Bu çerçevede Malezya JAKIM tarafından akredite olan belgelendirme kuruluşlarından alınan helal belgeleri tüm dünyada geçerli.

Türkiye'de 'helal sertifikası' veren ilk kurum olan Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Denetleme ve Sertifikalandırma Araştırmaları Derneği (GİMDES), bireyin ve toplumsal bütünlüğün gıda maddeleri, kozmetik, ilaç ve temizlik ürünleri başta olmak üzere hayatında kullanabileceği bütün ihtiyaç maddeleri konularında bilinçlenmesini sağlamayı amaçlıyor. GİMDES tarafından şimdye kadar 150 firmaya Helal Gıda Sertifika verildi. 300 civarındaki müracaatlar üzerindeki çalışmalar ise devam ediyor.

Türkiye'deki firmaların helal gıda sertifikası konusundaki hassasiyetleri gün geçtikçe artıyor. Bu anlamda geçtiğimiz yıl Ekim ayında İstanbul'da ilk defa helal gıda fuarı düzenlendi. Yerli ve yabancı 50 firmanın katıldığı fuarda, temel gıda malzemelerinden içeceğe, kozmetikten medikal ürünlere helal sertifikası taşıyan birçok ürün tanıtılmıştı. ■

EKONOMİDE SÜREKLİ GELİŞTİRME VE YENİLEŞİMİN ÖNEMİ İNOVASYON

İnovasyon toplumsal, kültürel ve idari ortamda yeni yöntemlerin kullanılmaya başlanması anlamında ekonomi için kilit kavramlardan biridir. Günümüzün hızla değişen rekabet ortamında ayakta kalabilmek için şirketlerimizin ürünlerini, hizmetlerini ve üretim yöntemlerini sürekli olarak değiştirmeleri ve yenilemeleri gerekmektedir.

Bir zamanlar 'kaizen' (sürekli geliştirme) kelimesi gündemimizdeydi. Sonra kalite çemberleri gündeme gelmeye başladı. Şimdilerde ise artık inovasyon gündemimize girmeye başladı. İnovasyon ilk gündemimize geldiğinde gerek kamu gerekse özel sektörde adeta üzerine can simidi gibi atıldılar. Ama sonraları bu heyecanın devam etmediğini ya da ilk başladığı heyecanda gitmediğini görüyoruz. Peki, nedir bu inovasyon? Öncelikle inovasyonun çeşitlerine bakmakta fayda var. Kabaca üç çeşit inovasyon olduğunu söyleyebiliriz. Teknolojik, Organizasyonel ve Sunumsal İnovasyon.

Teknolojik inovasyon, teknolojik ürün ve süreç inovasyonunu kapsar. Burada ürün, hem fiziksel bir ürünü hem de hizmeti ifade etmektedir. Teknolojik olarak yeni bir ürünün veya sürecin geliştirilmesinin yanı sıra, mevcut ürün ve süreçlerde önemli teknolojik değişikliklerin yapılması da bu kapsamda değerlendirilir. Ürünün pazara sunulması ve sürecin üretimde kullanılması ile inovasyon gerçekleştirilmiş olur. Organizasyonel inovasyon ise yeni çalışma ve iş yapış yöntemlerinin geliştirilmesi ve/veya uyarlanarak kullanılması ile bir firmanın rekabet gücünün yükseltilmesini ifade eder. Sunumsal inovasyon da yeni tasarımların ve pazarlama yöntemlerinin geliştirilmesi ve/veya uyarlanarak kullanılması ile bir firmanın rekabet gücünün yükseltilmesi anlamına geliyor. Kısaca söylemek gerekirse inovasyon

en basit tanımıyla katma değer kazandıran fikirlerin geliştirilmesi ve bu fikirlerin hayata geçirilerek uygulanmasıdır.

Bu açıdan bakıldığında ne üretirsem satabilirim mantığının artık geçerli olmadığını görüyoruz. İnovasyon, bir fikrin pazarlanabilir bir ürün veya hizmete, yeni veya geliştirilmiş bir üretim süreci veya dağıtım yöntemine dönüşümünü kapsar. İnovasyon çalışmalarının olmadığı işletmelerde eski ve kullanılmayan, modası geçmiş çalışma yöntem ve süreçlerine rastlanır. Bu bakımdan inovasyon bir işletmenin ürün ve hizmetlerini rakiplerinden ayıran ve geliştiren çalışmalar bütünüdür.

İnovasyon olmasaydı faks cihazı, tuşlu telefon, cep telefonu, görüntülü telefon olmazdı. Yine otomotiv sektöründeki gelişmelere baktığımız zaman ilk üretilen otomobille şimdiki otomobiller arasında büyük farklar olduğunu görüyoruz. Türkiye'de KOBİ dediğimiz firmalar maalesef belli bir teknoloji yakaladıktan sonra kendini geliştiremediği için rekabet düzeyi giderek düşüyor. Bunun adına da önce dolar kuru düşük diye tepki gösteriyor. Hâlbuki firmaların mutlaka bir AR-GE birimi olması gerekir.

Bu çerçevede Türkiye'deki firmalarda mutlaka bir inovasyon kültürünün oluşması gerektiğinin altını çizelim. Sabancı Üniversitesi Araştırma ve Lisansüstü Politikaları

(ALP) Direktörü, Rektör Danışmanı Doç. Dr. Cemil Arıkan, Türkiye’de inovasyon kültürünün yaygınlaştırılması için iş dünyasına çok görev düştüğünü söylüyor. Aksi halde dünya ile rekabet edebilmenin mümkün olmadığını belirten Arıkan, ‘Öyle görünüyor ki önümüzdeki yıllarda hepimiz toplumsal refahı yükseltebilmek dünya nimetlerinden daha fazla pay alabilmek için inovasyon yapabilmeyen yani fikri toplumsal ve ekonomik yarara dönüştürebilmeyen yollarını konuşacağız’ açıklamasını yaptı. Bu noktada inovasyonun bir süreç olduğunu bir anlayış değişimini talep ettiğini dolayısıyla akşamdan sabaha bir şeylerin değişmeyeceğinin algılanması gerektiğine de değinen Arıkan, sözü KOBİ’lere getirerek şunları söyledi: ‘Dolayısıyla toplumun tüm kesimlerinin dolayısıyla KOBİ’lerinde bu değişimi yapabilmeleri için Ulusal İnovasyon Sisteminin sahiplenilmesi ve bu kültür değişikliğinin tüm toplumsal katmanlara yayılabilmesi ve bu süreci destekleyen mekanizmaların yaratılması gerekmektedir.’

İnovasyon bir işletmenin ürün ve hizmetlerini rakiplerinden ayıran ve geliştiren çalışmalar bütünüdür.

**Ekonomistlere göre
Türkiye’de aslında ciddi
projeler ve fikri olan
insanların sayısı çok fazla
ancak bunlara değer
verilmiyor.**

Türkiye’de aslında ciddi projeler olduğunu ve fikri olan insanların sayısının çok olduğunu söyleyen Arıkan, açıklamasını şöyle devam ettirdi: ODTÜ’de 17 bin öğrenci var. Türkiye’de 2 milyon öğrenci var. Düşünün bunlara deseniz ki, projelerinizle ortaya çıkın. En az 10 bin–20 bin tane proje ortaya çıkar. Ama şu anda Türkiye’de bizim ‘tohum sermaye’ dediğimiz, fikir için ilk başta verilen 50 bin dolarlar, 80 bin dolarlar mertebesinde verilebilecek, hatta 20 bin–50 bin dolarlar arasında verilebilecek yaygın bir tohum sermayesi yok. Bu olmadığı zaman fikri olan insanlar hiçbir zaman ortaya çıkamıyorlar.” Arıkan, aslında proje desteği için gereken paranın yüksek olmadığını savunarak “yılta siz 10 bin kişiye 20 bin dolar verin, bir yıl sonra ben size garanti verebilirim ki, 300–400 şirket kurulur, bunlardan da 15–20 tanesi uzun vadede başarılı olurlar. Ama bunu yapmazsanız, 10 bin fikri ortaya çıkaramazsınız, sadece 150–200 tane fikir ortaya çıkar, onlardan da bir tanesi kalır” dedi.

Bir ülkede refah ve yaşam standardı, rekabet gücü artarsa yükselir; rekabet gücü içinse üretkenliği artırmak gerekir.

Üretkenliği artıran en önemli araç inovasyondur. Bu nedenle inovasyon, ülkeler için ekonomik büyümenin, artan istihdamın ve yaşam kalitesinin anahtarıdır.

Ancak bu sayede, ülkenin ve toplumun kaynaklarının ürün ve hizmete dönüştürülmesi ve bu ürün ve hizmetlerden ekonomik ve toplumsal değer yaratılması mümkün olur. Yenileşim, bir ülke için sürdürülebilir büyüme, toplumsal gönenç ve artan iş olanakları anlamına geldiğinden, yenileşim için gereken ortamın oluşturulması devletler için birinci öncelik olarak kabul edilir. Bu da başarıyla çalışan bir sistemin kurulmasını ve etkin politikaların tasarlanıp uygulanmasını gerektirir. Yenileşimde sistem yaklaşımı, hem bilginin üretilmesi hem de yayılarak uygulanması süreçlerini kapsadığından politikanın odağı, kurumlar arasındaki etkileşime dayanır. ‘Ulusal yenileşim (inovasyon) sistemi’ bu kurumlar bütünü ve aralarındaki bilgi, finansman ve regülasyon akışını tanımlayan dinamik bir sistemi ifade eder.

Dünya Melek Yatırımcılar Birliğinde Türkiye’yi temsil eden Melek Yatırımcılar Derneği Başkanı Baybars Altuntaş, Küresel İnovasyon Endeksi’ne göre Türkiye’nin “yaratıcı ürün ihracatı”nda 125 ülke arasında 11’inci sırada yer aldığını bildirdi. “Yaratıcı Zeka Karnesi” olarak da nitelendirilebilen bu endekste ABD’nin 27, Almanya’nın 35, İspanya’nın 37’nci sırada yer aldığını ifade eden Altuntaş, “Girişimcilerimiz dev ekonomilerin girişimcilerine açık ara fark atmış durumda” dedi. Altuntaş, Fransız işletme okulu INSEAD tarafından 2007 yılından itibaren her yıl düzenli olarak yayınlanan, bu yıl Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü’nün de destek verdiği Küresel İnovasyon Endeksi’ne ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Küresel sermaye hareketini en çok ilgilendiren kısımlardan birinin “Yaratıcı Çıktılar” olduğunu ifade eden Altuntaş, “Yani bun-

lar, ülke ekonomilerinin ana kemiği olan girişimcilerin oluşturdukları farklılıklardır. Hangi ülke ekonomisi diğer ekonomilere göre 'farklılık' ortaya koyabiliyorsa, küresel sermaye bu ekonomilere ekstra değer verir" dedi. Altuntaş'ın verdiği bilgiye göre, Yaratıcı Ürünler İhracatı'ndaki ilk 11 ülke şöyle: Hong Kong, Pakistan, Lübnan, Çin, Moldova, İtalya, Vietnam, İsviçre, Hindistan, İngiltere ve Türkiye.

Eldeki bilgilere bakıldığında Türkiye'nin inovasyonda son sıralarda, fakat gelişim hızı ortalamanın üzerinde olduğu görülüyor. EIS verilerine göre Türkiye, Malta, Macaristan, Slovakya, Polonya, Litvanya, Letonya ve Bulgaristan gibi, inovasyon performansı AB-27 ortalamasının çok altında yer alan ülkeler arasında. Fakat Türkiye'nin diğer ülkelerden farkı, inovasyon performansındaki gelişme hızının 27 AB üyesinden daha yüksek olması. Türkiye'de son beş yıl içinde, özel kredilerin yüzde 18,9; iş dünyasında Ar-Ge harcamalarının yüzde 17,5; teknoloji harcamalarının yüzde 19,8 ve bilgi yoğun hizmet ihracatının yüzde 31 oranında büyümesinin sonucu olarak, inovasyon performansındaki gelişimin en önemli motoru finans ve destek hizmetleri ve şirket yatırımları oldu. Bu arada Türkiye'nin Ar-Ge yatırımları

rı GSMH'nin sadece yüzde 0,6'sına denk geliyor. Ar-Ge harcamalarının yüzde 65'i devlet, yüzde 35'i ise özel sektör tarafından yapılıyor.

Yalova Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Osman Çakmak, inovasyon denilince ne anlaşılması gerektiği konusunda şunları söylüyor: "Gerek süreç gerekse sonuç açısından, üretilenin 'pazarlanabilirliği' en önemli noktayı teşkil eder. Eğer ortaya çıkarılan yenilik pazarlanabilir nitelikte değilse orada inovasyondan söz etmek doğru değildir. İkinci önemli nokta ise, dönüşüme konu olan 'fikir' üzerinde hiçbir nitelemenin olmamasıdır. İnovasyonla karıştırılan bir nokta onun sadece yüksek teknoloji alanlarıyla ilgili olduğunun zannedilmesidir. Hâlbuki ortaya çıkarılan pazarlanabilir geleneksel, sıradan teknoloji ve yenilikler de pekâlâ inovasyon içinde değerlendirilebilir. Müteşebbislerden beklenen icat yapmak değil, inovasyon yapmalarıdır. Girişimciler için önemli olan patent ve icatları toplumsal faydaya dönüştürmektir ki bunun en önemli yolu AR-GE çalışmaları ve üniversite -sanayi işbirliğinden geçer."

Sonuç olarak inovasyon güçlü ve etkin bir ekonominin en önemli anahtarları olarak ön plana çıkmaktadır. ■

Eldeki bilgilere bakıldığında Türkiye'nin inovasyonda son sıralarda, fakat gelişim hızının ortalamanın üzerinde olduğu görülüyor. Küresel İnovasyon Endeksi'ne göre Türkiye yaratıcı ürün ihracatında 125 ülke arasında 11'inci sırada.

KIRMIZI
BEYAZ

25

iş hayatı

KURAKLIK VE AÇLIĞIN PENÇESİNDEKİ ACI VATAN

MOGADIŞU

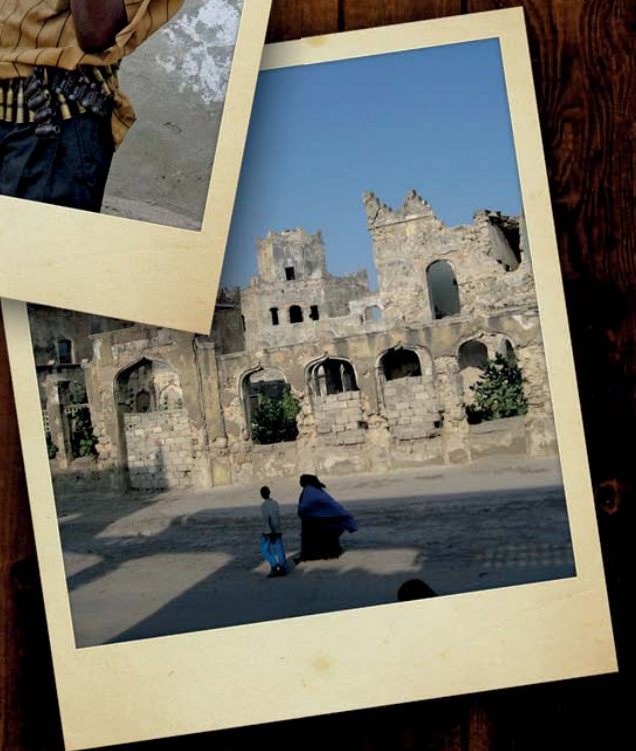
Somali'yi ve başkenti Mogadişu'yu betimlemek için büyük bir yazar ya da iyi bir gözlemci olmaya gerek yok. İhtiyacınız olan kelimeler çok sınırlı. Coğrafi bölgenin mutlak hali kuraklık, kuraklıkla beraber gelen fakirlik ve açlık, yaklaşık yüz yıldır süren iç savaşlar ve her geçen gün insanların daha da alıştığı ve bu yüzden bir korku vesilesi olmaktan çıkan ölümler... Eğer, insanların, yaşamın zorluklarından şikâyet edeceği bir yer varsa sanırım Mogadişu buna en çok hakkı olan şehirdir.

Bu sayıda Mogadişu'yu ve dolayısıyla Somali'yi ele alıyoruz. Ancak bu toprakların ne doğal güzellikleri yönünden ne de tarihi geçmişi bakımından hiçbir çekiciliğinden söz edemiyoruz. Gürül gürül çağlayan şelalelerin, göz kamaştırıcı sokakların ve güler yüzlü mutlu insanların fotoğrafları da yok elimizde. Burası yoksunluğun memleketi. Her şeyin en azı burada. İki şey hariç elbette: ölüm ve tehlike. Nüfusunun yarısı 13 yaşın altında olan sekiz milyon insan, dünyadan kendilerine uzatılacak bir yardım eli bekliyor. İlginç olan, bu bekleyişin yaklaşık bir asırdır sürmesi. Hiç bitmeyen bu bekleyişin sebebi -kimsenin inkâr etmeye yanaşmadığı üzere - aslında bütün insanlık ve tek tek her birimizin tutumu ve düşüncesi. Bu yüzden Mogadişu'ya yolculuk gerçekte kendi vicdanımıza yapacağımız bir yolculuğa dönüşüyor.

Somali, Doğu Afrika'da Afrika Boynuzu denilen yerde bulunur. Kuzeybatıda Cibuti, güneybatıda Kenya, kuzeyde Aden körfezi ve Yemen, doğuda Hint Okyanusu, batıda Etiyopya ile çevrilidir. Kıtadaki en uzun sahil şeridinde sahiptir ve arazisi temel olarak platolar, düzlükler ve yaylalardan oluşmaktadır. Kurak iklim yılın hiçbir günü buradan ayrılmaz.

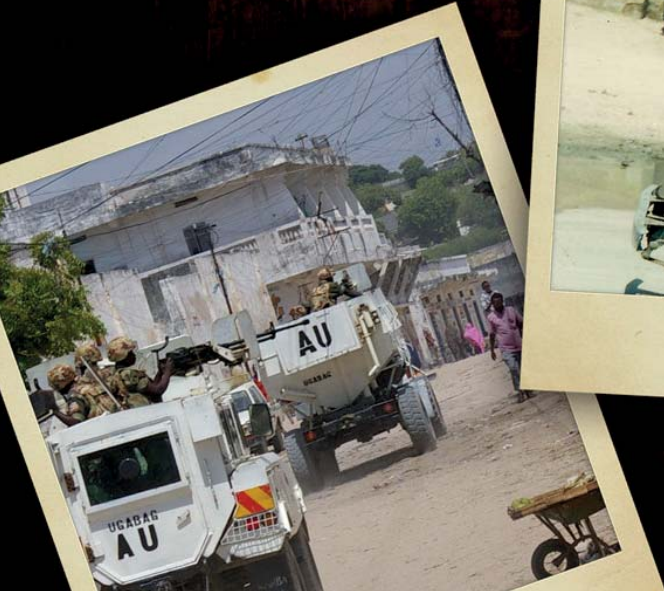
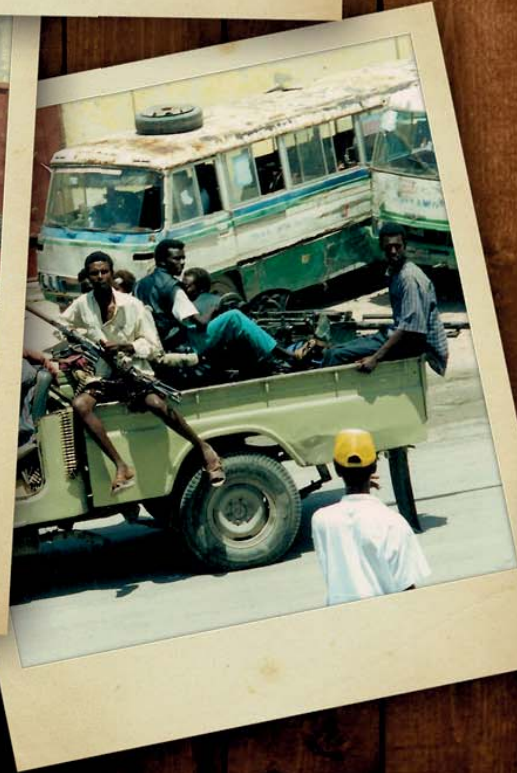
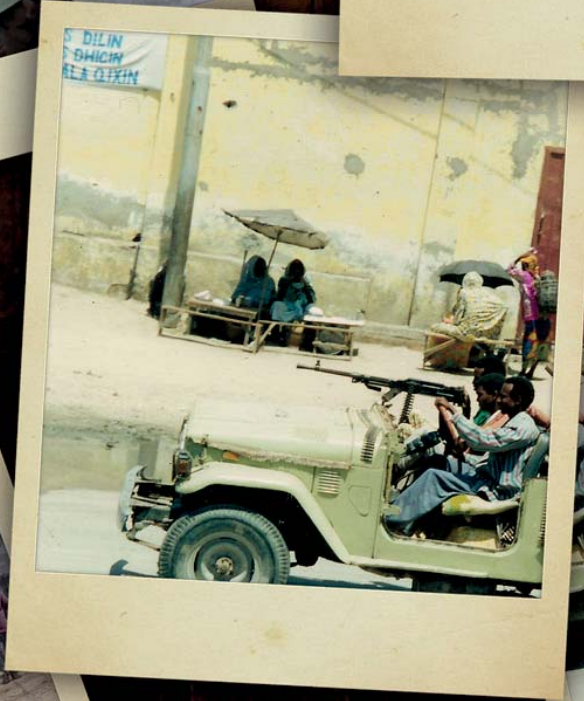
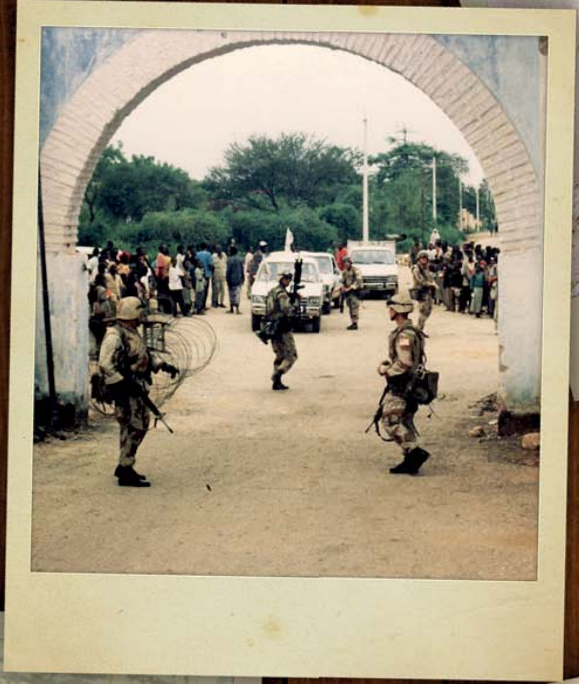
Somali'nin en büyük şehri ve başkenti olan Mogadişu'nun, X. yüzyılda, yerel nüfusa Arap ve Fars tüccarların da eklenmesiyle kurulduğu tahmin ediliyor. Benadir kıyısında kurulu olan şehir, Hint Okyanusu'nda önemli bir liman kenti olarak yüzyıllardır önemini korumuş görünüyor. On ikinci ve on üçüncü yüzyıllarda yaşamış iki büyük İslâm tarihçisi ve gezgini Yakut el-Hamevi ve İbn Battuta'dan bize aktarılanlara bakılırsa, Somali toprakları ve Mogadişu, devrin refah seviyesi en yüksek bölgelelerinden biriydi. XIV. yüzyıl sonlarından itibaren Somali, Osmanlı Devleti'ne bağlı kaldı. Coğrafi keşiflerin ve denizciliğin muazzam bir gelişme gösterdiği ilerleyen yüzyıllarda özellikle Portekizliler Somali'yi doğal güzelliklerinden ve jeopolitik öneminden yararlanmak için işgal etmeye çalışıyor, ancak başarılı olamıyor. Fakat işgallerin hiç hız kesmediğini görüyoruz. 1890'lı yıllardaki sömürge döneminde Somali artık İtalyanların kontrolü altına giriyor. İşte Mogadişu'nun asıl hikâyesi burada başlıyor. Müslüman lider Mevla Muhammed bin Abdullah 1901'de başlattığı hareketle İngilizlerin işgal ettiği kuzey bölgesini (İngiliz Somalisi) geri alsa da burası tekrar İngilizlerin kontrolüne geçmişti.

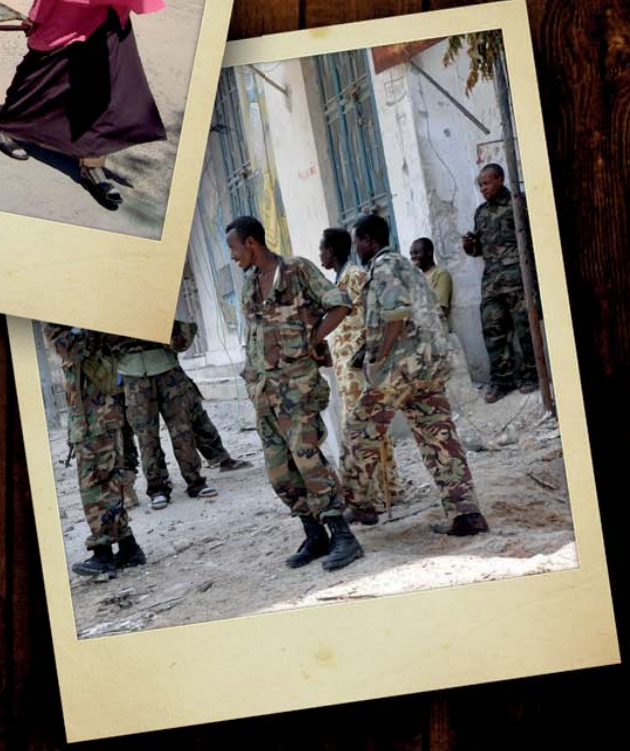
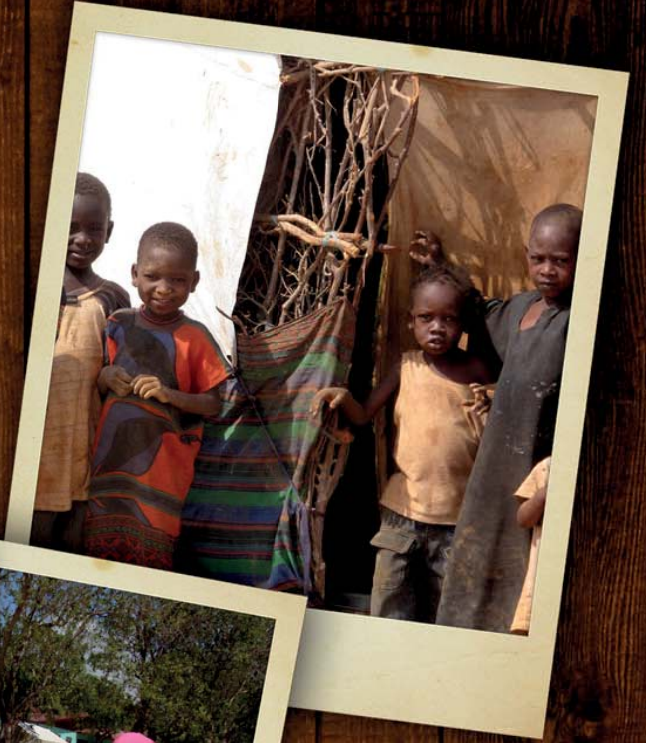

Gelişmiş Batılı devletlerin asırlardır petrol kaynaklarını ve balıkçılığını sömürdüğü bu topraklar, bugün de dünyanın en büyük imtihan yeri olmaya devam ediyor.

Bütün dünya sanki bir film seyreder gibi Mogadişu'daki insanların açlıktan ve iç savaşlardan ölmesini tedirginlikle izliyor, üzüliyor, belki de ağlıyor. Ama sadece bu kadar...

Güney Somali'de dönemin yöneticilerinden Ali b. Said, 1905'te şehri İtalyanlara sattı ve yeni kurulan İtalyan Somalisi ülkesinin başkenti Mogadişu olarak belirlendi. Bu dönemde Süveyş kanalının açılmasıyla diğer Batılı devletlerin de bu topraklara olan ilgisi artıyor. Bundan sonra binlerce İtalyan'ın Mogadişu'ya geldiğini görüyoruz. Burada kurdukları Villaggio Duca şirketi başkent etrafındaki bazı tarım alanlarını geliştirmeye çalıştı. Yine bu dönemde 100 km'yi aşan demiryolu hattının döşendiği ve Etiyopya'nın başkenti Addis Ababa ile Mogadişu arasında asfalt yol inşa edildiği görülüyor.

1950'lere gelindiğinde Somali ve Mogadişu'nun neredeyse bütün doğal kaynakları yabancıların eline geçmiş, ülkenin belki de en önemli geçim kaynağı olan balıkçılık bitmiş, yönetim ve organizasyonu sağlayacak kurum ve kuruluşlar tahrip edilmiş ve ülkede silah satışı aşırı derecede yaygınlaşmıştı. Sömürgeci Batı ülkelerinin hazırladığı senaryo işliyordu. Artık bir iç savaş için her şey tamamdı.

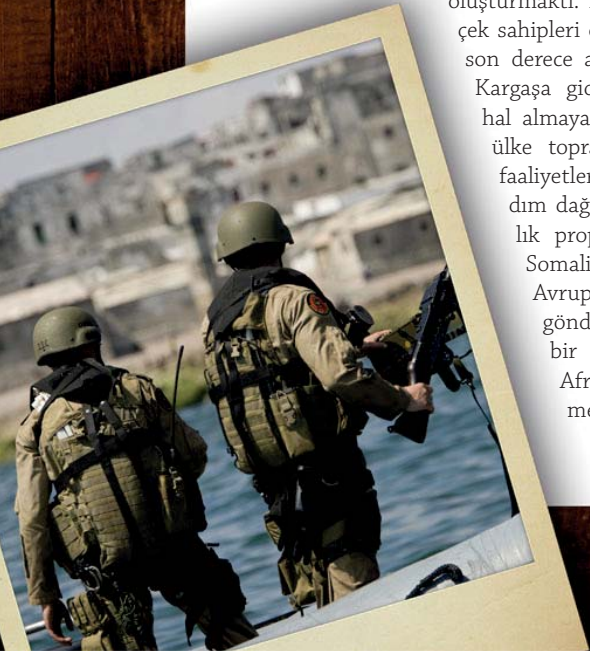
İngiliz Somalisi ve İtalyan Somalisi birleşerek, Somali Cumhuriyeti 1960 yılında bağımsızlığını ilan etmiş ancak ülkede birlik ve düzen sağlanamamıştı. Farklı din ve dünya görüşlerine sahip gruplar arasında silahlı çatışmalar baş göstermeye başladı. Bu çatışmalar 1990'larda zirveye ulaştı. Ülkedeki güvensizlik ve tehlike ortamı nedeniyle milyonlarca insan, kuraklık ve açlık tehdidinde rağmen göç etmeye başladılar. 1991'de iç savaş giderek yaygınlaşmış ve devlet ülkenin büyük bir kesiminde kontrolünü kaybetmişti. Bu sırada uluslararası olarak tanınan Federal Geçiş Hükümeti ülke topraklarının sadece küçük bir bölümüne hâkimdi.

1992'de Amerika Birleşik Devletleri, Birleşmiş Milletler gücünü de arkasına alarak 'Umut Operasyonu' adını verdiği müdahaleyle Somali'ye 30 bin asker gönderdi. Görünürde amaç ölümleri ve açlık tehlikesini ortadan kaldırmak, iç düzeni sağlamak ve güvenilir bir yönetim oluşturmaktı. ABD askerleri ülkenin gerçek sahipleri olan Somalili gruplara karşı son derece acımasız bir savaş yürüttü. Kargaşa giderek içinden çıkılmaz bir hal almaya başlamıştı. Aynı zamanda ülke toprakları binlerce misyonerin faaliyetlerine şahitlik ediyordu. Yardım dağıtımı ile birlikte Hıristiyanlık propagandası yaygınlaşmış ve Somalili çocuklardan seçilenler Avrupa'daki kilise teşkilatlarına gönderilmeye başlanmıştı. Kısa bir süre sonra ABD'nin Doğu Afrika'da nüfuzunu genişletmeye ve Somali'nin jeopolitik

öneminden yararlanmaya çalıştığı anlaşılınca halk isyan etti. Yabancı kuvvetlerin ülkeden çekilmesi için mücadele vermeye başladılar. İşler ABD için daha da zorlaşmaya başlamıştı. En sonunda 1993'teki Mogadişu Savaşı'nda ünlü ABD savaş helikopteri Black Hawk (Kara Şahin), Somalililerce düşürüldü. 20'ye yakın ABD askeri öldü. Ardından gelen kayıpların hesabını Amerikan halkına vermekte zorlanan Başkan Clinton, Somali'den çekildiklerini açıkladı. Bu durum, geçtiğimiz yıllarda Black Hawk Down (Kara Şahin Düştü) filmine de konu oldu.

Bu savaşın ardından günümüze kadar Somali'de istikrarsızlık ve iç savaş hiç bitmedi. Her sene binlerce sivil kayıp yaşandı. Buna en son geçtiğimiz aylarda başlayan ve Afrika'da son elli yılın en büyük kuraklığı olarak belirlenen felaket eklendi. Milyonlarca Somalili bir lokma yiyecek bulabilmek ve çocuklarının ölmesini önleyecek ya da yavaşlatacak bir nebze ilaç için güvenliğin sağlanamadığı yollardan göç etmeye ve Mogadişu'ya akın etmeye başladılar. Şartlar öylesine ağırdır ki göç eden yirmi kişilik bir gruptan ancak yarısı sağ olarak başkente ya da sınır bölgelerindeki kamplara varabiliyordu. Somali, çoğu henüz el değmemiş halde uranyum, demir, kalya, bakır, boksit ve doğal gaz yataklarına sahip. Arap yarımadasına yakınlığı nedeniyle petrol açısından da zengin olduğu varsayılıyor. Kuzeydeki Puntland eyaletinde yaklaşık 5-10 milyar varillik petrol rezervi saptanmış. Buna rağmen en ufak bir gelişmişlik belirtisi yok. Mogadişu'da küçük ve yetersiz bir havaalanı bulunuyor. 1000'i aşkın ilköğretim, 85 ortaöğretim, 25 mesleki ortaöğretim kurumu ve bir tane de üniversitesi var. 500'e yakın doktor bulunan ülkede ortalama 13.000 kişiye bir doktor düşüyor. Ortalama ömür 47 yıl. Kişi başı milli gelir ise dünyanın en düşük seviyesinde: 500 \$. Eldeki resmi rakamlara göre son üç ayda 40.000 çocuk sadece açlıktan hayatını kaybetti. Bu tehlikeyle karşı karşıya olan yarım milyon çocuk daha var. Kentin sokakları son derece sağlıklı. Şehir içinde asfalt yol bulunmuyor. Üç kattan yüksek bina sayısı bir elin parmaklarını geçmiyor. Her yerde, yaşam koşulları yetersiz çadır ve bannaklar var. Halkın temel ihtiyaçlarını temin edileceği alışveriş yerlerinden söz etmek mümkün değil. Burada yaşamak için hayatınızı tehlikeye atıp, bir lokma yiyecek, az bir ilaç ya da barınmanıza yardımcı olacak bir ürün elde edebiliyorsunuz. Bunların hepsi tamamen kişisel cesaretinize ve ölüme karşı kayıtsızlığınıza bağlı.

Neyse ki yoğun baskılara ve güvenlik güçlerinin müdahalelerine dayanamayan pek çok isyancı grup 2011 yılının ortalarında Mogadişu'dan çekilmeye başlayınca uluslararası yardımlar da Somali'ye gitmeye başladı. Bu durum göçleri daha da artırdı. Ancak birçok kişi hırsızlık, tecavüz ve şiddet olaylarına maruz kalmaktan kurtulamıyor. Yardımlar ulaşmıyor fakat organizasyon ve denetim azlığından verimli sonuçlar elde edilemiyor.

Mogadişu'da küçük ve yetersiz bir havaalanı bulunuyor. 1000'i aşkın ilkokul, 85 ortaöğretim, 25 mesleki ortaöğretim kurumu ve bir tane de üniversitesi var. 500'e yakın doktor bulunan ülkede ortalama 13.000 kişiye bir doktor düşüyor. Ortalama ömür 47 yıl. Kişi başı milli gelir ise dünyanın en düşük seviyesinde: 500 \$.

Başbakan Erdoğan'ın geçtiğimiz aylarda yaptığı ziyaret, Somali'ye yabancı bir devlet adamı tarafından yapılan ilk ziyaret olma özelliği taşıyordu. Bu sayede bütün dünyanın dikkatini bir kez daha Somali'ye yöneltmesi hedeflenmişti. Bu bağlamda Türkiye'den giden yardımlar dikkat çekici bir seviyeye ulaşmış bulunuyor. Resmi rakamlara göre Türkiye'den Somali'ye giden yardım miktarı özel kuruluşların da katkısı dâhil olmak üzere 1 milyar dolara yaklaşmış durumda. Mogadişu'da 300 bini aşkın kişinin yaşadığı Hodan Kampı'nda Sağlık Bakanlığı tarafından kurulan Çadırılık Sahra Hastanesi'nde günde yaklaşık 500 kişiye hizmet veriliyor. Modern dijital röntgen cihazından, son teknoloji laboratuarlara kadar tam donanımlı sahra hastanesinde Sağlık Bakanlığı Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi gönüllülerinden

oluşan, aralarında çocuk, dâhiliye, iltihap ve kadın doğum uzmanı ile genel cerrah, pratisyen doktor, hemşire ve teknisyenler bulunan 21 kişi görev yapıyor. Hastaların büyük bölümünün çocuklardan oluştuğunu ifade eden doktorlar daha fazla sağlık görevlisine ihtiyaç olduğunu belirtiyorlar. Bu yüzden Türkiye'nin, gelecek günlerde tam teşekküllü bir hastane kurması gündemde.

Gıda yardımı kısmen yerel örgütler, kısmense İslami yardım örgütlerince yapılıyor. İslami kuruluşlar Batılı örgütlerden daha rahat halka erişebiliyor. Ancak Mogadişu'da çözülmesi gereken öncelikli sorun, yardımların ülkenin her yerine eşit şekilde ulaşmasını sağlamak ve güvenli yardım koridorlarının açılmasını temin etmek olarak ön plana çıkıyor. Mogadişu insanı, bunu sağlayabilecek her türlü yardıma muhtaç. ■

ASIRLAR ÖNCESİNDEN GELEN AZİZ HEDİYELER: KUTSAL EMANETLER

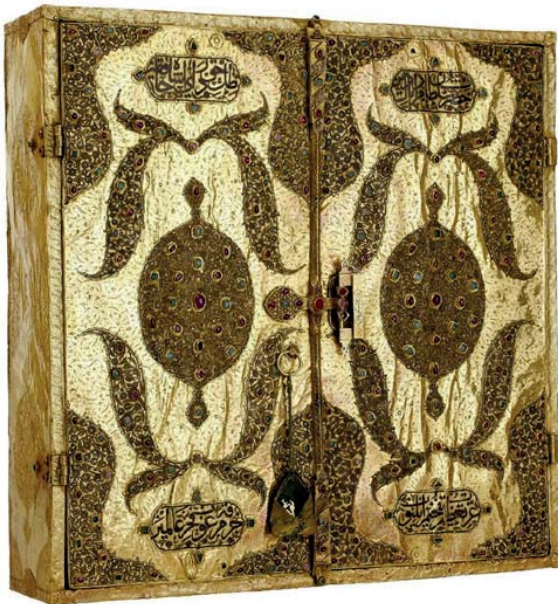
Hız. Peygamber'e ait olan ve onun kullandığı eşyalardan oluşan Kutsal Emanetler, İslâm'ın her döneminde büyük hürmet görmüştür. Sahabenin bu hususta gösterdiği titizlik, daha sonraki çağlarda Müslümanların aynı şekilde bu eşyalara hürmet göstermelerini sağlamıştır. Mukaddes Emanetler, nesilden nesle aile yadigârı olarak veya halifelerin uğraşları sonucu bugünlere erişmişlerdir.

İnsanoğlu bu dünyada Allah'ın halifesi olmaya ağır bir "emanet"i sırtlanarak ulaşmıştır. Dağlara ağır gelen bu emaneti "cahil ve aciz insan" kabullenmiştir. Fakat bu cehalet ve aciziyet insanı insan; yani Allah'ın yeryüzündeki halifesi kılar. Emanet edilen şeyin varlığı meçhuldür, üzerine yüzlerce yorum yapılmış ve yapılmaya devam edecektir. İnsanın bu dünyada bulunma sebeplerinden birisi de "emanet"i bilmek ve bulmak için çalışmaktır.

lerinden birisi de "emanet"i bilmek ve bulmak için çalışmaktır.

"Emanet" kavramı İslâm toplumu içerisinde yüce bir mânâya atıftır. Bu kavram, "mümin" olabilmenin şartı olarak emanete riayet etmek şeklinde vücuda gelmiştir. Emanet kimden olursa olsun; hakikî mümin onu muhafaza etmekle mükelleftir. Bu denli ehemmiyete haiz olan emanetin; "Levlâke" sırrıyla yaratılmışların en hayırlısı olan Hz. Muhammed'den ve Onun yolunun gerçek yolcularından ulaşmış olması, durumu çok daha büyük bir öneme kavuşturur. "Mukaddes Emanetler" olarak isimlenen bu emanetler, İslâm mülkünde daima hiçbir eşyanın ulaşamayacağı bir yerde, müminlerin kalplerinde muhafaza edilmiştir. Avamdan havassa, herkes için bambaşka bir boyutta düşünülmüş olan bu eserler, zamanla Resulullah'ın ardından gelen halifelerin hilafet sembolleri durumuna gelmişlerdir.

Hız. Peygamber'e ait olan ve onun kullandığı eşyalardan oluşan Kutsal Emanetler, İslâm'ın her döneminde büyük hürmet görmüştür. Sahabenin bu hususta gösterdiği titizlik, daha sonraki çağlarda Müslümanların aynı şekilde bu eşyalara hürmet göstermelerini sağlamıştır. Buharî, eserinde Farzû'l-humus adlı bölümde Hız. Peygamber'in ve Onun ashabının kullandığı eşyaları anlatan bir başlık açmıştır. Bu eşyaya saygı gösterilmiş

Hırka-ı Saadet'in 3. Murad tarafından yaptırılan önceki muhafazası.

Hz. Peygamber'in
Ayak İzi

Hacerü'l
Esvet
Mufazası

Dendan-ı Saadet

Hz. Musa'nın Asası

Hz. İbrahim'in Tenceresi

Hz. Yahya'nın
Kol Kemığı ve
Muhafazası

Kabe Anahtarı

Kabe Olukları

Sancak-ı Şerif

Hırka-ı Saadet Muhafazası

Hz. Peygamberin
Su İçtiği Tas

Hz. Ali'nin Kılıcı

Sakal-ı Şerif

Hırka-i Saadet, Sancak-ı Şerif ve Dendan-ı Saadet Hz. Peygamber'e ait en önemli kutsal emanetler arasında gösteriliyor.

ve onların aracılığıyla bereket umulmuştur. Ulemâ da bu emanetlere teberrük ve saygıyı teşvik etmişlerdir ve onlara hürmeti Resulullah'ı sevmenin bir emaresi olarak görmüşlerdir. Bazı âlimler ise Kur'an-ı Kerim'in yapraklarına gösterilen saygıyla Hz. Peygamber'in eşyalarına gösterilen saygıyı birbirlerine benzetmişlerdir.

Mukaddes Emanetler, nesilden nesle aile yadigârı olarak veya halifelerin uğraşları sonucu bugünlere erişmişlerdir.

Bürde-i Şerif olarak bilinen ve Topkapı Sarayı'nda teşhir edilen Peygamber Efendimiz'e ait bir hırka Kutsal Emanetler arasında bulunmaktadır. Resûlullah'a, Müslüman oluşunun ardından bir kaside sunan ve zamanla Kaside-i Bürde şairi olarak anılan Ka'b b. Zühre'ye bizzat Hz. Peygamber tarafından hediye edilmiş bulunan bu hırka, hilafet sembolü olarak kullanılmak istenmiştir. Bu sebeple Muaviye, henüz Ka'b b. Zühre hayattayken bu hırkayı satın almak istemiş ancak Ka'b hırkayı satmamıştır. Ancak vefatının ardından Muaviye tarafından 20.000 dirhem gümüşe satın alınmıştır.

Hz. Peygamber'in minberi, hırkası, sancağı gibi eşyalar bu yolla hilafet sembolü hâline gelmişlerdir. Bu eşyalar, Emevî halifeleri tarafından Şam'da muhafaza edilip ziyarete gelenlere gösterilmişlerdir. Kutsal Emanetler, Emevî hâkimiyetinin Abbasilerce yok edilmesinin ardından el değiştirmişlerdir. Abbasilere inti-

kal eden bu eşyalar, yeni hilafet merkezi olan Bağdat'a taşınmıştır. Hülâgü Han'ın Bağdat'ı işgal etmesi üzerine Abbasi halifesi tarafından Mısır'a götürülmüşlerdir. Yavuz Sultan Selim döneminde Memlûkler ve Osmanlı Devleti arasında vuku bulan savaşlar neticesinde de yeniden el değiştirmiş olan Mukaddes Emanetler son istirahatgâhlarına kavuşmuşlardır.

Kutsal Emanetlerin, Kansu Gavri'nin Osmanlı karşısında mağlup olunması durumunda hazineyle beraber Mağrib'e kaçırılması amacıyla İskenderiye'de tuttuğu, ancak Kansu Gavri'nin savaş meydanından sağ çıkamaması ve İskenderiye'nin 700 gemiyle kuşatılmış ve ardından zapt edilmiş olmasının ardından ele geçirildiğini Evliya Çelebi'nin Seyahatnâme'sinden öğreniyoruz. Buradaki eşyalar; sancak-ı şerif, sakal-ı şerif, abdest ibriği, sürmedan, Uhud Savaşı'nda kırılan dendan-ı saadetin dâhil olduğu kaydedilmiştir.

Yavuz Sultan Selim'in halifeliği İstanbul'a taşınmasıyla beraber Kutsal Emanetler'in mecrası artık Topkapı Sarayı olmuştur. Mekke Emîri Şerif II. Berekât b. Muhammed el-Hasenî, bağlılığını bildirmek ve Osmanlı hâkimiyetini tanıdığını göstermek amacıyla Kâbe'nin anahtarlarını ve onlarla beraber bazı Mukaddes Emanetler'i Kahire'de bulunan Yavuz Sultan Selim'e göndermiştir.

Mısır'ın fethiyle başlayan Mukaddes Emanet akışı başka vesilelerle sürüp gitmiş ve İstanbul tam anlamıyla bir İslâm merkezi pozisyonu almıştır. Veysel Karanî aracılığıyla gelen Hırka-i Şerif, diğer tarikat erbabının camilere, tekke ve dergâhlara ulaştırdıkları sakal-ı şerifler ve Mukaddes Emanetler Dairesi; İstanbul'u uhrevî yönden daha kesif bir havaya bürümüştür.

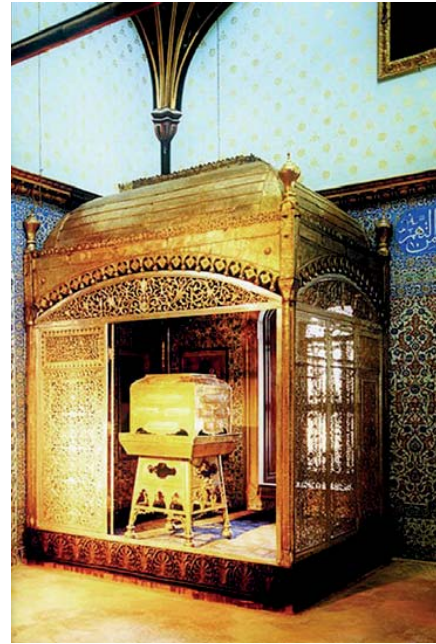
XIX. ve XX. yüzyıllarda da çeşitli vesilelerle bu akış devam etmiştir. Vehhabî tahribatı ve I. Dünya Savaşı sonunda Hicaz bölgesinin teslimi sebepleriyle bazı kutsal emanetler İstanbul'a gönderilmiştir. Medine Muhafızı Fahreddin Paşa tarafından, Osmanlı Devleti'nin surre alayları vesilesiyle gönderdiği mukaddes eşyalar Ravza-i Mutahhara'dan İstanbul'a nakledilmiştir.

Yavuz Sultan Selim döneminden itibaren Topkapı Sarayı'nda birikmeye başlayan Mukaddes Emanetler, sarayın çeşitli kısımlarında muhafaza edilmiştir. Bugün Hırka-i Saadet Dairesi olarak isimlendirilen Has Oda başta olmak üzere, Silahdar Hazinesi, Revan Köşkü, Hazine'de ve Harem'de muhafaza edilmiştir. Fatih Sultan Mehmed döneminde inşa olunan Has Oda, padişahların 1808 senesine kadar kullandıkları kısımdı. II. Mahmûd'un Has Oda'yı tamamen Mukaddes Emanetler'e ayırmasıyla beraber Hırka-i Saadet Dairesi ve Mukaddes Emanetler Dairesi olarak tashih edilmiştir. Cumhuriyet döneminde de verilen önemin azalmadığı bu kısım, Topkapı Sarayı'nın müze hâline getirilmesine rağmen bu kısma dokunulmamış ve daha sonradan modern usullerle teşhire açılmak üzere envanter sayımıyla kayda geçirilmiştir.

Hırka-i Saadet Dairesi'nde korunmakta ve sergilenmekte olan yaklaşık olarak 650 civarı Mukaddes ve Mübarek Emanet

Yavuz Sultan Selim'in halifeliği İstanbul'a taşınmasıyla beraber Kutsal Emanetler'in mecrası artık Topkapı Sarayı olmuştur.

Mukaddes Emanetler, bugün Hırka-i Saadet Dairesi olarak isimlendirilen Has Oda başta olmak üzere, Silahdar Hazinesi, Revan Köşkü, Hazine'de ve Harem'de muhafaza edilmiştir.

Has Oda

Kemân-ı Peygamberi Hz. Muhammed'in (sas) yayı. Muhafazasını Sultan II. Ahmed yaptırmıştır.

İslâm bilginleri bu emanetlere teberrük ve saygıyı teşvik etmişler ve onlara hürmeti Resulullah'ı sevmenin bir emaresi olarak görmüşlerdir.

bulunmaktadır. En önemlileri olarak ilk başta Hırka-i Saadet, Sancak-ı Şerif, Dendan-ı Saadet olmak üzere Peygamber Efendimiz'e ait olan Mukaddes Emanetler ve diğer peygamberler, sahabeler ve din büyüklerinin mübarek eşyaları bu bölümde bulunmaktadır.

Hırka-i Saadet: Mukaddes Emanetler'in en kıymetlilerinden olan ve Kaside-i Bürde ile meşhûr Ka'b b. Zühayr'e hediye edilen hırka olduğunu belirtmiştik. Mısır'ın fethiyle birlikte Has Oda'ya getirilmiştir. Padişahlar sefere çıktıkları zamanlarda yanlarından ayırmamışlardır. Mânevî bereketi umulmuştur. Altın bir sanduka içerisinde korunmaktadır.

Dendan-ı Saadet: Uhud Muharebesi'nde Peygamber Efendimiz'in kırılan dişleridir. Kıymetli taşlarla süslenmiş bir kutu içerisinde bohçalara sarılı bir şekilde muhafaza edilmiştir.

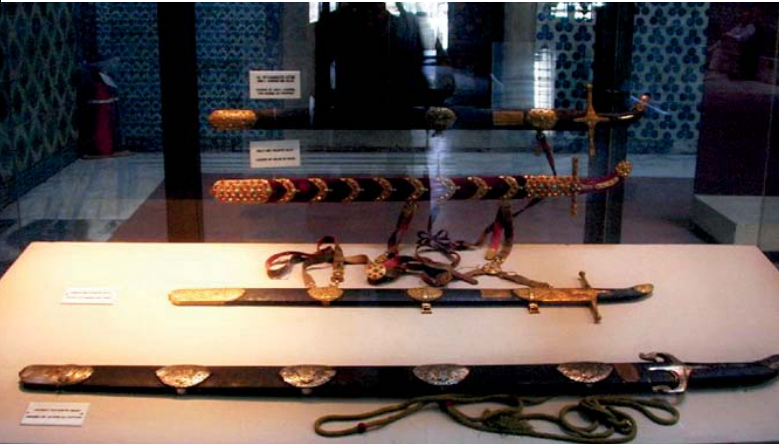
Sancak-ı Şerif: Livâ-i Şerif olarak da tesmiye edilen ve Mukaddes Emanetler'in en mühimlerinden sayılan Hz. Peygamber'in sancağı. Padişahlar ve başkumandanlar sefere çıkarken yanlarından ayırmamış ve onun vesilesiyle muzafferiyet dilemişlerdir. Zamanla yıpranan sancak bohçalar içerisinde korunmuştur. Bu şekilde yıprandıktan sonra yeni yapılan sancaklara,

Sancak-ı Şerif'ten bir parça iplik eklenerek temsil edilmeye devam etmiştir.

Bu eşyaların yanı sıra değeri daha aşağı sayılmayacak yüzlerce parça mevcudiyetini korumaya devam etmektedir. Hz. Peygamber'e ve ashabına ait kılıçlar, Hz. Osman'ın şehit edildiğinde okuduğuna inanılan ceylan derisi Kur'ân-ı Kerîm, Hz. Peygamber'in devrin hükümdarlarını İslâm'a davet mektupları, Sakal-ı Şerif, Kadem-i Saadet (Hz. Peygamber'in ayak izleri), Kâbe'nin anahtarları, kilidi ve su olukları, Hacerü'l-Esved'in gümüş ve altın mahfazaları gibi kıymeti takdir edilemeyecek bu ulvî hazine ecdadımızın himmetleriyle bize ulaşmıştır.

Peygamber Efendimiz'in müjdesiyle fethi nasip olan İstanbul, Kutsal Emanetler'i sanki Allah Resülünün hediyesi olarak kabul edip onlarla süslenmiştir. Haremeyn, Kudüs gibi şehirlerin yanı sıra İstanbul da artık bir İslâm merkezi konumuna gelmiştir. İstanbul, Eyyüb el-Ensari ve diğer sahabe-i kiramın kabirleri, Mukaddes Emanetleri ve yüzyıllar boyu hilafet merkezi olması bakımından İslâm merkezi mâhiyetini sinesinde taşımaya devam etmektedir. ■

Hz. Peygamber'e ve ashabına ait kılıçlar, Hz. Osman'ın şehit edildiğinde okuduğuna inanılan ceylan derisi Kur'ân-ı Kerîm, Hz. Peygamber'in devrin hükümdarlarını İslâm'a davet mektupları, Sakal-ı Şerif, Kadem-i Saadet (Hz. Peygamber'in ayak izleri), Kâbe'nin anahtarları, kilidi ve su olukları, Hacerü'l-Esved'in gümüş ve altın mahfazaları da emanetler arasındadır.

ATIK TEKNOLOJİLERİ VE EKİPMANLARI

Ülkemizde atık ekipmanları konusunda son teknolojilerle desteklenmiş yeni üretimlerin yapılmasına ihtiyaç vardır. Bu bakımdan Albayrak Grubu'nun Konya Tümosan Traktör Fabrikası Kompleksi sınırları içinde oluşturulan alanda faaliyete geçecek olan Atık Teknolojileri ve Ekipmanları birimi, bu konuda önemli bir boşluğu dolduracaktır. Henüz yeni olan bu birimi, Proje Yöneticisi Şenol Patan ile görüştük.

Öncelikle atık teknolojileri ve ekipmanları üretimi niçin önemlidir ve bu sektörün bugünü hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Günümüzün en önemli problemlerinden biri de nüfus yoğunluğunun artışı ve sanayileşmenin hız kazanmasıyla beraber atık yönetimi ve organizasyonunda yeni teknolojilerin kullanılmasında ortaya çıkmaktadır. Çevre teknolojileri ülkemizde ve dünyada çok önemli projelerin hayata geçirileceği ve bütçelerin ayrılacağı sektörlerden biri olacaktır. Nitekim, atıklara ilişkin sağlıklı bir envanter bulunmamakla birlikte, Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) 2004 verilerine göre ülkemizde 34 milyon ton belediye atığı ve 17,5 milyon ton imalat sanayi atığı üretilmektedir. Buna göre ülkemizde kişi başına üretilen atık miktarı günde 2 kilogramı bulmakta, her insan yılda ortalama ağırlığının 10 katı kadar atık üretmektedir.

Çevre sorunları, tüm dünyada etkisini hissettiren sanayileşme, kentleşme ve hızlı nüfus artışı gibi nedenlerden kaynaklanan çevresel sorunlara bağlı olarak, özellikle 20. yüzyılın ikinci yarısından itibaren insanlık için önemli bir gündem maddesi haline gelmiştir. Sanayileşmenin yol açtığı tahribatı en aza indirmek ve ekolojik döngünün işlenmesini sağlamak için alınacak tedbirler dev sektörlerin doğmasına sebep olacak. Türkiye'nin AB çevre standartlarına geçmesi ve Kyoto Protokolü'nün

KIRMIZI
BEYAZ

39

albayrak

gereklere yerine getirmek için yaklaşık 60 milyar euro gerektiği anlaşılıyor. Bu, gelecekteki atık yönetimi sektöründe yeni iş hacmine işaret ediyor. Ülkemizde bundan sonra çevre dostu üretim, geri dönüşüm sektörleri önem kazanacaktır.

Ekolojik Anayasa tanımlamasının gündemimizde önemli bir yer tuttuğu günümüzde çevre teknolojilerinin önümüzdeki yılların en önemli sektörlerinden biri olacağını göstermektedir. Sürdürülebilir kalkınmanın olabilmesi ancak çevrenin ve ekolojik döngünün korunması ile mümkündür bu çalışmalar da çok büyük yatırımlar ve bütçeler gerektirmektedir.

Bu bağlamda Türkiye'nin atık yönetimi ve teknolojileri konusundaki durumu nedir?

Türkiye atıklar konusunda önemli bir virajı almak üzere. Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde yerine getirmekle yükümlü olduğumuz AB Direktifleri, atık yönetimine ilişkin olarak ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde strateji ve planlar hazırlanmasını ve uygulamaya geçirilmesini zorunlu kılmaktadır. Avrupa Birliği ile Aralık 2009'da açılan çevre faslı ile bağlantılı olarak atık yönetimi tarafında 2023 yılına kadar yapılması öngörülen 60 milyar euro'luk yatırım, bu alanda hazırlık yapan, deneyimli

altyapı sağlayan şirketler için önemli bir pazara işaret ediyor. Bu program kapsamında, 2023'e kadar atık ile ilgili ülke çapında çok önemli projelerin tamamlanması gerekiyor.

Albayrak Grubu'nun atıklar konusundaki yatırımlarından bahsedebilir misiniz?

Albayrak Grubu; atık toplama ve toplanan atıkların çevre sağlığına zarar vermeyecek noktalara transferi konusunda 1992 yılından itibaren hizmet vermektedir. İstanbul'un toplanamayan çöpler nedeniyle ciddi bir krizle karşı karşıya kaldığı 1992 yılından günümüze kadar Atık Yönetimi'nde sunmuş olduğu hizmetler ve sorumluluk bilinciyle, çöplerin toplanıp taşınması şeklinde başlayan ve zamanla atık toplama, taşıma ve atık transfer istasyonları işletmeciliğine dönüşerek grup içinde önemli bir faaliyet alanı haline gelmiştir.

Yeşil Adamlar Atık Yönetimi hâlihazırda 1000 araç ve 5.000 personelle yurtdışında Irak'ta (Necfe ve Kûfe) ve yurt içinde İstanbul'da Kağıthane, Beyoğlu, Sarıyer, Esenyurt, Arnavutköy, Üsküdar Belediyeleri; Ankara'da Sincan Belediyesi; Şanlıurfa'da Büyükşehir Belediyesi; Gaziantep'te Şahinbey Belediyesi Atık Transfer İstasyonları İşletmeciliği, yine İstanbul'da Büyükşehir Be-

Albayrak Grup şirketlerinden Yeşil Adamlar; Atık yönetimi konusunda 1992 yılından itibaren hizmet veren sektörün en eski ve en tecrübeli şirketidir.

Atık teknolojileri ve ekipmanları alanında faaliyet gösterecek şirketimiz, atık yönetimi sektöründe ileri teknolojileri kapsayan ekipman üretimi yapmayı planlamaktadır.

lediyesi Asya Yakası ve Kocaeli'de İzaydaş Körfez ve Derince transfer merkezlerinde hizmet vermektedir.

Atık Transfer İstasyonlarında, atık maddelerin ayrıştırılması, geri dönüşüm yoluyla ekonomiye kazandırılması, atıklardan elektrik enerjisi ve çürütme yöntemiyle verimli bahçe toprağı elde edilmesi gibi projeler üzerinde hizmet verilmektedir.

Atık teknolojileri ve ekipmanları yatırımımızı planlarken grubumuzun bu sektördeki bilgi ve birikimlerinin de avantajını kullanarak bu alanda dünyanın önde gelen şirketleri seviyesinde üretim yapma hedefimiz vardır.

Atık Teknolojileri ve Ekipmanları Şirketi'nin üretim yeri ile ilgili bilgi verebilir misiniz?

Şirketimiz, Albayrak Grubu tarafından 2005'te satın alınan ve Türkiye'nin, 1976 yılından beri faaliyet gösteren önemli sanayi kuruluşlarından biri olan Konya Tümosan Traktör Fabrikası kompleksi sınırları içinde oluşturulan alanda üretim

yapacaktır. Tesisler, grup bünyesine dâhil edilir edilmez kapsamlı bir modernizasyona tabi tutulmuştu. Özelleştirme öncesinde yılda 300-400 traktör üretebiliyorken takip eden ilk yılda 2.500 traktör, 3.000 motor ve ihracata yönelik 16.000 adet motor seti üretildi. Bir sonraki yıl satış ve üretim % 20 arttırıldı. Tümösan tesisleri; Konya'da, 77.074 m2'si kapalı olmak üzere 1.618.464 m2'lik bir alan üzerinde kurulu. 45.000 adet üretim kapasitesiyle Tümösan, ülkemizin yıllık traktör talebini tek başına karşılayabilecek güçte. Bu bağlamda şirketimiz üretim yeri olarak bu tesisleri seçti.

Ülkemizin önde gelen atık yönetimi şirketlerinden biri olarak bilgi ve birikimlerimizin ışığında bu sektöre yatırım yapma kararı aldık. Üretim yerimiz Konya Tümösan Tesisleri iken şirketimizin merkezi İstanbul Dünya Ticaret merkezinde bulunacaktır. Konya Tümösan tesislerinde devreye girecek atık teknolojileri ekipman projemiz şu anda 6.000 m2 kapalı alanda faaliyet gösterecektir, esnek ve büyümeye imkan veren yapımla

kapalı alanı ikinci fazda 10.000 m2 daha sonra ihtiyaca göre genişletecek kapalı alanlarımız mevcut. Konya ilimiz bu yatırım için sahip olduğu jeopolitik konumu, iç ve dış pazarların merkezinde oluşu ve çok gelişmiş tedarikçi ve sanayisi ile en doğru lokasyonlardandır.

Atık Teknolojileri ve Ekipmanları Şirketi bünyesinde neleri üretmeyi planlıyorsunuz?

Atık teknolojileri ve ekipmanları alanında faaliyet gösterecek şirketimiz, atık yönetimi sektöründe ileri teknolojileri kapsayan ekipman üretimi yapmayı planlamaktadır. İlk etapta sektörün talepte bulunduğu farklı büyüklük ve tiplerde hidrolik sıkıştırılmalı ekipmanların üretimine geçilecektir. Hidrolik sıkıştırılmalı araçlarda 7 M3'rdan 20M3'e kadar araç kasası ürün gamımız olacaktır. Bu alanda en son teknolojileri kullanarak inovatif bir yaklaşımla dünya standartlarında en son teknolojileri ile üretim yaparak sektöre yeni ürünler, çözümler kazandırmak başlıca hedefimizdir.

Şirketimiz, Albayrak Grubu tarafından 2005'te satın alınan ve Türkiye'nin, 1976 yılından beri faaliyet gösteren önemli sanayi kuruluşlarından biri olan Konya Tümösan Traktör Fabrikası kompleksi sınırları içinde oluşturulan alanda üretim yapacaktır.

Hedef pazarımız öncelikle grubumuzun ihtiyaçları başta olmak üzere kısa sürede iç ve dış pazarlara hitap edecek ürünlerimiz devreye girecektir. Bu alanda yoğun ürün talebi olan İran, Irak, Kuzey Afrika Ülkeleri, Orta doğu ülkeleri, Körfez ülkeleri, Rusya, Avrupa, Türki Cumhuriyetler ve Balkan Ülkeleri büyük ölçüde talep olan bölge ve ülkelerdir.

Atık teknolojileri ve ekipmanları sektörünün geleceği hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Baktığımız zaman ülkemizde çevre teknolojilerinde yatırım ve gelişmelerin henüz başladığını söyleyebiliriz. Bu da önümüzdeki yıllarda atık ekipmanları alanında ihtiyacın giderek artacağını göstermektedir.

Şu örnekle atık yönetimi sektörünün geleceğini daha iyi değerlendirebiliriz. Ülkemizdeki en büyük atık yönetimi şirketlerinin yaklaşık cirolarının 150 milyon dolar olduğunu, bunun Avrupa da 35 milyar euro seviyelerinde olduğunu gördüğümüzde önümüzde bu alanda daha yapılacak çok işin, gidilecek çok yolun olduğunu söyleyebiliriz. Ülkemiz henüz çevre teknolojileri alanında yolun başındadır bu sebeple önümüzdeki yıllar çevre teknolojileri üreten şirketlere önemli imkânlar sunacaktır. Biz de bu sektörde bu ihtiyaçları görerek yatırım yapma kararı aldık ve doğru bir karar olduğuna da inanıyoruz veriler ve projeksiyonlar bunu göstermekte.

Şirketin hedef kitlesi hakkında bilgi verebilir misiniz?

Hedef pazarımız öncelikle grubumuzun ihtiyaçları başta olmak üzere kısa sürede iç ve dış pazarlara hitap edecek ürünlerimiz devreye girecektir. İhracat için önemli bir konumdayız en rekabetçi maliyetlerle müşterilerimiz için en kaliteli, güvenli ve yenilikçi ürünleri kullanımlarına sunmak istiyoruz. Bu alanda yoğun ürün talebi olan İran, Irak, Kuzey Afrika Ülkeleri, Orta doğu ülkeleri, Körfez ülkeleri, Rusya, Avrupa, Türk Cumhuriyetler ve Balkan Ülkeleri büyük ölçüde talep olan bölge ve ülkelerdir.

Teşekkür ederiz. ■

HUZUR ALIR HUZUR SATARIM ODUNPAZARI

İşitin ey yarenler, geçmişin geçmediği hali hazırda yaşadığı ve sükunetle, huzurla buluştuğu bir şehrimiz var ve o sizi bekliyor. Buyurun Odunpazarı kapılarını sizin için aralıyor.

Ünü dünyaya ulaşmış, şiirleri ile yüzyılları aşmış, her birerlerimizin ezberinde en azından bir iki dizesi bulunan Yunus Emre, bazı şiirlerine şöyle güzel bir hitapla başlar: İşitin ey yarenler. Kendisi de Eskişehirli ve dolayısı ile Odunpazarlı olan Yunus Emre'nin hitabı ile Odunpazarı hakkında ilk cümlem şu olacaktır: İşitin ey yarenler, geçmişin geçmediği hali hazırda yaşadığı ve sükunetle, huzurla buluştuğu bir şehrimiz var ve o sizi bekliyor. Buyurun Odunpazarı kapılarını sizin için aralıyor.

Kurşunlu Külliyesi

Odunpazarı, klasik İslam şehirciliğinin iyi bir örneği olarak büyük bir külliye etrafında şekillenen sivil yapılardan oluşuyor. Şehre kimliğini ve hayat pratiklerini kazandıran bu ana yapı hiç şüphesiz Kurşunlu Camii. Sırtını verdiği dağın eteklerinde hâkim bir noktadan şehri izleyen Külliye'yi tamamlayan ana unsurları şöyle sıralayabiliriz; ilk yapıldığında bir Mevlevi dergâhı olan ve hâlihazırda kiblenin karşı duvarına denk gelen yerde 'Ya Hazreti Mevlana' yazısını barındıran ve bugün camii olarak hizmet veren Kurşunlu Camii bu bütünün ilk parçası. Hemen önünde kubbeli ve çeşmelerin olduğu dairese yapının üzerinde fiskiyeli bir havuz bulunan şadırvan göze çarpıyor. Şadırvanın alt tarafından yüzünüzü Kurşunlu Camiine çevirdiğinizde sağda daha önce sibyan mektebi olarak kullanılan ve bugün kütüphane görevi gören iki kubbeli bir yapı ve hemen solunuzda da Mimar Sinan'ın Eskişehir'deki tek hatırası Kervansaray'ı görebilirsiniz.

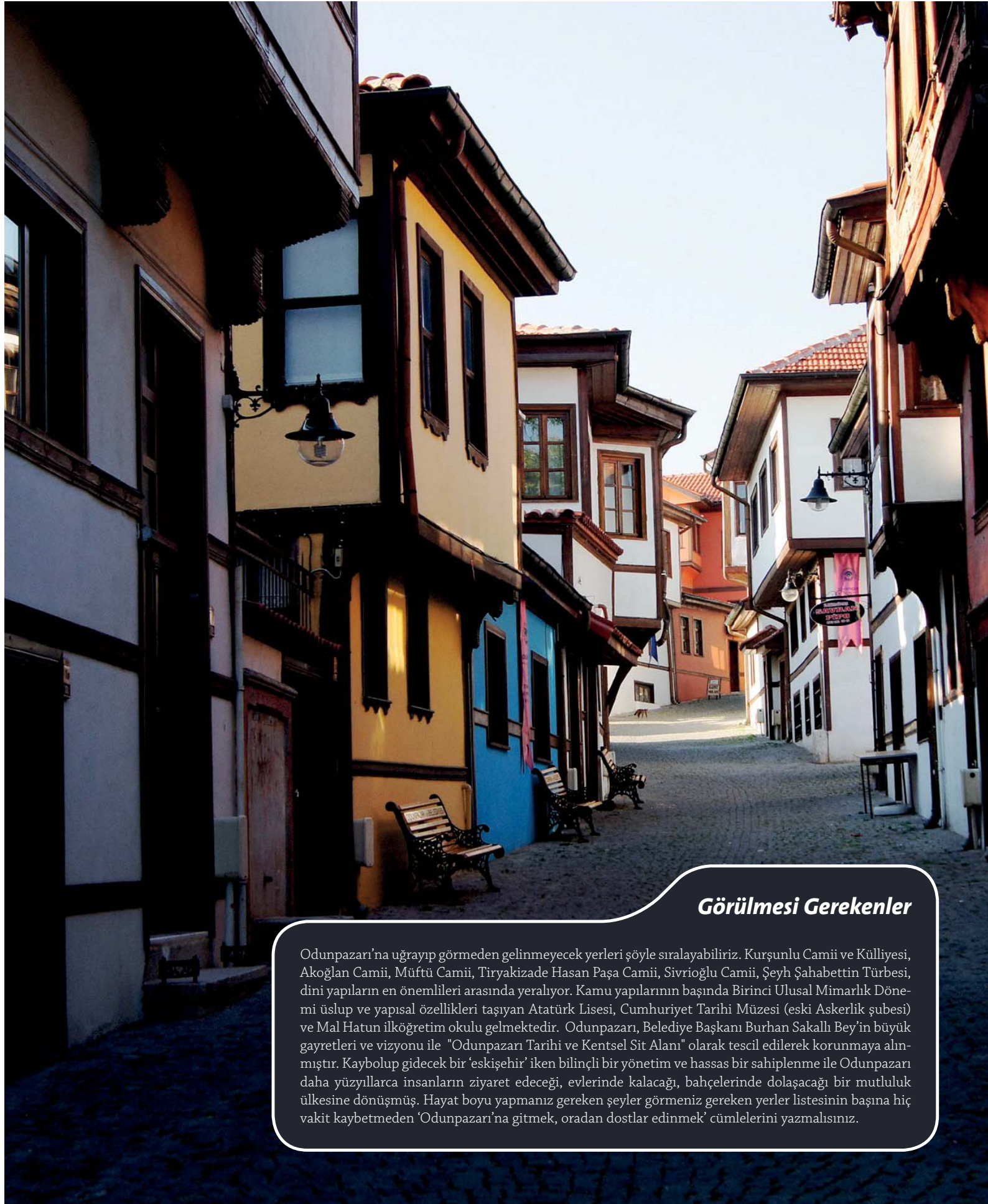
Çoban Mustafa Paşa tarafından 1525'de yapılan Külliye'nin üst kısmında, bir zamanlar semahane olarak kullanılan kısım camii olarak konumlandırıldıktan sonra yapılan yeni bir semahane bölümü mevcut. Semahenenin sol kısmında bir lületaş müzesi, sağ kısmında da ebru, hat ve tezhip ustalarının atölyeleri ve sergi salonları bulunuyor. Dilerseniz buradaki ustaların yaptıkları sanat ürünlerinden hediyelik eşya olarak satın alabiliyorsunuz.

Kurşunlu külliyesi Eskişehir içinde bir vaha gibi. Sizi zaman üstü çağlara taşıyan bir dinginliği var. Şadırvanın fiskiyesinden akan su bu alanı bir terapi bahçesine çeviriyor. Ağaçlar altında, kuş ve su sesleri arasında yaşı yetmiş geçmiş piri faniler, daha yedi yaşındaki çocuklar bu bahçede aynı huzur ve sükûnu paylaşıyorlar.

Kurşunlu camiinin bahçe kısmındaki sütunların zeminlerinde yer alan tunç ve pirinçten yapılan metal bileziklerde yazılan Eski Türkçe yazılar dikkatimizi çekiyor. Ünlü hattatların hatlarını aratmayacak şekilde terkip edilmiş yazılar döneminin günlük hayatını raporlayan tarih notları gibi.

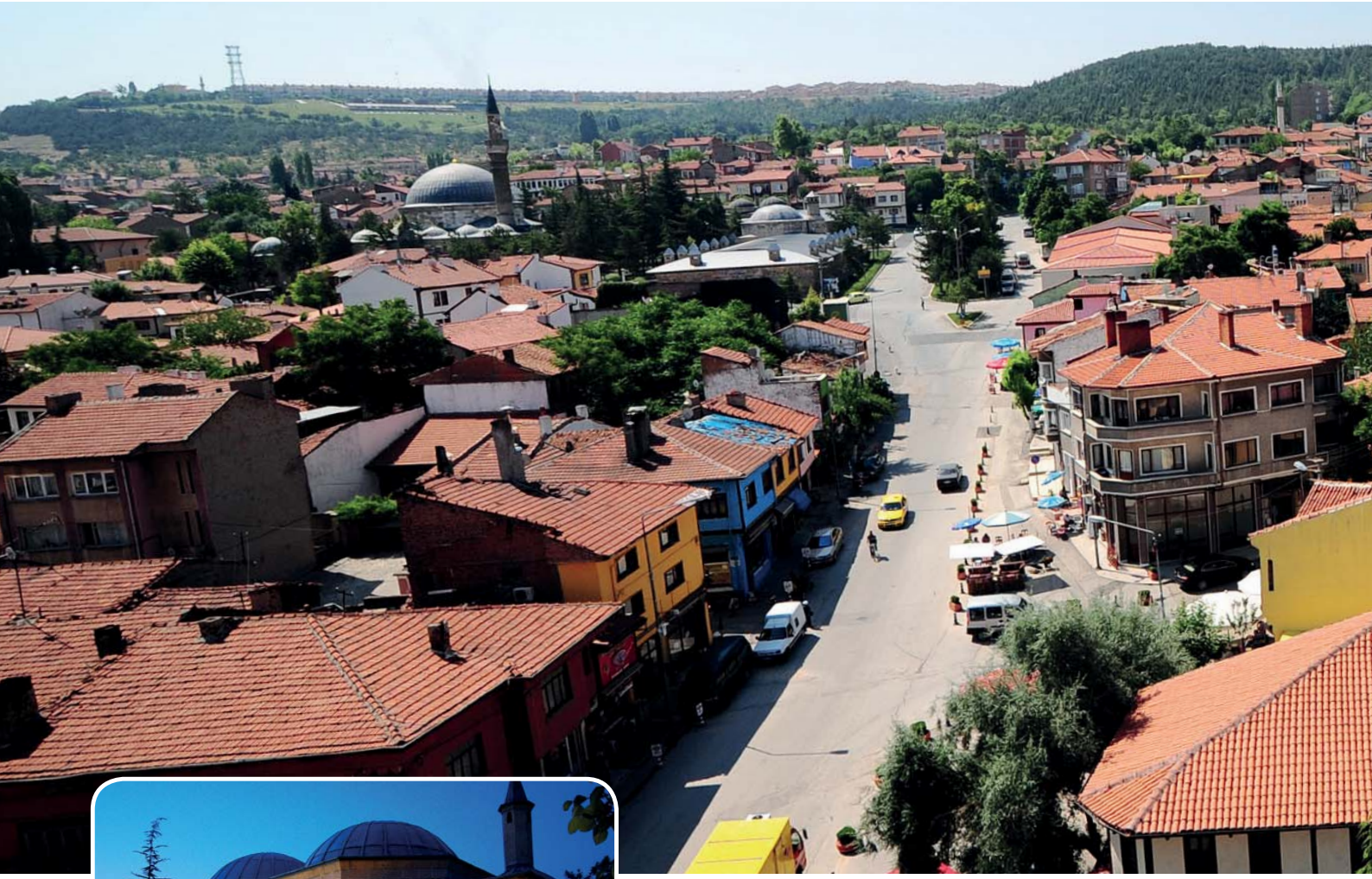
300 Yıl Aynı Evde Oturmak

Kurşunlu camiinin şadırvanın bulunduğu kısımdan şehre doğru yürüdüğünüzde ilk uğrayacağınız adreslerden biri Hafız Ahmet Efendi Konağı. Bu konağın en önemli özelliği kuşaklar boyunca aynı aileye ait bireylerin bu evde yaşamış olması. Binanın yapılış tarihi 1717

Görülmesi Gerekenler

Odunpazarı'na uğrayıp görmeden gelinmeyecek yerleri şöyle sıralayabiliriz. Kurşunlu Camii ve Külliyesi, Akoğlan Camii, Müftü Camii, Tiryakizade Hasan Paşa Camii, Sivrioğlu Camii, Şeyh Şahabettin Türbesi, dini yapıların en önemlileri arasında yer alıyor. Kamu yapılarının başında Birinci Ulusal Mimarlık Dönemi üslup ve yapısal özellikleri taşıyan Atatürk Lisesi, Cumhuriyet Tarihi Müzesi (eski Askerlik şubesi) ve Mal Hatun ilköğretim okulu gelmektedir. Odunpazarı, Belediye Başkanı Burhan Sakallı Bey'in büyük gayretleri ve vizyonu ile "Odunpazarı Tarihi ve Kentsel Sit Alanı" olarak tescil edilerek korunmaya alınmıştır. Kaybolup gidecek bir 'eskişehir' iken bilinçli bir yönetim ve hassas bir sahiplenme ile Odunpazarı daha yüzyıllarca insanların ziyaret edeceği, evlerinde kalacağı, bahçelerinde dolaşacağı bir mutluluk ülkesine dönüşmüş. Hayat boyu yapmanız gereken şeyler görmeniz gereken yerler listesinin başına hiç vakit kaybetmeden 'Odunpazarı'na gitmek, oradan dostlar edinmek' cümlelerini yazmalısınız.

Odunpazarı'nda Kurşunlu Külliyesi'nin Mimar Sinan tarafından yaptırılan kısmı günümüzde cam atölyesi olarak kullanılıyor. Geleneksel Türk sanatı olan camcılık burada yeniden hayat bulmuş ve yeni icracılarına kavuşmuş durumda.

olarak tespit edilmiş. Yapıldığı günden bu yana aynı ailenin bireylerinin meskûn bulunduğu yapıda bu yaşanmışlığın izlerini görebiliyor kendinizi sanki sizin de dedeleriniz burada yaşamış gibi evinizde hissedebiliyorsunuz. Özellikle konağın sakinlerinden Gülşen Hanım'ın ismi ile müsemma gülen yüzü, şen tavrı yolculuğunuzun en manidar, en keyifli anlarına dönüşebilir. Gülşen Hanım'ın hem lüle taşı ustası hem de Kurşunlu Camiinin imamlığını yapmış ve aynı zamanda Mevlevi geleneğinin temsilcisi dedesi Hafız Ahmet Efendi'den kalan lületaşı baston görülmeye değer nadir ve kıymetli hatıralardan.

Tarihin Cama Yansıyan Tarafı

Osmanlıyı oluşturan tebedâda bazı meslekler genel itibarı ile aynı geleneği takip eden ve mümkün olduğunca aynı milliyetten insanlar arasında icra edilirdi. Ermeniler taş ve gümüş ustası, Rumlar mimar, Yahudiler kuyumcu ve Türkler de cam ustalığında mahirdiler. Odunpazarı'nda Kurşunlu Külliyesi'nin Mimar Sinan tarafından yaptırılan kısmı günümüzde cam atölyesi olarak kullanılıyor. Geleneksel Türk sanatı olan camcılık burada yeniden hayat bulmuş ve yeni icracılarına kavuşmuş durumda. Ziyaretçilerin ücretsiz olarak da izleyebildiği atölye de özellikle takı alanında uzmanlaşmış. Sıcak ateşte eritilerek şekil verilen cam tam anlamı ile bir sanat eğitimi de gerekti-

riyor. Özellikle üniversite öğrencilerinin ve sivil halkın öğrenmeyi tercih ettiği bu sanat Odunpazarı'nda yeni bir iş ve sanat alanının da açılmasına imkan sağlamış.

Camcı Sokak

Cam atölyesi ve camcılık şehirde bir geleneğin temsilcisi olmayı sokak isimlerinden de belgelemiş oluyor. Soyadım olan Camcı kelimesini bir sokak tabelasında okuyunca kendimi fahri Odunpazarlı hissettiğimi itiraf etmek isterim. Camcı sokak sokağından sonra sokak isimleri de dikkatimi çekti ve ilginç isimlere rastladım. Mücellit sokak, Türkmen Hoca sokak, Şehrin en görkemli evlerinden Osmanlı Konağının yer aldığı Yeşil Efendi Sokak, Çürük Hoca sokak, Tiryaki Hasan Paşa sokak bu ilginç ve şehir tarihi hakkında bilgi veren sokak isimlerinden sadece birkaç tanesi.

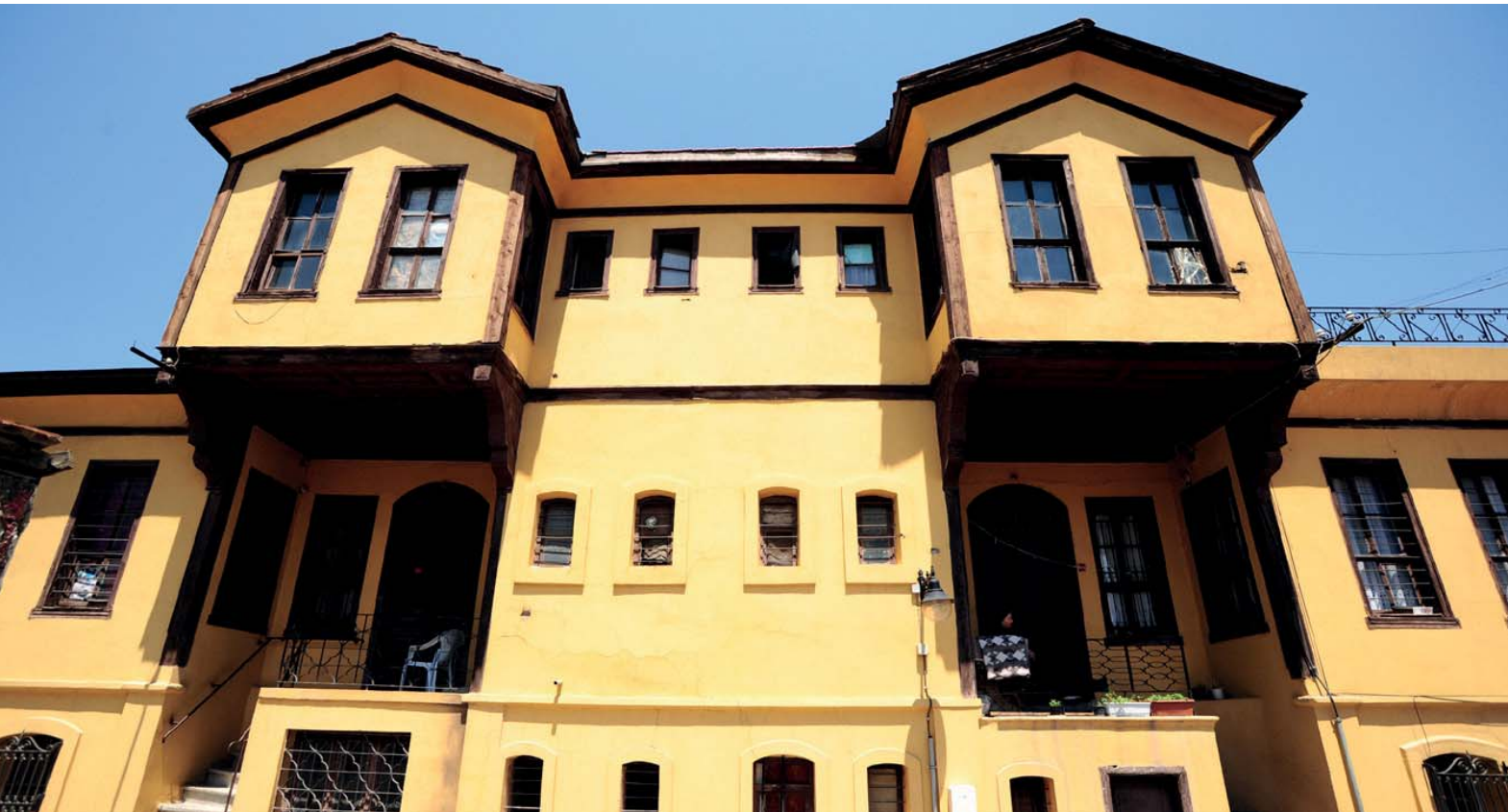
Bana Mutluluğun Resmini Yapar Mısın Abidin

Mutluluğun resmi tarifinin içinde insanların vazgeçilmezlerinden biri de hiç şüphesiz evdir. Pencereleri bir ufka baksın, günün her saati güneş görsün, bahçesi olsun, bahçesinde çiçekler açsın. Evin iç ya da dış duvarında mutlaka bir çeşme bulunsun; kuyusu, geniş bir eyvanı, eyvana açılan odaları olsun.

Bilezik yazısı: Sen beni Ya Rab, kemali hırsıla aç edip namerde muhtaç etme.

Ne Yenir?

Odunpazarı meydanına yakın bir yerde bulunan Kasr-ı Nur Restoranda güzel bir kahvaltı, Köfteci Ahmet'te leziz bir öğle köftesi, Şelale Park restoranında güzel bir akşam yemeği ve özellikle çi' börek tavsiyelerimiz arasında. Ayrıca Hafız Ahmet Efendi konağında Gülşen Hanım'ın ikramı Türk kahvelerini de tatmadan dönmeyin.

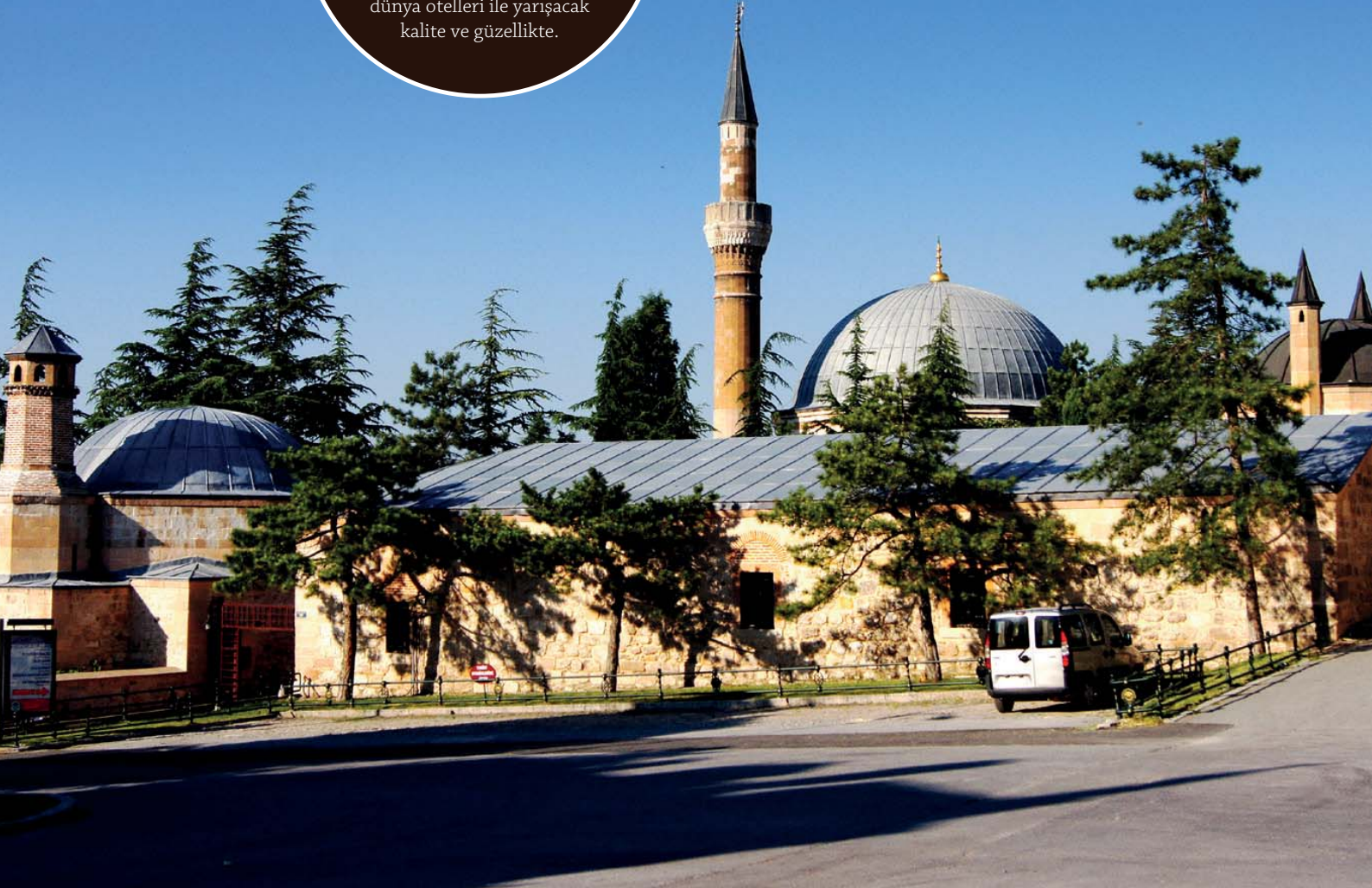
Ne Alınır?

Atlhan'da her biri birer sanat harikası lüle taşı eserleri, hem Atlhan hem de Kurşunlu külliyesinden hat, ebru, tezhib ürünleri, Kurşunlu Külliyesi'nin dış bahçesinde el teyzelerden, eldiven, çorap, ilif, hediyelik eşyalar alabilirsiniz.

Nerede Kalınır?

Biz Odunpazarı yolculuğumuzda kalınacak yer olarak Roof Garden Hotel'i tercih ettik. Eskişehir'in en keyifli otellerinden biri olan Roof Garden, dünya otelleri ile yarışacak kalite ve güzellikte.

Odunpazarı, bir dere kenarı ya da kurnasından berrak, serin sular akan bir çeşme başında yüzlerini yıkayıp güne başlayan çocuklar gibi, hayata yeniden başlamış; yaşına, güngörmüşlüğüne rağmen sanki yeniden doğmuş bir şehir. Bu çocukla, yeniden dirilmiş bir hayatla tanışmak, aynı kurnalarda yüzlerinizi yıkamak, aynı ufka, aynı bitmez geleceğe bakmak isterseniz yollar çok uzak değil. Dünyanın her yerine çok yakın sayabileceğiniz bir yerde, yeter ki 'gelmek' isteyin diyen iç sesinizle sizi davet ediyor.

Odunpazarı'ndan bahsedip lüle taşı anmamak olmaz. Lüle taşı maden olarak yontulabilir bir taştan öte bir değer taşıyor. Ama ustalarının elinde paha biçilmez bir sanat ürününe dönüştüğü için bu değer bazen altından, yakuttan daha kıymetli bir hale gelebiliyor.

Odunpazarı'ndaki evler bu tarifi cisimleşmiş hallerinden başkası değil. Ahşap çıtalar arasına doldurulan kerpiçlerle yapılan, hemen hemen tamamı cumbalı, birçoğu bahçeli, iki katı, en fazla üç katı geçmeyen yükseklikte ve dolayısıyla da gökyüzü ile barışık evler. Alt katlarında servis mekânları, üst katları da yaşama alanı olarak tasarlanan evlerin bahçesi iç bahçe şeklinde olanlar veya sokaktan bahçeye ardından eve geçilenler şeklinde de tasarlanabilmiş. Evler günlük hayatın hem pratik hem de insanî olarak yaşanması için kurgulanmış. Yaşları yüzyılları bulanları ile birlikte yüzlerce ev günlük hayatın da devam ettiği bir tarih koridoru gibi. Pencerelerinde, kapı önlerinde, bahçelerinde hala güler yüzlü insanların yaşadığı şehir aynı zamanda bir açık hava müzesi gibi. Safranbolu ve Beypazarı evleri ile yarışacak zenginlikte evlerden 250 tanesi 2006 yılından bu yana restore edilerek yeniden hayata kazandırılmış. Her bir ev kendi değerinin de farkında olarak birer atölyeye yada kafe veya restorana dönüşerek aynı zamanda işlev kazanmış. Kendi ekonomik çözümünü de bularak günlük hayatına dönen evler çok uzun yıllar ayakta kalmanın, misafirlerini temiz, steril bir şekilde ağırlayacak olmanın ferahlığı içinde.

Atlıhan El Sanatları Çarşısı

Odunpazarı'nın en karakteristik iş hanlarından biri Atlıhan'dır. Odunpazarı meydanına bakan bu yapı 1850'li yıllarda, Eskişehir'in büyük toprak sahiplerinden Takaddin Bey tarafından yaptırılmış. Klasik han işlevinin tamamını gören bu yapıda seyyahlar, yakın beldelerden ticaret için gelen tüccarlar, odunlarını satmak için gelmiş pazarcılar misafir olarak ağırlanmış. Bu misafirlerle birlikte binekleri de ahırlarda ağırlanır, karınları doyurulup tımar edilirmiş. Cumhuriyetin kuruluşundan sonra birçok kere el değiştiren yapı daha sonra sahipsiz kalarak metruk bir şekilde yıkılmaya terk edilmiş. 200 yılında Odunpazarı belediyesinin 'Odunpazarı Evlerini Yaşatma Projesi' kapsamında yeniden ihya edilen yapıda bugün başta lüle taşı olmak üzere, gümüş, toprak kap, hat ve cam sanatı ürünlerinin teşhir ve satışlarının yapıldığı mağazalar işlev görüyorlar. Her biri sanatçı olarak adlandırılacak ustaların şaheserlerini görme ve üreticileri ile koyu sohbetler yapma imkanı bulabileceğiniz Atlıhan'da yöresel yemekler yiyebileceğiniz bir restoran da mevcut.

Şelale Park

Bir şehri güzelleştiren en önemli en ferah şey nedir diye sorduğumuzda birçoğumuz farklı cevaplar verecektir; ama hepimizin ortak kararı o şehrin suyla olan ilişkisi olacaktır. Kimimiz en sevdiği şehri ortasından ırmak geçen bir şehir olarak tanımlayacak, kimimiz denizi olmayan şehirde yaşayamam diyecektir. Nasibinde bir ırmağın kenarında ya da bir denizin kıyısında kurulmak olmayan şehirlerde en güzel çözüm taşınabilir suyla yapılan çözümler oluyor hiç şüphesiz. Çeşmeler, küçük dereler, su birikintileri ile çözülen bu sorun günümüzde yapay şelalelerle daha da bir renkli ve gösterişli olarak ortadan kaldırılmış oluyor. Odunpazarı da suyla olan ilişkisini, tarihi

çeşmelerin yanında şehri yukarıdan gören tepede yer alan Şelale Park'la taçlandırmış durumda. Gerçek bir şelaleyi andıran park şehir halkının Eskişehir'i yukarıdan görebildiği, her daim rüzgârla nefes alan, restoran ve çocuk parklarının yer aldığı güzel bir yaşama alanına dönüşmüş. Odunpazarlıların vazgeçilmez dinlenme mekanlarından biri olan parkta restoranların menüleri de oldukça zengin.

Taşın En Estetik Hali / Lüle Taşı

Odunpazarı'ndan bahsedip lüle taşı anmamak olmaz. Lüle taşı maden olarak yontulabilir bir taştan öte bir değer taşıyor. Ama ustalarının elinde paha biçilmez bir sanat ürününe dönüştüğü için bu değer bazen altından, yakuttan daha kıymetli bir hale gelebiliyor. Eskişehir civarında, yerden 350 metre aşağı seviyelere kadar muhtelif derinliklerde başkalaşım katmanları içinde tek tek yumrular halinde bulunan lüle taşı sıvı ve gazlara karşı yüksek emicilik yeteneği olduğu için daha çok sigara ağızlığı ve pipo yapımında kullanılıyorlar. Kurşunlu külliyesinde yer alan Odunpazarı Belediyesi Lületaş Müzesi dünyada eşine rastlamayacağımız zenginlikte ilk ve tek lületaş müzesi olarak 2008 yılında açılmış. Müzenin iç kısmında yer alan odalarda ustalar sanatlarını

icra ederken gezilebilen bölümde camakanlar içinde ellinin üzerinde sanatçıya ait 400 eser sergileniyor. Her biri görülmeyi hakeden bu eserlerin birçoğu paha biçilmez değerdedir.

Şehrin Meşhurları

Tiryaki Hasan Paşa'dan, ünlü seyyahımız Evliya Çelebi'ye (1649 ve 1653 tarihlerinde uğramış), Bayrak şiiri yazarımız Arif Nihat Asya'dan (ki bu şiiri şairimizin Odunpazarı'nda yazdığı rivayet edilir) Bediüzzaman'a kadar birçok ünlü sima Odunpazarı'nda misafir olmuş. Onlara ait izleri bazen bir konakta, bazen bir sokak isminde bazen de yüzyıllarca önce yazılmış bir el yazması kitapta görebiliyorsunuz.

Eskilerin "Şerefil mekân bil mekân" / Bir yerin değeri içindkiler ile dir cümlesinden hareketle Hz. Mevlana'dan, Yunus Emre'den, Mimar Sinan'dan, Bediüzzaman'dan izler taşıyan şehirde evlerin içine sinen, 'büyük insanlar burada yaşamıştır' ağırlığı sizi de sarmalıyor. Yunus Emre'nin 'Ay oldum aleme doğdum, bulut oldum göğe ağdım / yağmur olup yere yağdım, nur olup güneşe geldim' dizeleri burada hayat buluyor. Onlar sanki hala hayatta ve aramızda dolaşıyorlar gibi hissediyorsunuz. ■

BİR MEDENİYET VE SAVAŞ SEMBOLÜ OLARAK: **MEHTER**

Kadim medeniyetler arasında varlığını ordu-millet anlayışıyla teşekkül ettiren Türk milletinin ve ordusunun temel taşlarından birisini meydana getiren “mehter teşkilatı” bugün bile tarihin tozlu sayfalarından kulağımıza ve gönlümüze olan inanılmaz tesiriyle varlığını çeşitli evreler geçirerek yaşatmaya devam etmektedir.

Mehter, dünyadaki askerî bandoların temel taşı ve ilki olarak kabul edilen Türklere özgü bir teşkilattır. Farsça “daha büyük, en büyük” anlamına gelen “mih-ter” kelimesinin Türkçeleşmiş şeklidir ve bu kelime Osmanlı saray teşkilatında çeşitli hizmetkâr gruplar için (çadır, at, çalgı koruma görevlileri gibi) de kullanılmıştır. Bizim bugün anladığımız manadaki mehter ise “çalıcı mehterler” anlamına gelen “mehterân-ı tabl u alem” ifadesinde anlamını bulmaktadır.

Mehter teşkilatının kökeni eski devirlere kadar gitmektedir; ancak mehter ve mehterhâne deyimlerine tarihî kayıtlarda 16. yüzyıldan itibaren rastlanmaktadır. 19. yüzyıla kadar Türk ve İslam devletlerinin teşkilatlarında yer alan bando takımlarının barışta ve savaşta icra ettikleri göreve ‘nevbet vurma’, bu takımlara da “tabl-hâne, nakkâre-hâne, mehter-hâne, nevbet-hâne” deniliyordu.

Mehterin doğuşu Orta Asya Türk tarihinde aranmalıdır. Eski Türklere de egemenlik sembolleri bayrak, tuğ ve davuldur. Bu semboller savaşta hakanın çadırının önünde bulunur, davul ya da kös adı verilen büyük davullar burada çalınırdı. Mehter bu açıdan yalnız savaş başlangıcı veya sefere çıkışla ilişkilendirilebilir. Davul-mehterin vurması da bir çeşit savaş andı olarak kabul edilebilir. Anlayış, düşünce ve uygulanış bakımından

Hunlardan Osmanlılara kadar da pek bir değişikliğe uğramamıştır.

Davulun ve sancağın bir savaşta kaybedilmesi bir ordunun başına gelebilecek en kötü şeylerden sayılmıştır. Nitekim Hun-Çin savaşlarında tuğ ve başkomutanın bayrak ve davulunun elde edilmesi Çinliler tarafından büyük başarı sayılmış, bu egemenlik belgelerinin elden gitmesi ile idare-ordu dağılmıştır. Yine Çinliler, Göktürk devletine isyan eden Türk prenslerinin isyanlarında başrol oynayarak onlara kurt başlı bayrak ve davul verme yoluyla onları kağan ilan ederek husumeti derinleştirmeye çalışmıştır.

İslâmiyet öncesinde de mehterin savaşa çıkış öncesindeki tören dinî bir anlam taşımaktadır. Bu dönemde tuğlara kurban verilerek sefere çıkılmaktaydı. İslâmiyet’in kabulü sonrasında Selçuklu ve Osmanlı Devletlerinde de bu Türk töreleri tek tanrı inancına olan yakınlığı sebebiyle İslâmiyet kisvesini giymekte sorun yaşamamıştır. Bu anlamda mehterde, ‘kanun-ı kadim’ ile ‘İslâmiyet’ birleşmiş ve yeni bir sentez oluşmuştur.

Osmanlı mehterinin kuruluşu, tarihî geleneğe göre, Anadolu Selçuklu sultanı II. Gıyaseddin Mesud’un Osman Bey’e bağımsızlık fermanı ile birlikte bayrak, zil, boru, davul ve nakkâreden oluşan tuğ takımı gönder-

Osmanlı mehterinin kuruluşu, tarihî geleneğe göre, Anadolu Selçuklu sultanı II. Gıyaseddin Mesud'un Osman Bey'e bağımsızlık fermanı ile birlikte bayrak, zil, boru, davul ve nakkâreden oluşan tuğ takımı göndermesiyle başlatılmaktadır.

Mehteran, savaşın sonucu bakımından da büyük bir öneme sahipti. Davulun ve sancağın bir savaşta kaybedilmesi bir ordunun başına gelebilecek en kötü şeylerden sayılmıştır.

mesiyle başlatılmaktadır. Osman Gazi ikinci vakti vurulan bu nevbeti hürmeten ayakta dinlemiş ve o günden sonra her ikinci vakti çalınan nevbet padişahlar tarafından -Fatih Sultan Mehmed'e kadar- ayakta dinlenilmiştir.

Teşkilat ve enstrümanların gelişimine paralel olarak gelişen ve değişen mehter, Türk toplumunun yapısı ve geleneklerinden doğmuş zamanla büyük bir kurum olarak yerleşmiş ve yüzyıllarca yaşamıştır. 8. ve 9. yüzyıllarda yalnızca davul ve ilkel borularla vurulduğu tahmin olunan mehter, 11. yüzyılda kös, davul, boru ve zil ile vurulmaya başlanmıştır. 12. yüzyılda da "nây-ı Türki" adı verilen Türk borusunun da enstrümanlar grubuna katılması ile mehter bugünküne yakın şekliyle ortaya çıkmıştır.

"Mehteran-ı tabl u alem" in yani resmî mehterin dışında bir de esnaf mehterleri vardır. Bunlar savaş, zafer, sultan düğünü, şehzadelerin sünnet düğünü gibi büyük törenlerde padişahın huzurunda geçit resminde bulunan esnaf loncaları tarafından kurulan mehterlerdir. Bunlar aynı zamanda mehterbaşı olan esnafbaşların izniyle zaman zaman halk tarafından tertiplenen düğün, dernek gibi eğlencelere katılmışlar ve eğlence musikisi icra etmişlerdir. Mehter, bu sivil yönüyle birlikte diğer askeri musiki topluluklarından ayrılmış, toplumun çok geniş kesimine ulaşmıştır.

Mehter Takımı

Mehter takımında mevcut her sazın sayısına "kat" adı verilir ve mehter takımının büyüklüğü bu katlarla ifade edilirdi. Önceleri dokuz adet davul, zurna, nakkâre boru, zil, ve çevgândan meydana gelen ve padişaha ait olan en büyük takıma dokuz kat mehter denilirdi. Daha sonraları bu sayı on iki kata çıkarılmıştır. Bu enstrümanların içinde adı bize en yabancı gelenler nakkâre ve çevgândır. Nakkare yarım küre biçiminde bir çift küçük davuldan oluşan vurmali bir çalgıdır. Çevgân ise, çepeçevre çingiraklar, ziller takılı bir çemberle, bunu yukarıda tutmayı sağlayan uzun bir saptan oluşan ritim çalgısıdır. Aynı zamanda bir tür tuğ olan çevgân, yürüyüş halinde mehter takımının en önünde yer alır, sapı yere vurularak çalınırdı. Mehter takımı yürüyüşe geçmişken en önde sancaklar ve tuğlar yer alır ve tuğlardan sonra sırasıyla mehterbaşı, çevgânlar, zurnalar, borular, nakkâreler, ziller ve davul çalanlar yürür. En son da at üzerinde kösler getirilirdi.

Mehterin kendine has bir tören yürüyüşü vardır. Bu yürüyüş sağ adım ile başlayan, iki adım ilerlenip sağa ve iki adım ilerlenip sola selam verme şeklindedir. Bu yürüyüş daha sonraları farklı bir bakış açısının ürünü olarak Osmanlıyı ve mehterini kötümek için 'iki ileri bir geri' şeklinde yanlış bir yoruma kurban edilmiştir. Yürüyüşü bitip yerleşime geçen mehterde en büyük

davul olan kös ortaya yerleşir, diğer katlar da etrafına hilâl şeklinde dizilirdi. Mehterbaşı ağa hilâlin ortasına gelerek mehterlerle selamlaşır, "Has dur! Nebbete salâ!" nidâsıyla mehteri esas duruşa geçirir. Ardından hangi makamda fasıl yapılacaksa onun veya marşın adını belirtip hepimizin bildiği "Haydi, yâ Allah!" sözüyle nevbet icrasını başlatırdı. Parçalar sona erince nevbet "mehter gülbang"ı adı verilen dualar ile son bulurdu.

Gülbang denen dualar iki türdür. Mehter normal bir günde bu gülbangi okuyorsa bu "eyyâm-ı adiyeye gülbangi" adını alırdı. Eğer savaş sırasında okunuyorsa "cenk gülbangi" adını alırdı. Bu duaların birinci bölümünde Allah (c.c.), Hz. Muhammed (s.a.s) tâzim edildikten sonra bütün Müslümanların sağlık ve selameti için dualarda bulunulurdu. İkinci kısımda ise "cenk gülbangi"ne uygun şekilde, sefere çıkacak veya seferde olan, din ve devlet için çarpışacak mücahide hayır duaları edilirdi. Son olarak dua bir ayetle taçlandırılıp tamamlanırdı. O ayet "Nasrun minallahi ve fethun karib. Ve beşşirul mü'minîn"(Allah'tan yardım ve zafer (nusret) ve yakın bir fetih! Mü'minleri müjdele!) Bu ayetin üzerine söylecek tek söz kalır zaten, mehter de onu söylemektedir: "Yektir Allah!"

Müziğin insan psikolojisi üzerindeki etkisinin en iyi açıklaması mehterle yapılabilir. Kendi ordumuzun askerleri bu marşlar, dualarla şevke gelip savaş gücünü

Mehterin Batı müziğini de etkilediği biliniyor. Mozart, Beethoven, Haydn, Weber, Rossini gibi ünlü besteciler “alla Turca (Türk tarzı)” adını verdikleri, Osmanlı askerî musikisini hatırlatan ritim ve nağme düzeni içinde bazı besteler yapmışlardır.

arttırırken; karşı tarafta ise bu müzik korku yaratmaktadır. Bu yüzden mehterde kuruluşundan itibaren genellikle Türk kahramanlığını öven, zaferlere işaret eden ve özellikle dinlenildiği zaman orduyu ve askerleri galeyana getirerek savaşma arzusunun yükselten eserler icra olunmuştur. Bu eserlerin güfte ve bestelerinde daima din için, devlet için, millet için cihad etme gazi veya şehit olma temaları ön plana çıkarılmıştır.

Mehter takımı ordunun ric'at ve hatta bozgun hallerinde dahi görevini sürdürür, ancak en son birlik geri çekildikten sonra yerini terk ederdi. Bundan dolayı II. Viyana Kuşatması bozgunu sırasında da mehter en arkadan çekildiği için, bütün mehter takımlarının çalgıları düşman tarafından ele geçirilmiş ve bugün çeşitli Avrupa müzelerinde sergilenmektedir. Yine aynı kuşatma sırasında gece gündüz nevbet vuran mehter takımlar halk üzerinde çok etkili olmuş, mehterlerin kıyafetleri kadar müzikleri de Batı'da bir moda meydana getirmiştir. Özellikle kuşatmanın olumsuz etkilerinin geçtiği 18. yüzyılda davul başta olmak üzere bazı mehter çalgıları (zil ve çevgân gibi) Avrupa orkestralarına dâhil edilmiştir. Tarihte; Avusturya, Macaristan, Polonya, Rusya gibi ülkeler kendi ülkelerinde benzer teşkilatlar kurmuşlardır. Glück “Üç Viyana Klasiği” denilen, Mozart, Beethoven, Haydn, Weber, Rossini gibi ünlü besteciler “alla Turca (Türk tarzı)” adını verdikleri, Osmanlı askerî musikisini hatırlatan ritim ve nağme düzeni içinde bazı besteler yapmışlardır.

Sultan II. Mahmud devri Osmanlı tarihinde batılı anlamda köklü ıslahatları getirirken mehter açısından da olumsuz bazı getirileri içinde barındırmıştır. 1826'da Yeniçeri Ocağı kaldırıldıktan sonra, Yeniçeri müziği olarak da bilinen mehter, eski itibarını yitirmiş ve hemen hemen terk edilmiştir. Birçok alanda başlatılan batıyı örnek alma usûlü, askerî müzikte de kendini göstermiş, mehterin yerine batıdaki örneklerine uygun bir bando kurulmuştur. İlk Osmanlı bandosunun başına önce Fransız Mangule, daha sonra da İtalyan Donizetti getirilmiştir. Böylece 1831'de resmen faaliyete geçen Mızıkâ-i Hümayun ile mehter için karanlık devir başlamıştır.

II. Meşrutiyet'le birlikte Müze-i Askerî-i Hümayun yani bugünkü askerî müzenin kurulup başına Ahmed Muhtar Paşa'nın getirilmesiyle mehter için yıllarca süren karanlık devir bitmiştir. Müzisyen Celal Esad Arseven ile birlikte girilen bu kuruluş aşaması, mehterin tarihinde yeni bir dönüm noktası olmuş, eski kaynaklar incelenmiş, yeni besteler yapılmıştır. 1917 yılında zamanın Hariciye Nâzırı Enver Paşa kişisel çabalarla yaşatılmaya çalışılan mehteri ordu bünyesinde teşkilatlandırmak için bir emir ve yönerge yayımlamıştır. Fakat devletin içinde bulunduğu mütareke dönemi ve sonrasındaki buhranlar yüzünden mehter, Cumhuriyet'e kadar çok zayıf bir icra gücüyle yalnız şekil olarak askerî müzede varlığını idame ettirmiştir. Millî Mücadele yıllarında Kuva-yı Milliye komutanı Mülâzım Halil Nuri Yurdakul, Bozöyük'te ve Maraş'ta birer mehter takımı kurmuş, kurulan bu mehterler askerî maneviyatını yükseltmekte etkili olmuştur. Tüm bu kurulan mehter takımları aslına uygun ola-

Cumhuriyet'e kadar çok zayıf bir icra gücüyle yalnız şekil olarak askerî müzede varlığını idame ettiren mehter, günümüzde Kültür Bakanlığı, İstanbul Tarihî Türk Müziği Topluluğu ve bazı belediyelerin bünyesinde etkinliklerine devam etmektedir.

rak yürütülmediği gerekçesiyle 1935 yılında dönemin Milli Savunma Bakanı Zekâi Apaydın tarafından kaldırılmıştır.

Bugünkü Mehter ve Kuruluşu

1952 yılında İngiltere kralı VI. George'un ölümü nedeniyle düzenlenen cenaze törenine Türkiye'den Cumhurbaşkanı Celal Bayar ve Genelkurmay Başkanı Org. Nuri Yamut katılmıştır. Cumhurbaşkanı Bayar, törene tarihî kıyafeti ve enstrümanları ile tarihî müziğini icra ederek katılan İskoç Gayda takımına gösterilen ilgiyi görmüştür. Bunun üzerine kapatılışının akisleri hala devam eden mehterin yeniden kurulması için Genelkurmay

Başkanlığına gerekli direktifi vermiştir. Böylece 1952 yılı bugün çalışmalarını aralıksız sürdüren günümüz mehterinin kuruluş yılı olmuştur.

Askerî müzenin ilk müdürü Ahmed Muhtar Paşa'dan beri askerî müzenin tarihî müzik bölümünü oluşturan mehter, bugün de sürekli ve titiz bir araştırma, çalışma içerisinde bulunmakta ve gerek yurt içinde gerekse yurt dışında ilgiyle, takdirle izlenen bir tarihî müzik topluluğu niteliğini devam ettirmektedir. Ayrıca Kültür Bakanlığı, İstanbul Tarihî Türk Müziği Topluluğu ve bazı belediyelerin bünyesindeki mehter takımları da bu tarihî kültür mirasını yaşatmak amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir. ■

RUMELİHİSARI'NDA EŞSİZ
BOĞAZ MANZARASI EŞLİĞİNDE
BİR LOKMA MUTLULUK

LOKMA CAFE & RESTORAN

Geniş kahvaltı menüsü, yaz-kış muhteşem boğaz manzarası, insanı kendi evinde gibi hissettiren iç dekorasyonu ve makul fiyatlarıyla Lokma Cafe&Restoran müşterilerine hem kaliteli hem de keyifli bir vakit geçirme fırsatı sunuyor. Timeout dergisi tarafından "2009'un En İyi Kahvaltı Mekanı" olarak seçilen Lokma, güler yüzlü servisiyle de şüphesiz şehrin en gözde noktalarından biri.

Kırmızı-Beyaz Hayat Kültürü Dergisi olarak bu sayıda okuyucularımızla, kahvaltı mekânı olarak ön plana çıksa da aslında 200'e yakın seçeneğe sahip zengin menüsü ile gerçek bir restoran olan Lokma'yı tanıştırmak istedik. Mekanın ilk bakışta dikkati çeken özelliği boğazın yanı başında olması ve hat boyunca uzanan diğer mekânların aksine caddenin hemen yanında olmasına rağmen sahil yolundan yüksek bir yerde konumlandığı yolun toztoprak ve gürültüsünden soyutlanmış olması. Bu nedenle arada yol olmasına rağmen manzara için en ufak bir sorun söz konusu değil.

Yaklaşık 500 metrekare alan üzerine kurulu olan Lokma'nın iç ve dış dekorasyonunda çok ince düşünüldüğü hemen belli oluyor. Daha girişteki merdivenleri çıkarken sıcak bir ortam karşılıyor sizi. Her şey sizi kendi evinizde hissettirebilmek için tasarlanmış. Kendi evinizin arka bahçesinde kahvaltı yapıyormuşsunuz gibi rahat bir ortamı ve yaz-kış mahrum kalmadığımız bir manzarası var. Çünkü açık alanı kışın da camla kapattıklarından yaz aylarındaki gibi keyifle kahvaltı yapabiliyorsunuz. Ayrıca içerisi de en az dışarı kadar aydınlık, ferah ve en önemlisi boğaz yine gözlerinizin önünde.

İç dekorasyona sade ama ferah bir hava hâkim. Büyük masalar, renkli sandalyeler, tomruktan yapılmış oturak, hatta salıncak gibi çeşitli detaylar dikkati çekiyor. Ahşap masa ve sandalyeleriyle Avrupa tarzı House Cafe'leri ya da Kitchenette'leri anımsatıyor.

İstanbul'un önemli mekânlarında çalışma tecrübesine sahip 14 kişilik özel eğitilmiş mutfak ekibi ve 18 kişilik servis ekibinin yanında 75 çeşide ulaşan kahvaltı menüsü ve 100'ü aşkın diğer öğünlere ait menülerle Lokma, bütün damak zevklerine hitap edebilecek güçte bir mekân.

Ferforje sandalyeler ahşap masalarla, ahşap sandalyeler ferforje ayaklı masalarla birleştirilmiş, ağaç kovuğundan koltuk ve ferforje salıncak gibi değişik mobilyalar kullanılmış. Sol tarafta çeşitli dergilerden Britannica ansiklopedisine kadar yayınlardan oluşan gerçek bir kütüphane meydana getirilmiş. Mekân kalabalık olsa dahi masalar size rahatsızlık vermeyecek oranda geniş aralıklarla yerleştirilmiş.

Lokma'nın ön plana çıkan özelliklerinden biri de çalışanlarının sürekli güler yüzlü davranması ve servisin kalitesi. Yemek istediklerinizi serpmeye usulü kendiniz seçtiğiniz için kendi kahvaltı menünüzü oluşturma özgürlüğünüz var. Size dayatılmış kahvaltı tabaklarıyla karşılaşmıyorsunuz. Ayrıca serviste kullanılan çeşitli boylardaki kare ve dikdörtgen tabaklar, yemeklerin güzelliği ile birleşince gözleriniz de doyuyor. Mekânda bulunduğuz süre içinde bilgisayarınızla internete erişim imkânı sağlayabilmeniz de önemli bir özellik. Böylesi bir ortamda giderken ödediğiniz miktar size fazla gelmiyor. Gerek arkadaş grubunuzla gerekse ailenizle gönül rahatlığı içinde gidebileceğiniz bir mekân olan Lokma, o civardaki diğer mekânların çektiği en büyük sıkıntı olan otopark sorununu ücretsiz park ve vale hizmetiyle çözmüş.

İstanbul'un önemli mekânlarında çalışma tecrübesine sahip 14 kişilik özel eğitilmiş mutfak ekibi ve 18 kişilik servis ekibi-

Gerek arkadaş grubunuzla gerekse ailenizle gönül rahatlığı içinde gidebileceğiniz bir mekân olan Lokma, o civardaki diğer mekânların çektiği en büyük sıkıntı olan otopark sorununu ücretsiz park ve vale hizmetiyle çözmüş.

nin yanında 75 çeşide ulaşan kahvaltı menüsü ve 100'ü aşkın diğer öğünlere ait menülerle Lokma, bütün damak zevklerine hitap edebilecek güçte bir mekân. Sabah kahvaltısı için uğradığınız bu mekânda günün her vakti yiyecek-içecek lezzetli şeyler bulmak mümkün. Çoğu mekândaki 'kahvaltı tabağı' standardına burada rastlamak mümkün değil. Ne yemek istiyorsanız onu seçme özgürlüğünüz var. Bu durum seçeneklerin az olduğu hissine kapılmanıza yol açmasın. Pek çok kahvaltı mekânında bulamayacağınız ve yetiştikleri ya da ürettikleri yerlerden özel olarak getirtilen zeytin ve peynir çeşitleri mevcut. Bu anlamda Çeçil peynirli mihlması özellikle tavsiye edilen ürünlerinden biri. Kahvaltı menüsünde 75 çeşit lezzet seçeneği bulunuyor. Yumurta çeşitleri, börek çeşitleri, kahvaltılıklar, ne ararsanız bulabiliyorsunuz.

Mekân ayrıca dünya lezzetlerini de ayağınıza getiriyor. Kaşık kaşık lokmalar, minik lokmalar, yeşil lokmalar, iki dilim arası lokmalar ve ana lokmalar olmak üzere 5 ayrı

ana menüsü bulunan Lokma'da, Minestrone Çorbası, Dana Carpaccio, Tabulleh Salatası ve Arizona Steak gibi dünya lezzetlerinin yanı sıra Colombian Supremo, Kenya AA, Maxican Altura gibi yöresel kahve çeşitleri ile Bunny Bosphorus, Anti Nikotin ve alkolsüz Mojito'nunda aralarında olduğu yaklaşık 35 çeşit soğuk içecek ve 9 çeşit yöresel kahve çeşitleriyle de size mükemmel tatları sunuyor. Bu kadar çeşitliliğin içinde kendi tavsiyelerimizi Mantar Soslu Biftek, Bademli Straganof Salatası, Fettucini Alfredo, Tiramisu, Peynir Tabağı, Peynirli Otlı Menemen ve Çeçil peynirli mihlama olarak sıralayabiliriz. Bir de kahvaltının ardından Osmanlı padişahlarına yakışır gümüş tepsideki lokumla beraber sunulan kahve gerçekten tadılmaya değer.

Lokma'ya Rumelihisarı'nı geçtikten yaklaşık 100 metre sonra ulaşabilirsiniz. Dedğimiz gibi park sorunu yok, rahatlıkla aracınızla gidebilirsiniz. ■

Adres

Yahya Kemal Cad. No:18 Rumelihisarı / İstanbul
Tel: 0212 265 71 71 | www.lokmacafe.com

BÜYÜK-KÜÇÜK HERKESİN TUTKUSU OLAN EN POPÜLER TAKIM SPORU

FUTBOL

İlk olarak ortaya çıktığı günden bu yana giderek endüstrileşen ve kitleselleşen futbol, hâlâ binlerce insanın hayatındaki 'tek tutku' olmaya devam ediyor. Bu yönüyle futbol, başka hiçbir spor dalı ile karşılaştırılamayacak ölçüde yaygın olma özelliği taşıyor. İnsanlar futbolla o kadar iç içe hale geldi ki bazen onun aslında bir 'spor' etkinliği olduğu neredeyse unutuluyor.

En basit tanımıyla futbol, on birer oyuncudan oluşan iki takım, iki kale ve bir futbol topu ile oynanan dünyanın en popüler takım sporu. Kısa bir zaman içinde bütün dünyanın ilgilendiği bir spor dalı haline gelen futbolun ilk kez nerede ortaya çıktığı ile ilgili tarihi kaynak tartışmaları pek çok spekülasyona konu olmuştur. Hemen her ülke futbolun ilk kez kendi topraklarında ortaya çıktığını öne sürerek bu konuda

avantajlı bir konumda bulunmak istiyor. Bu nedenle futbolun kaynağı ile ilgili pek çok bilgiye rastlamak mümkün. Örneğin kimi uzmanlar ayakla oynanan top oyunlarının tarihini Sümerlere kadar uzatır. Yanı sıra Mısır'daki bazı duvar resimleri futbolun ilk kez bu bölgede ortaya çıkmış olabileceğini gösteriyor. Nitelikim bu bölgelerde yapılan kazı çalışmalarında yaklaşık 2500 yaşında olduğu tahmin edilen küçük çaptaki toplar müzelerde sergilenmektedir. Aynı tarihlerde Çin halkı yere dikilmiş iki mızrak arasında topu tekmeleyerek oyun oynamayı bir talim olarak uyguluyordu. Kaşgarlı Mahmud'un verdiği bilgilerden ve diğer kaynaklardan Orta Asya'da yaşayan Türkler'in de kuralları bugünkü futbol kurallarına oldukça benzeyen 'tepük' isimli bir oyun oynadıkları anlaşılıyor. Görüldüğü gibi futbola, geçmişten günümüze neredeyse bütün medeniyetlerde benzer biçimlerde rastlanmaktadır. Ancak futbol oyunu, bu alanın uzmanlarına göre modern anlamda bugünkü haline en yakın şeklini XIX. yüzyılda İngiltere'de aldı.

Bugün televizyonda ya da sahalarda izlediğimiz futbol gerçekte uzun bir süreç sonunda bu şekli almıştır. Bu açıdan bakıldığında futbolun bütün yönleriyle oluşmasının oldukça ilginç bir tarihi vardır. 1841'de futbol topunun tam bir küre biçiminde olmasının kabulü ile birlikte 1848'de 'Cambridge Kuralları' adıyla bilinen futbol kuralları tespit edilmiş ve bu kurallar çerçevesinde ilk futbol maçı Cambridge Üniversitesi öğrencileri arasında oynanmıştır. Bundan on yıl sonra bir İngiliz futbol takımı Almanya'ya giderek maç yaptı ve Almanya böylece futbolla tanıştı. Bu süreçlerden sonra 1863'te İngiltere Futbol Federasyonu'nun kurulmasıyla modern futbolun doğduğu kabul edilir. Dünyanın en eski spor organizasyonlarından İngiltere Kral Kupası ve Federasyon Kupası maçları da 1870'lerden sonra başlamıştır. Yeryüzünde giderek yaygınlaşan futbol ilk kez 1872'de bir milli maça sahne oldu: İngiltere-İskoçya. Resmî olarak kurallarının belirlenmesinden yaklaşık 30 yıl sonra futbol topuna kafayla vurulmasına izin verildi. 1876'da korner atışı kabul edildi. Bundan üç yıl sonra para teklifi ile futbolcu getirtilerek profesyonellik yolunun açıldığını görüyoruz. Futbolun giderek geniş alanlara yayılması bu konuda yetkili bir otoritenin varlığını zorunlu kılmıştı.

KIRMIZI
BEYAZ

65

spor

Zamanla çok büyük bir pazar haline gelen futbol, reklam ve propaganda amaçlı ticari faaliyetler başta olmak üzere siyasi amaçlarla da kullanılmış, kimi zaman da bahis oyunlarına konu olarak şike ve teşvik olaylarına sahne olmuştur.

Bazı uzmanlara göre ilk kez Sanayi Devrimi'nden sonra İngiltere'de fabrikalarda çalışan işçilerin yoğun ve yorucu çalışma şartlarından kaynaklanan streslerini azaltmak ve işçiler arasında kaynaşmayı sağlamak ve aidiyet duygusunu artırmak amacıyla futbol oynanmıştır.

Bu nedenle 1882'de futbol kurallarında değişiklik yapmaya yetkili olan 'International Board' kuruldu. Bugün bildiğimiz anlamda futbolun bazı temel kuralları da bundan sonra kabul edildi. Mesela 1886'da ofsayt kuralı kabul edilirken, futbol maçlarında bütün yetkilerin hakeme verilmesi ancak 1890'da gerçekleşmişti. Penaltının kabulü ise bundan bir yıl sonra oldu. Dahası bir futbol maçının 90 dakika, oyunun oynandığı sahanın ölçülerinin de 118,4 x 91,4 m olarak belirlenmesi 1899'da mümkün oldu. 1902'de İngiltere dışında oynanan ilk milli maç Avusturya İmparatorluğu ile Macaristan arasında gerçekleşti ve bu maçta Avusturya 5-0 galip geldi. 1904'te Belçika, Fransa, Danimarka, Hollanda, İspanya, İsveç, İsviçre'nin katkılarıyla FIFA kuruldu. 1908'de ise Londra Olimpiyat Oyunlarında yer alarak futbol ilk kez uluslararası bir spor organizasyonunda sahne almıştır.

Bazı uzmanlara göre ise ilk kez Sanayi Devrimi'nden sonra İngiltere'de fabrikalarda çalışan işçilerin yoğun ve yorucu çalışma şartlarından kaynaklanan streslerini azaltmak ve işçiler arasında kaynaşmayı sağlamak ve aidiyet duygusunu artırmak

amacıyla futbol oynanmıştır. Tarihi ile ilgili bilgiler ne kadar çeşitli olursa olsun futbolla ilgili bir şey en azından kesin doğrudur: Diğer spor dallarıyla mukayese edildiğinde, güreşteki kuvvetli kaslar, basketboldaki uzun boy, atletizmdeki uzun koşu gibi özel yetenekler gerektirmemesi ve açık-geniş bir alanda oynanmasından dolayı sayısız insanı bir araya getirerek bir seyir zevki sunması futbolun kısa süre içinde bütün dünya tarafından benimsenmesinin en önemli sebepleridir. Ancak bir spor etkinliği olarak ortaya çıkan futbol zamanla ticari ve siyasi amaçlar uğruna kullanılan bir araç haline gelmiştir.

İlk kez ortaya çıktığı günden itibaren spor malzemesi üreten ve satan büyük şirketlerin futbola olan ilgiyi sürekli besleyerek yeniden üretmeleri futbolun giderek endüstrileşmesinde büyük rol oynadı. Kitle iletişim araçlarının hızla gelişimi ile birlikte futbol çok daha geniş kesimlerin ilgi alanına girmeye başladı. Bu da zamanla futbolun reklam başta olmak üzere ticari ve siyasi faaliyet yürütenler için uygun bir propaganda aracı haline gelmesine neden oldu. İspanya'nın meşhur yöneticisi Franko'nun yaklaşık yarım asır süren iktidarını kilise ve futbola borçlu olduğunu söylemesi boşuna değildir. Nitekim şimdilerde dünyanın en büyük futbol kulübü olarak gösterilen Real Madrid, Franko'nun milliyetçi

ideolojisinin yaygınlaşmasına yardımcı olurken buna mukabil Atletico Madrid takımı sol görüşe sahip kesimlerin takımı olarak ön plandaydı. Geçmişte olduğu gibi günümüzde de futbol siyasi iktidarın kullandığı bir araç olmayı sürdürüyor. Sözgelimi spor müsabakalarında başarılı olan tarafın, politik sisteminin de diğerinden daha iyi ve güçlü olduğu mesajının verilmesine özen gösterilmiştir. Günümüzde askeri diktatörlükle yönetilmekte olan ve yavaş yavaş demokratik sisteme geçmeye çalışan bazı Ortadoğu ülkelerinde devlet başkanları ve çocuklarının doğrudan futbolla ilgilenmelerinin, Avrupa kulüplerini satın almalarının ve hatta takım başkanları olmalarının, politik sistemlerinin sağlamlığına kanıt arama ihtiyacından kaynaklandığı belirtiliyor. Çok büyük bir ekonomik piyasa haline gelen ve bu sayede bahis oyunlarına konu olan futbolda zaman zaman şike ve teşvik olaylarına da şahit olunmaktadır.

Her ne olursa olsun futbol, insana yaşattığı heyecan ve sevinç gücünden hiçbir şey kaybetmiyor. Günümüzde futbol kuralları ve organizasyonları ile ilgili çok daha geniş çaplı ve uluslararası hukuk kurallarıyla çerçevesi belirlenmiş kuruluşlar görev yapıyor. Futbolla ilgili kurallar International Football Association Board (IFAB) tarafından belirlenmektedir. 90 dakika boyunca izlediğimiz bir maçta aslında hiçbir ayrıntısına dikkat etme-

diğimiz milimetrik hesaplamalarla oluşturulan sayısız kural ortaya konmuştur. Sözelimi iki kale direği arası 7,32 metre, üst direğin yerden yüksekliği ise 2,44 metre olmalıdır. Her iki direk ile üst direk aynı kalınlıkta ve en çok 12 santimetre (5 inç) olmalıdır. Kale önlerinde kale çizgisine bitişik olmak üzere 40,32 x 16,50 metre boyutlarında ceza alanı bulunur. Bu alan içinde, kalenin hemen önünde 18,32 x 5,50 metre boyutlarındaki başka bir alana da kale alanı denir. İnsanlığı şimdiye kadar en çok cezbeden oyun aracı olma özelliğini taşıyan futbol topu ise yuvarlak ve sert deriden veya bir diğer uygun malzemeden imal edilmiş, çevresi en çok 70 santimetre (28 inç), en az 69 santimetre (27 inç), oyunun başlangıcındaki ağırlığı ise en çok 450 gr (16 onz), en az 410 gr (14 onz) gram arasında, basıncı deniz seviyesinde 0.6-1.1 atmosfer (600 gr/cm² - 1100 gr/cm²; 8.5 lbs/sq.in. -15.6 lbs/sq.in.) arasında olmalıdır. İlginç olan bir diğer bilgi ise bir futbol oyununda, sarı veya kırmızı kartlarla futbolcuların uyarılmasının ya da oyundan ihraç edilmelerinin ilk defa 1970 Dünya Kupası'nda uygulanmış olmasıdır.

Futbol bir ekip oyunudur. Bu ekibin her bir ferdinin nasıl hareket edeceği, oyun esnasındaki hücum ve savunmadaki durumları, oyun sistemlerine göre değişir. En eski oyun sistemi, 2-3-5 (iki bek, üç orta saha oyuncusu, beş forvet) oyuncu dizilişiydi oynanırdı. Daha sonra Brezilyalıların ortaya koyduğu 4-2-4 sistemi uzun yıllar uygulandı. Bunlar dışında Sürgü sistemi, Diyagonal sistem, Wm sistemi, Mezzo sistemi, Beton sistem, Catenaccio sistemi gibi pek çok sistem ortaya kondu.

Futbola ilgili pek çok uluslararası kurum bulunur. Bu anlamda bütün ülkelerin futbol federasyonları merkezi Zürih'te bulunan FIFA'ya bağlıdır. Avrupa Futbol Federasyonları Birliği (UEFA) gibi diğer beş kıtaya ait federasyonlar da bulunur: AFC, CAF, CONCACAF, CONMEBOL ve OFC. Olimpiyatlardaki futbol karşılaşmaları ile Dünya Kupası gibi karşılaşmalar FIFA tarafından düzenlenir. UEFA'nın düzenlediği, Avrupa Şampiyonlar Ligi her sene dünyanın en çok izlenen futbol karşılaşmalarına sahne olur.

Ülkemizde futbol ilk olarak İngilizler ve Rumlar tarafından oynanmış, XX. yüzyılın başlarında ise yavaş yavaş İstanbul'da yaygınlaşmaya başlamıştır. İlk kulüp 1899 yılında İngilizler tarafından kurulan Siyah Çoraplılar Futbol Kulübü olmuş, fakat hemen kapatılmıştı. Beşiktaş (1903), Galatasaray (1905) ve Fenerbahçe (1907) yıllarında kurulmuştur. İstiklal Savaşı'ndan hemen sonra 1923'te ilk federasyon kurulmuş ve aynı yıl FIFA tarafından kabul edilmiştir. Futbolda 1951'de profesyonellik kabul edilmiş, 1959 senesinden sonra depasman usulü ile lig maçları başlamıştır. 90'lı yıllardan sonra Türk futbolunun gelişmeye ve kendisini iyileştirmeye başladığı görülür. Galatasaray'ın UEFA Kupası şampiyonluğu ve Dünya Kupası'nda kazandığımız üçüncülük şimdiye kadarki en büyük başarılar olarak dikkati çeker.

Günümüzde artık hemen her ilde çocuklara ve gençlere futbol eğitimi veren kuruluşlar ya da büyük futbol kulüplerimizin okulları bulunmaktadır. ■

Diğer spor etkinliklerine göre daha az özel yetenek gerektirmesi sebebiyle futbol, her yaştan bütün insanların ilgi alanına girebilen en yaygın spor dalı olma özelliğini koruyor.

FORMDA YAŞAMANIN SIRLARI

SAĞLIKLI KİLO VERME YÖNTEMLERİ

Yıllardır hangi beslenme şeklinin en hızlı ve sağlıklı kilo verdirdiği tartışılıp durulur. Bu konuda yüzlerce kitap yazılmış, binlerce televizyon programı yapılmıştır. Ancak bu kadar çeşitliliğe karşın bilimsel olarak ispatlanmış yalnızca birkaç gerçek vardır. Bu yazıda bir pazarlama hilesi olarak her yıl döndürülüp dolaştırılıp farklı isimlerle önümüze koyulan zayıflama yöntemlerinin temelini oluşturan faktörlerden bahsedeceğiz.

Az ve sık beslenmek en sağlıklı ve yeterince hızlı kilo kaybı sağlayan en etkili yöntemdir. Gün içerisinde almanız gereken kaloriyi 5-6 öğüne bölün ve en geç 3 saatte bir küçük öğünler yiyin. Birçok kişi her pazartesi sabahı diyetle başlar. İkinci saatlerine kadar açlık grevi başarıyla sürer. Ta ki kan şekeri dibe vurup kontrolsüzce yeme krizi başlayana kadar. Uzun açlıklar sandığımız gibi size kilo verdirmez. Aksine, metabolizma hızınız yavaşlar, kan şekeri kontrolünüz bozulur ve vücut size karşı gardını alarak bir savunma mekanizması geliştirir.

Eğer beslenme şeklinizde köklü bir değişiklik yapacaksanız ve mutfak dolaplarındaki besin yelpazesini değiştirmeye karar verdiyseniz önce rafine edilmiş beyaz un, şeker, beyaz pirinç ve makarnayı kara listeye alın. Çünkü kepekli pirinç, bulgur, tam buğday ekmeği, kepekli makarna gibi lif zengini prebiyotik özellikteki tam tahıl ürünleri sadece kolay kilo vermenizi sağlamayacak aynı zamanda kolesterollerinizi de düşürecektir. Tam tahıl ürünleri sizi uzun süre tok tutar. Başta kolon kanseri olmak üzere birtakım kanser türlerine karşı korur ve yağlarınızı düşürürken şekerinizi de düzenler.

Su zayıflatmaz. Ama zayıflamak için önemli faktörlerden biridir. Metabolizmada her aşamada 'su' olmak zorundadır. Özellikle diyet sırasında daha iyi çalışan bir metabolizma için toksinlerin vücuttan uzaklaştırılması ve taş oluşumunu engellemek için günde en az 2,5-3 litre su içmelisiniz. Peki, içtiğiniz suyun yeterli olup olmadığını nasıl anlayacaksınız? Şöyle; idrar renginizi kontrol edin. Eğer koyu sarı ise yetersiz sıvı alıyorsunuz demektir. İdrar renginizin açık sarı ve berrak olması gerekir.

Hayvansal kaynaklı süt ve süt ürünleri hem kolesterol yönünden zengin hem de kalorisi yüksektir. Az yağlı ya da yağsız süt ürünlerinin kolesterol ve yağ içeriği çok düşük olmasının yanı sıra kalsiyum ve protein içerikleri yüksektir. İlk başta yağı azaltılmış ürünleri tüketirken keyif almayabilirsiniz. Sabredin. Damak tadı sonradan kazanılmış bir tattır. Bu yeni lezzete de alışacaksınız. Belki bir süre işinizi kolaylaştırmak için baharatlardan ve sebze/meyvelerden yardım alabilirsiniz.

Araştırmalara göre stresli dönemlerde vücudun yağ depolama kapasitesi artmaktadır. Stres altında iken salgılanan stres hormonları kilo vermeyi zorlaştırır. Stresle başa çıkmayı öğrenin. Düzenli egzersiz yapmak stresinizi azaltır. Tıknırçasına yeme krizlerinizin önüne geçer. Eğer yoğun egzersiz sevmiyorsanız pilates ya da masajı deneyin. Uykunuzu iyi almaya özen gösterin.

**Başta tarçın,
kırmızı acı pul
biber, zencefil,
zerdeçal ve
karabiber olmak
üzere diyetinizde
baharatları
ne kadar bol
kullanırsanız
iştah
kontrolünüz
o kadar iyi
olacaktır.**

Eğer beslenme şeklinizde köklü bir değişiklik yaparsanız ve mutfak dolaplarındaki besin yelpazesini değiştirmeye karar verdiyseniz önce rafine edilmiş beyaz un, şeker, beyaz pirinç ve makarnayı kara listeye alın.

Başta tarçın, kırmızı acı pul biber, zencefil, zerdeçal ve karabiber olmak üzere diyetinizde baharatları ne kadar bol kullanırsanız iştah kontrolünüz o kadar iyi olacaktır. Özellikle tarçın glikoz metabolizmanızı düzenleyerek tatlı istediğinizi baskılar. Ara öğünlerde elma dilimlerinin üzerine tarçın serpererek tüketmeye çalışın. Zencefil, acı biber ve biberiyenin ise termojenik etkisi vardır. Metabolizmayı hızlandırarak yağ yakımını kolaylaştırır.

Günün koşuşturması arasında yemek hep en aceleyle getirilen aktivite olur. Ayaküstü atıştırma, hızlı yiyip işe geri dönme, iki iş arasına sıkıştırılmış hızlı öğünler, televizyon seyrederken ya da gazeteye göz gezdirirken bir şey atıştırmak ve benzeri durumlar birçoğumuzun sıklıkla yaptığı hatalı davranışlardır. Bu şekilde yenen yemek doyumluk hissi vermez ve dolayısıyla gün sonunda çok daha fazla yemek yenmiş olur. Yemeklerinizi yerken yavaş ve çok çiğneyerek, yediğinizin farkına vararak yemeğe özen gösterin. Ağzınızda lokma varken diğer çatalı hazırlamayın. Kaşığı çatalı masaya bırakın ve yenisi için ağzınızdaki lokmanın bitmiş olmasına dikkat edin. Ne kadar çabuk doyduğunuzu göreceksiniz.

Daha kontrollü yemek yemenin en iyi yolu yemeğe hafif tok başlamaktır. Açlıktan gözünüz dönmüş bir şekilde lokanta menüsüne baktığınızda gözünüz ilk olarak çok kalorili yağlı bir seçeneğe takılır ve hiç düşünmeden sipariş verirsiniz. Yemek sonrası pişmanlık yaşamamak için önce büyük bir bardak su için. Yağsız salatanızdan yemeğe başlayın. Midenizi su ve salata ile doldukça açlık krizinizi hafiflediğini ve daha makul seçimler yapabildiğinizi göreceksiniz. Yemeğe az yağlı bir çorba ile başlamak da aynı olumlu etkiyi yaratır. Oldukça basit ama çok etkili bir kontrol yöntemidir.

Kilo vermek ya da fit görünmek için tatlıları tamamen hayatınızdan çıkartmanız gerekmiyor. Aslında daha çok hangi tatlı seçimini yapacağınız ve ne zaman yiyeceğiniz önemli. Ayrıca zayıflamak için sadece kalori kısıtlaması yoluna gitmeyin. Kaloriyi kısıtıkça vücudunuz duruma adapte olur ve metabolizma hızını yavaşlatır. Belki bir süre sadece diyetle kilo verebilirsiniz ancak sonrasında vücut diyeti tanıyınca hiç kilo veremediğinizi görürsünüz. Ayrıca spor yapmadan sadece kalorisi düşük di-

yetlerle kas kaybınız da olur. Öyleyse diyetinizi düzenli egzersizler ile destekleyin. Yapılacak egzersiz de kişiye özel planlanmalıdır. Bunun için bir spor eğitmeninden yardım isteyebilirsiniz. Şunu da yine hatırlatmak gerekir ki, nasıl diyet süresince kazandığınız yeni yeme alışkanlıklarınız yaşam boyu süreceksiniz düzenli egzersiz alışkanlığınız da aynı şekilde sürmelidir. Aksi takdirde tekrar kilo almanız kaçınılmazdır. Zayıflama süresince yapacağınız egzersiz düzeyinin de çok abartılı olmamasına, hayat boyu devam edilebilecek düzeyde olmasına özen gösterin. ■

Kilo vermek ya da fit görünmek için tatlıları tamamen hayatınızdan çıkartmanız gerekmiyor. Aslında daha çok hangi tatlı seçimini yapacağınız ve ne zaman yiyeceğiniz önemli.

BARIŞA HASRET DÜNYANIN SİLAH TEKNOLOJİSİYLE İMTİHANI MODERN ÇAĞIN SON SİLAHLARI

Teknolojinin gelişmesi insanoğlunun hayatını her alanda ciddi bir değişikliğe uğrattığı gibi savaş kurallarını ve araçlarını da değiştirdi. Artık çeşitli yelpazedeki teknolojik cihazlarla hedefler daha kolay imha edilebilirken, asker zayıfatı da en aza indirgenmeye çalışılıyor. Fakat bu durum aynı zamanda ülkelerin ekonomik durumunu da derinden etkiliyor.

Küresel kriz yüzünden şirketlerin iflas etmesi ve yüz binlerce kişinin işsiz kalmasına rağmen silah harcamalarındaki artışın devam ettiği gözleniyor. Son zamanlarda NATO'nun Füze Savunma Sistemi'ni Türkiye'de konuşlandırmasına yönelik çalışmalar hız kazanırken, gözler ülkelerin savunma harcamalarına çevrilmiş durumda. 2009 verilerine göre ise listenin başını ABD, Çin, İngiltere, Fransa ve Rusya çekerken bu ülkeleri Almanya, Japonya, Suudi Arabistan, İtalya, Hindistan, Güney Kore, Brezilya, Kanada, Avustralya, İspanya ve İran izledi. Türkiye 16 milyar dolarla listenin 17. sırasında bulunuyor. Yunanistan Türkiye'nin hemen ardından gelirken İsrail 9 milyar dolarla 24. sırada. Rakamların sadece rapor olarak belirtilen harcamaları yansıttığını, dolayısıyla harcamaların gerçekte bu rakamların çok üstünde olduğunu hatırlatmamız gerekiyor.

Savunma sanayisine harcanan bütçe ülkelerin ekonomisinde çok belirleyici konumda. Yapılan tespitlere göre bir ülke ne kadar çok gayri safi yurtiçi hâsılasının yüz-

desi olarak askeri harcama yaparsa, eğitim ve altyapı sistemi gibi önemli haller için o kadar az para harcıyor. Bu eğilimde, gelişmekte olan ülkeler, özellikle petrole sahip ve gelişmekte olan Ortadoğu ülkeleri ve savaş bölgelerine yakın ülkeler ordusunu modernize ve Batılı ülkelere yetişmek için gayri safi yurtiçi hâsıla yüzdesi olarak en çok harcama yapan ülkelerdir. Bu ülkelerin başında Umman, Katar, Irak, Suudi Arabistan, İsrail ve Ermenistan geliyor. Türkiye'de geniş sayılabilecek listede üst sıralarda yer alıyor.

Savunma harcamalarında durum böyleyken bütün dünya, son teknolojik imkânlarla geliştirilen silahlara gözlerini çevirmiş durumda. Savunma sanayisine en büyük bütçeyi ayıran ABD ve teknolojiden destek alarak daha

Savunma harcamalarına ilişkin 2009 verilerine göre listenin başını ABD, Çin, İngiltere, Fransa ve Rusya çekerken, Türkiye 16 milyar dolarla listenin 17. sırasında bulunuyor.

Küresel kriz yüzünden şirketlerin iflas etmesi ve yüz binlerce kişinin işsiz kalmasına rağmen silah harcamalarındaki artışın devam ettiği gözleniyor.

az insan gücünü gündeminde tutan İsrail etkili silahlarıyla dikkat çekiyor. ABD'nin test uçuşu geçtiğimiz günlerde gerçekleştirilen Falcon HTV-2 isimli uçağı sestem yirmi kat hızıyla dünyanın en hızlı aracı olarak ön planda. Bunun anlamı uçağın, Londra'dan Sydney'e bir saatten az zamanda, normal bir uçakla 5 saatten fazla süren New York-Los Angeles arasını ise 12 dakikada kat etmesi demek. ABD ordusu, bu projenin hayata geçmesi halinde, teröristleri ve 'haydut devletler' diye tabir ettiği ülkeleri, dünyanın her yerinden bir saatten az zamanda vurabilme kapasitesine sahip olmayı hedefliyor. ABD'nin geliştirdiği bir diğer silah ise 'Multiple Kill Vehicle' olarak adlandırılan ve kısaca MKV olarak kayıtlara geçen 'Çok Yönlü Ölüm Aracı'. Metal bir kutu gibi görünen silah, kutu açıldıktan sonra saniyede yüzlerce vuruş yapabiliyor. Yetkililer MKV'nin asıl kullanım amacının düşman füzelerini hedefe ulaşmadan ve henüz rotasının başındayken vurmak olduğunu belirtiyorlar.

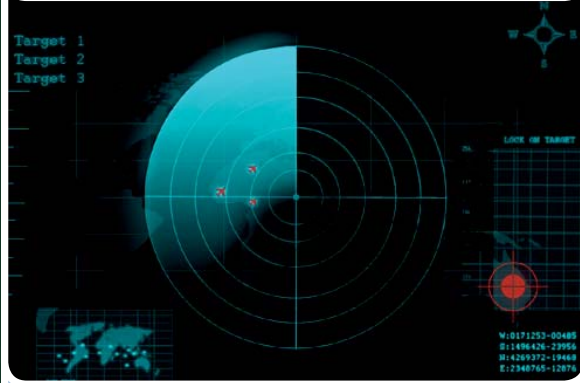
Son günlerde Türkiye'nin satın aldığı ancak çürük çıkmaları sebebiyle bir türlü kullanamadığı insansız hava araçları Heron'ların üreticisi İsrail de dikine iniş kalkış yapabildiği gibi askerler tarafından rahatlıkla sırta da taşınabilen dört kilo ağırlıkta bir

casus uçak üretti. Kısa adı 'Ghost' (Hayalet) olan minyatür casus uçak, kent savaşlarında gece ve gündüz, gerçek zamanlı istihbarat toplayabiliyor. İki uçak ve bu uçakların kontrol edilmesini sağlayan bir bilgisayar donanımından oluşan casus uçak seti, tek bir asker tarafından sırtta kolaylıkla taşınabiliyor. Bunun yanı sıra İsrail, 25 km uzaklıkta hareket eden küçük hedefleri vurabilen güdümlü bir füze ürettiğini duyurdu. Lübnan ve Gazze'deki operasyonlarda da kullanıldığı ortaya çıkan ve Tamuz adı verilen füze, 25 kilometreden bir insanı vurabildiği gibi tank gibi zırhlı araçları da etkisiz hale getirebiliyor. Tamuz'dan sonra dikkati çeken bir diğer silah ise başında kamera ve mikrofon bulunan 'robot yılan' silahı. Mağaralara, tünellere, binalara ve çatlaklara sızarak görüntü ve ses kaydı yapabilen ve uzunluğu 2 metre kadar olan yılan, askeri kamuflaj renkleriyle kaplı ve gerçek yılanların hareketlerini taklit edecek biçimde geliştirildi.

Ancak gündemdeki yerini koruyan ülkenin İran olduğunu söyleyebiliriz. İran geçtiğimiz günlerde 'Kaviran' adlı 3.4 tonluk taktik aracını ve 'Razm' adlı 120 mm'lik havan topunu tanıttı. 'Kaviran' taktik aracının 500 km'lik operasyon alan gücüyle yokuşu %70 ve eni %35 olan yolları kolayca kat edebileceği, ayrıca derinliği 70 cm olan nehirleri rahatça geçebileceği açıklandı. 120 mm'lik havan topu hakkında da bilgi veren yetkililer, daha önce 6200 metre menziliyle üretilen bu silahın Sanayi Bakanlığın uzman kadrosunun çabasıyla menzili 16 km'ye kadar yükselttiğini kaydetti.

Türkiye ise ordu modernizasyonu çerçevesinde kendi başına ve çeşitli ülkelerle ortaklaşa olarak 50 ATAK helikopteri, F-35 taarruz uçağı, A400M nakliye uçağı, ALTAY ana muharebe tankı, 468 adet mayına karşı korumalı araç, insansız hava aracı ANKA, Göktürk keşif, gözetleme uydusu ve Yeni tip (TİP 214) denizaltı üretecek. Bu projelerin bir kısmı şu an itibarıyla tamamlanmış durumda. Bu arada Zigana "T" adlı Türk silahının uluslararası düzeyde yılın tabancası seçildiğini belirtelim. CIA'in yayınladığı The World Factbook'a göre yıllık 12.1 milyar \$'lık savunma harcamamız bulunuyor ve bu da GSMH'nin % 5,3'üne tekabül ediyor. Kağıt üstünde fazla bir miktar gibi görünmekle beraber uzmanlar, Balkanlar, Kafkasya, Ortadoğu üçgeninin merkezinde bulunan bir coğrafya ve özellikle son günlerde tırmanışa geçen teröre göz attığımızda bunun oldukça yerinde bir harcama olduğunu ifade ediyorlar.

Bütün bu yeni silahlara rağmen savunma harcamaları hız kesmiyor, üstelik nükleer silahlara sahip ülkelerin başını çektiği listenin sıralaması uzun zamandır hiç değişmiyor. Uzmanlar bu nicelikteki harcamaların eninde sonunda ekonomileri zafiyete uğratacağını, bunun küresel krizleri tetikleyeceğini ve uzun süreli küresel krizlerin ise savaşlara sebep olacağını ifade ediyorlar. ■

SINIRLARINI PARANIN ÇİZDİĞİ EĞLENCELİ BİR ETKİNLİK

MÜZAYEDELER

Akıllarımızda “Satıyorum... Satıyorum... Sattım!” ifadeleriyle yer eden müzayedeler ya da bir diğer adıyla açık artırmalar, bütün alıcıların gözü önünde yapılan bir alışveriş çeşidi olduğundan hem satıcı hem de alıcı için şeffaf bir ortam sunmaktadır. Müzayedeler hakkındaki en büyük yanlış ise bu etkinliğin sadece milyarderlerin pahalı sanat eserlerini satın aldıkları aktiviteler olarak düşünülmesi. Oysa herkesin, kesesine göre müzayedelerden yararlanma imkânı var.

Müzayedeler, bir malın satın alınmasının alıcılar arasında fiyat temelli bir yarışma sonucunda belirlendiği toplantılardır. Pek çok medeniyette tarih boyunca ticaretle kullanılan müzayede yöntemi, adi pazarlık yöntemlerinin bir sonucu olarak gelişmiş ve çok büyük bir değişim geçirilmeden, temel kuralları ile günümüze aktarılmıştır. Sanılanın aksine tek tip müzayededen söz edilemez. Verilen fiyat tekliflerinin herkes tarafından bilindiği İngiliz ve Hollanda tipi açık müzayedeler; kapalı zarf usulü müzayedeler; alıcıların ihtiyaçları olan malı daha önceden tedarikçilere bildirmelerinden sonra gelişen ters müzayedeler; ikili müzayedeler ve hatta günümüzün gelişen teknolojisi sayesinde internet üzerinden müzayede türü alışverişe imkân veren e-müzayede siteleri gibi pek çok türden söz edebiliriz.

Herhangi birine dâhil olmadan önce müzayedenin sadece ‘fiyat artırma’ usulü ile çalışmadığını bilmek gerekir.

Her bir müzayedenin kendine özgü kuralları ve işleyiş biçimleri vardır.

Müzayedelerde sadece pahalı sanat eserleri ya da antikalar satılmaz. Alışverişe konu olabilecek her türden malın satışı müzayede usulü ile yapılabilir. Müzayedelerle malların, özellikle de çabuk bozulabilen ürünlerin bu yolla hızlı biçimde el değiştirmesi sağlanır. Müzayedeye en çok çıkarılan mallar arasında kullanılmış ev eşyası, otomobil, kullanılmış tarım makineleri, sanat yapıtları, antikalar, pul, eski para, ender kitaplar ve mücevherler başta gelir. Bazen çiftlik ya da bina gibi taşınmazlar da müzayede yoluyla satılabilir. Hisse ya da mal değişiminde de müzayede yöntemi kullanılabilir. Kimi zaman müzayede ile alışveriş yapmak diğer türden alışverişlere göre daha çok avantaj sağlayabiliyor. Bu yüzden ülkemizdeki müzayeciliğin durumu hakkında bilgi edinerek, bu sahada uzman olanları takip ederek hem eğlenceli hem de ekonomik alışveriş yapma fırsatı yakalanabilir.

Dünyada en tanınmış müzayede firmaları Christie's ve Sotheby's' iken Türkiye'de Antik A.Ş., Portakal Sanat Evi, Art Point Gallery ve Müzayede, Ankara Antikacılık, Artı Mezat ve Maçka Mezat gibi firmalar ön plana çıkmaktadır. Yanı sıra e-bay.com ya da gittigidiyor.com gibi siteler e-müzayedenin yaygın olarak uygulandığı si-

teler olarak dikkati çekiyor. Yurtdışındaki herhangi bir firmanın yılda ortalama 3 milyar dolarlık bir piyasayı yönetmesine rağmen Türkiye'de müzayedelerin toplam ekonomisi 100 milyon doları geçmemektedir. Türkiye'deki müzayedelerde özellikle resimlerin satışı yüksek düzeyde seyrediyor.

Eğer elinizde müzayedeye çıkaracağınız herhangi bir ürün varsa öncelikle uzmanlar (muhammin) tarafından bir

Kimi zaman müzayedeye ile alışveriş yapmak diğer türden alışverişlere göre daha çok avantaj sağlayabiliyor.

fiyat tahmini (ekspertiz) yapılması gerekir. Çalıntı olmaması şartıyla her türlü eski, nadir, antika bir ürünün satışı için müzayedeler doğru adreslerdir. Bir müzayedeye katılabilmek için, müzayedeye kuruluşlarının dönemlik takvimlerini dikkate almak ve önceden rezervasyon yaptırarak ön sıralarda yer bulmak önemlidir. Bütün bir müzayedeye süreci ile ilgili uzmanlardan daha geniş bilgiler edinmek de sizin yararınıza olacaktır. ■

Yurtdışındaki herhangi bir müzayedeye firmanın yılda ortalama 3 milyar dolarlık bir piyasayı yönetmesine rağmen Türkiye'de müzayedelerin toplam ekonomisi 100 milyon doları geçmemektedir.

**SUV/CROSSOVER SINIFINA
GÖZ ALICI BİR KATKI**

INFINITI JX

Geçtiğimiz günlerde Pebble Beach'de düzenlenen 2011 Concours d'Elegance etkinliğinde yeni crossover 2013 JX'in tanıtımını gerçekleştiren Infiniti, JX'in çeşitli açılardan çekilmiş fotoğraflarını yayınlamaya bir son vererek en sonunda yeni modelini resmi olarak takipçilerinin beğenisine sundu.

**KIRMIZI
BEYAZ**

80

otomobil

Japon markası Nissan'ın bir departmanı olan Infiniti'nin ürettiği JX, yedi yolcu kapasiteli orta ölçekte bir lüks geçit SUV olma özelliği taşıyor. Nissan'ın 2013 Infiniti JX'i bir konsept olarak tanıtan Nissan'ın bu yeni modelin üretim versiyonunu Kasım 2011 Los Angeles Auto Show'da sergileyeceği ve 2012 baharında 2013 model olarak piyasaya sunulacağı bildiriliyor.

Infiniti'nin bu yeni modelinde üç sıradan oluşan yedi koltuklu bir oturma düzeni tasarlanmış. Yanı sıra SUV/crossover sınıfında görmeye alışık olduğumuz gösterişli gövde yapısı ve çok fazla detay içermeyen basit tasarımı sayesinde göz alıcı ve şık bir görünüme sahip.

Motoru hakkında oldukça kısıtlı bilgilere sahibiz ancak JX'i dış dünyaya bağlayan ve Waveguide bass teknolojisine sahip 14 hoparlörlü Bose Studio Surround ses sistemi ve kendi takviminize göre düzenlediğiniz ve bu temelde navigasyon hizmeti sunan Infiniti Connection Telematics gibi teknolojilerinden bahsetmeden geçmeyelim.

Nissan Amerika'nın başkanı Carlos Tavares, Infiniti'nin ABD'de en hızlı büyüyen lüks markalardan biri olduğunu ve 2012 yılının ilk yarısından itibaren Şili, Meksika ve Panama'da da marka varlıklarını daha da genişletmelerini duyurmuştu.

KIRMIZI
BEYAZ

81

otomobil

Dizaynında ilk kez sportif bir bakış açısından yararlanılan yeni Infiniti JX, SUV/crossover sınıfında görmeye alışık olduğumuz gösterişli gövde yapısı ve çok fazla detay içermeyen basit tasarımı sayesinde göz alıcı ve şık bir görünüme sahip.

Infiniti Amerika'nın başkan yardımcısı Ben Poore'a göre Infiniti JX'i ayrıcalıklı kılan özelliklerin başında harika iç dizaynı, sıra dışı oturma esnekliği, üç kısımlı geniş koltuk bölümü ve ileri nesil telematik tekniği de dâhil olmak üzere en son araç teknolojisine sahip olması geliyor.

Infiniti Amerika'nın başkan yardımcısı Ben Poore ise lüks araç sınıflarında çok fazla seçenek şanslarının olmadığını ancak yeni Infiniti JX ile beklentilerin tamamen üzerine çıkan yeni bir tasarım ortaya konulduğunu ifade etti. Poore'a göre Infiniti JX'i ayrıcalıklı kılan özelliklerin başında harika iç dizaynı, sıra dışı oturma esnekliği, üç kısımlı geniş koltuk bölümü ve ileri nesil telematik tekniği de dâhil olmak üzere en son araç teknolojisine sahip olması geliyor.

Yetkililerin yaptığı açıklamalara göre, ilk olarak üretime geçtiği 1989'dan bu yana özellikle Kuzey Amerika'da Mercedes-Benz, Cadillac, BMW ve Lincoln gibi markalarla rekabet eden Nissan Infiniti'nin yeni JX modeli, sınıfının diğer üyeleri Audi Q7, BMW X5 ve Mercedes-Benz E-Serisi gibi modelleri hedef alacak. Bu açıdan Infiniti JX'in son derece düzgün bir sürüş ve küçük bir SUV'dan beklenen tüm kolaylıkları sağlaması bekleniyor. İlerleyen zamanlarda markaya JX20, JX25, JX25h ve JX30 gibi yeni isimlerin de katılması hedefleniyor.

Yeni JX'in tasarımında güvenlik de ön plana çıkan noktalardan biri. Genel olarak Infiniti serilerinde görünen Kör Nokta Aracısı'na (Blind Spot Intervention) ek olarak Yedek Çarpışma Aracısı (Backup Collision Intervention) eklenmiş durumda. Bu teknoloji sayesinde araç, arkaya doğru hareket ettiğinde sürücünün göremediği noktalarda ya da aracın tam arkasında bulunabilecek nesnelere karşı uyarıda bulunuyor ve herhangi bir müdahalede bulunulmadığında otomatik olarak sistemi durdurarak çarpışmayı önüyor. ■

Sahip olduğu Backup Collision Intervention teknolojisi sayesinde JX, arkaya doğru hareket ettiğinde sürücünün göremediği noktalarda bulunabilecek nesnelere karşı uyarıda bulunuyor ve herhangi bir müdahalede bulunulmadığında otomatik olarak sistemi durdurarak çarpışmayı önlüyor.

ALTI KİTADA ESERİ OLAN TEK TÜRK MİMAR MUSTAFA ABADAN

1983 yılında çalışmaya başladığı dünyanın en büyük mimarlık şirketlerinden Skidmore Owings and Merrill'e (SOM) 1996 yılında ortak olan Mustafa Abadan, dünyanın altı farklı kıtasında eserleri olan tek Türk mimar olma özelliğini taşıyor.

Ailesi ABD'de öğretim görevlisi olarak çalışmaya başlarken lise yıllarında ABD'de bulundu, iki sene lise eğitiminden sonra Türkiye'ye döndü ancak mimarlığa olan ilgisi nedeniyle tekrar ABD'ye dönmeye karar verdi. Cornell Üniversitesi'nde lisans ve lisansüstü eğitiminin ardından çeşitli yarışmalara katıldı. Bu yarışmalarda önemli başarılarla imza atarak dikkat çekmeye başladı. Mimarlık okulundan mezun olduğu sene 1983'te dünyanın en büyük mimarlık şirketlerinden Skidmore Owings and Merrill'in hem New York hem de Londra ofislerinde çalışmaya başladı. Genç bir mimar olmasına rağmen pek çok büyük projeye önemli katkılar sağladı.

1990'dan sonra New York'un merkezi başta olmak üzere uluslararası alanda Brezilya, Şili, Karayipler, Filipinler, Malezya ve Tayvan'da ses getiren çeşitli projelere imza attı. Böylece Japonya, Hong Kong, Kore, Orta Doğu ülkeleri ve Türkiye dâhil pek çok ülkede mimari projeye katkı sağladı. 1991'de şirketteki tek Müslüman-Türk mimar olarak, New York'ta camii ve dini kültür merkezi olarak tasarlanan ilk yapı olma özelliğini taşıyan New York İslam Kültür Merkezi'nin inşasını gerçekleştirdi. Bu projesi sonraki iki yıl boyunca uluslararası ödüllere layık görüldü.

Dünya çapında ses getiren diğer eserleri arasında New York'taki ünlü Columbus Circle'da bulunan Time Warner Center, New York Şehir Üniversitesi John Jay Colle-

ge için ek bina projesi, Memorial Sloan-Kettering Mor-timer B. Zuckerman Araştırma Merkezi, Seul'deki Lotte Super Tower, 2007'de tamamlanan Tokyo Midtown, Hong Kong AIG Tower ve Connecticut'ta UBS Warburg Merkezi gibi büyük kurumsal projeler yer almaktadır.

Genç mimar olarak işe başladığı ve ardından proje-tasarım yönetmenliği görevini yürüten Abadan 1996 yılından itibaren bu büyük mimarlık şirketinin tek yabancı ortağı oldu. Projelerinde şehir hayatına mümkün olduğunca katkı sağlamayı ve bütün toplumun benimseyebileceği yaşam alanları oluşturmayı amaçlayan bir bakış açısı getirmeye çalıştı. Geleneksel mimarlık anlayışının aksine modern şehir hayatının artan ihtiyaçlarına yönelik çağdaş tasarımlara imza attı. Harvard, Columbia ve Cornell gibi dünyanın en önemli üniversitelerinde dersler ve çeşitli konferanslar verdi.

Amerikan Mimarlar Odası'nın bütün üyelerinin yaklaşık %3'üne verdiği özel bir ödül olan "Fellow of American Institute of Architects (FAIA)" ünvanına layık görüldü. Ayrıca Skidmore Owings and Merrill Vakfı'nın başkanlığını yürüten Abadan, New York Real Estate Board ve Cornell University College of Architecture, Art and Planning, Dean's Advisory Committee üyeliklerinin yanı sıra Türk Yardım Fonu'nun (TPF) direktörlüğünü de yürütmektedir. ■

TRUMAN SHOW

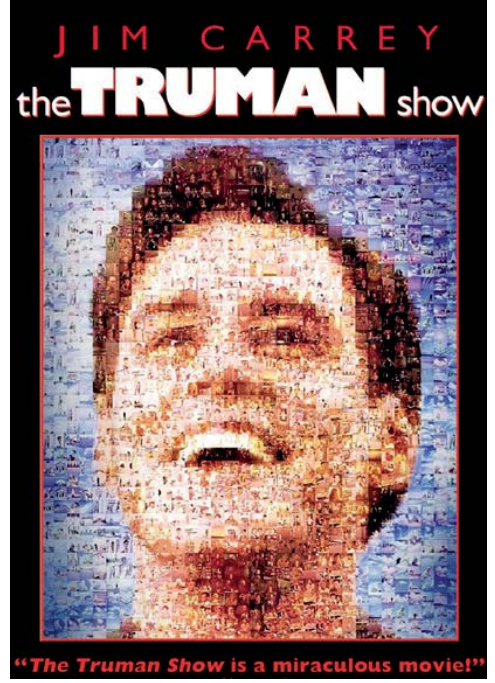
Sahte bir dünyada gerçeği bulmanın hikâyesi

Yönetmen: Peter Weir
Senaryo: Andrew Niccol
Müzik: Philip Glass
Yapım: 1998, ABD , 103 dk.
Oyuncular: Jim Carrey, Ed Harris, Laura Linney

Film, doğar doğmaz bir yapım şirketi tarafından evlat edinilmiş Truman isimli bir adamın, dünyanın en büyük film stüdyosu olacak şekilde inşa edilmiş yapay bir şehrin tek “gerçek” karakteri olarak bu stüdyoya hapsedilmesini ve ardından gelişen olayları konu alıyor.

Televizyon, icat edildiği günden beri sinemayla kol kola yürümüş, hatta çoğu zaman sinemanın sırtına binerek varlığını sürdürmüş bir sektörün oyuncuğudur. Sinema ise televizyonun sözüm ona “nimetlerinden” çok fazla yararlan(a)mamıştır. Biraz da bu sebepten olsa gerek, sinema ara sıra televizyondan intikam alma, onun ipliğini pazara çıkarma girişiminde bulunmuştur. Bunda ne kadar etkili olmuştur bilinmez ama bu girişimlerin birçoğunun sinema tarihine ölümsüz eserler hediye ettiğini söyleyebiliriz. Peter Weir’in usta ellerinde hayat bulan The Truman Show’un bu eserlerin en önemli parçalarından birisi (belki de en önemlisi) olduğunu söylemek kesinlikle abartılı bir yorum olmaz.

Filmin gövde kısmını 30 yaşına gelmiş Truman Burbank’ın başrolünde olduğu, 24 saat canlı yayınlanan ve Truman haricindeki herkesin oyuncu olduğu bir reality show oluşturuyor.

Stüdyonun içinde bunlar olurken dışarısının durumu çok daha vahimdir. Tüm dünya bir olmuş, otuz yıl boyunca habersizce hapis hayatı yaşayan bir adamın 24 saatini canlı canlı izlemekte, fakat buna tek tük vicdanı sızlayanlar haricinde hiçbir tepki vermemektedir.

Truman (ki isminde ironik bir kelime oyunu [true man] vardır) doğar doğmaz bir yapım şirketi tarafından evlat edinilmiş, dünyanın en büyük film stüdyosu olacak şekilde inşa edilmiş yapay bir şehrin tek "gerçek" karakteri olarak bu stüdyoya hapsedilmiştir. Tüm dünyanın yıllar boyunca her anını takip ettiği Truman'ın her şeyden habersiz yaşadığı bu hayatın içinde çekilmez dertler, sıkıntılar, kötülükler yoktur. Truman'ın başka bir hayat, başka bir şehir düşlemesini gerektirecek hiçbir detay barındırmaz içinde bulunduğu stüdyo. Peki, Truman bu sahteliğin ne kadar farkındadır?

Truman'ın kendisi için yaratılmış bir şehrin, anne-babanın, sırdaşın, sevgilinin, eşin ve patronun yer aldığı hayatı sorgulamaya başlaması için bir takım kazalar ve aksilikler olması gerekir. Filmi izleyince görürüz ki, bu aksilikler olmazsa Truman'ın yeni bir hayat arayışına gireceği yoktur. Bir evi, arabası, sevimli komşuları, iyi kalpli bir annesi ve eşi olan hiçbir insanın başka şeyleri arzulamayaacağına olan inancın tipik bir dışavurumudur bu durum. Yapım şirketinin Truman'a biçtiği "kusursuz hayat" tam olarak bunlardan ibarettir. Ve işin acı yanı, bunlar bile gerçek değildir. Bunların bile "gerçek olanına" ulaşmak için önce sahtelerine sahip olmak, sahteleriyle yaşamak gerekir. Truman'ın özelinde gözümüze sokulan bu durum batılı düşüncenin de temel yanlışlarından birine denk düşmektedir. Batı dünyası ortaçağ boyunca uçsuz bucaksız bir sahteliğin, yalanlar üzerine kurulu bir düzenin içinde debelenip durduktan sonra ancak dünya savaşları sonrasında uyanabilmiş, günümüzde örnek gösterilen demokratik anlayışa o uzun ve karanlık dönemlerden sonra sahip olmuştur. Düzenin yaratıcıları ise her zaman bu değişime direnmiş, daha çok yalan üretmek, daha fazla göz boyamak zorunda kalmıştır. Filmde stüdyodan çıkmasına bir adım kalan Truman'ı ikna etmek için yönetmenin yaptığı konuşma ve ardından yaşadığı şok adeta bu görüşün sağlanması niteliğindedir.

Stüdyonun içinde bunlar olurken dışarısının durumu çok daha vahimdir. Tüm dünya bir olmuş, otuz yıl bo-

yunca habersizce hapis hayatı yaşayan bir adamın 24 saatini canlı canlı izlemekte, fakat buna -tek tük vicdanı sızlayanlar haricinde- hiçbir tepki vermemektedir. Barlarda, güvenlik odalarında, banyolarda, huzureverlerinde ve daha nice yerlerde fanatik biçimde takip edilen, üzerine yorumlar yapılan, taraflar tutulan bir yapımın merkezindeki Truman Burbank'in nasıl bir haksızlıkla karşı karşıya olduğunu tüm insanlık ıskalamıştır. Ve hiç kimse bunun farkında bile değildir. Televizyon dediğimiz icadın insanı meşgul etmekten çok daha fazla bir işlevi olduğunu, televizyonun insanları -bir süreliğine dahi olsa- hipnotize etme aracı olarak ne denli tehlikeli bir silah haline geldiğini görmek açısından oldukça sarsıcı bir manzara beliyor önümüzde. Öyle ki, Truman'ın her şeyi anlaması ve stüdyodan dışarı çıkmaya çalışması bile insanları izledikleri şeyin vahameti konusunda uyandırmaz. Sadece "yeni bir heyecan, gerilimli bir macera" gözüyle bakarlar yaşananlara. Truman dışarı çıkıp şov bittiğinde izleyici olarak bu insanların büyük bir mutsuzluk yaşayacağını, günlerce Truman'ın eksikliğini hissedeceklerini zannederiz ama hiç de bizim düşündüğümüz gibi gelişmez seyircinin tepkisi. "Televizyon rehberi" nerede diye sorar, kendilerini hipnotize edecek yeni şeylerin peşine düşerler sadece. Tam da bu noktada neyin gerçek neyin sahte olduğu birbirine karışmaya başlar. Çünkü 30 yılın ardından ortaya çıkan ağır ve sarsıcı bir gerçek bile insanların algısında değişiklik oluşturamaz. Bu durumdaki insan için gerçek ve sahte kavramları bir potada erimiş demektir. Onun için sadece "heyecan" ve "merak" kavramı vardır artık.

KIRMIZI BEYAZ

87

sinema

İŞ YAŞAMINDA YENİ TEKNOLOJİLER

Fotoğrafta En Hızlı, En Şık, En Teknolojik Sonuç SONY NEX 7

Kasım ayında piyasaya çıkması planlanan Sony Nex 7, alanının en etkileyici ürünlerinden biri olmaya aday. Deklanşöre basılmasıyla fotoğrafın çekilip kaydedilmesi arasında geçen sürenin 20 milisaniye gibi dikkat çekecek kadar kısa olması Sony NEX 7 modelini değiştirilebilir objektifli fotoğraf makineleri arasında en hızlı model yapıyor. Ayrıca istediğiniz açıdan görüntüye odaklanabilmenizi sağlayan otomatik takip fonksiyonu da bulunuyor. Bu sayede hareketli bir cisim anlık olarak yakalayıp fotoğraflamak mümkün. Ayrıca diğer Sony ürünlerinden farklı olarak XtraFine LCD ile daha parlak ve kaliteli bir görüntü alabilirsiniz.

Bunların dışında Sony Nex 7 üstün teknolojisi ile dikkati çekiyor. ISO 100 - ISO 16.000 ışık hassasiyeti ile loş ışıklı ortamlarda bile kaliteli dijital görüntüler elde edilmesini sağlıyor. Yanı sıra, yeni sezgisel TRINAVI kontrol ara yüzü sayesinde direkt kontrol olanağı tanıyor. Dijital fotoğrafçılar Sony NEX 7'nin üst kısmındaki iki kontrol kadranı sayesinde her türlü yaratıcı çekim özelliğini ve manuel değeri değiştirip özelleştirebiliyorlar. Dün-

yanın XGA OLED TruFinder vizöre sahip değiştirilebilir objektif özellikli ilk fotoğraf makinelerinden biri olma özelliği taşıyan Sony NEX 7'de detaylı çekim bilgisi, beş ekran modu seçeneği ile gösteriliyor. Ayrıca kompakt boyutlardaki değiştirilebilir objektif desteği sayesinde Sony NEX 7, tek bir tuşa basarak AVCHD formatında Full HD kalitesinde ve stereo ses kalitesinde video kayıt olanağı sağlıyor. Ya da dilerseniz 24p görüntü de kaydedebilirsiniz. Bunların yanında Sony NEX 7 fotoğraf makinesinin desteklediği diğer aksesuarlar arasında cihazı çizilme ve darbelere karşı koruyan Sony LCS-ELC7 yumuşak taşıma kılıfı ile STP-XH70 omuz askısı da yer alıyor. Ürünün, Sony 18-55mm zum objektif ile kit halinde 1350 dolar satış fiyatı ile ya da sadece Sony NEX 7 gövde olarak 1200 dolar fiyat ile satın alınabileceği tahmin ediliyor.

Tablet Piyasasını Karıştıran Muhteşem Bir Ürün TOSHIBA AT200

TOSHIBA

Google

Toshiba Europe, 2011 yılının dördüncü çeyreğinde tüm Avrupa'da satışa çıkacak olan Toshiba AT200 isimli ürününü tanıttı. Yalnızca 7,7mm kalınlığında olmasına rağmen, pek çok temel bağlantı seçeneklerini içermesiyle dikkati çeken ultra ince tablette, gerekli tüm arayüz ve portlar yer alıyor: mikro-USB, mikro-SD, Wi-Fi™ ve Bluetooth® bunlardan birkaçı. Micro-HDMI® portu, HD içeriğin büyük ekran bir televizyona aktarılmasını sağlıyor. Böylece ürün, ön ve arkadaki HD kameralar ile video konferanslar için ideal hale geliyor. Ultra ince olmasına rağmen, yüksek kapasiteli pili sayesinde sekiz saate kadar video tüketim imkânı sağlıyor. Toshiba AT200, parlak 25,7cm (10.1") HD ekranıyla görüntüleri net ve ayrıntıları eksiksiz olarak gösteriyor. Güçlü stereo hoparlörler, ince kasalı AT200'un video yeteneklerini bütünlüyor ve etkili bir sinematik deneyim sağlıyor. Ayrıca Adobe® Flash® Player desteği, Android Market™'ten 250.000'i aşkın uygulama ve Toshiba Places'in sonsuz olanakları ile zengin bir internet deneyimi sağlıyor.

Akıllı Telefon Teknolojisinde Bir Adım İleri NOKIA WINDOWS PHONE 7

26-27 Ekim 2011 tarihlerinde Londra'da düzenlenen bu yılki Nokia Dünya Konferansı etkinliği teknoloji meraklılarının sabırsızlıkla beklediği yepyeni bir ürünün tanıtımına ev sahipliği yaptı. Akıllı telefon piyasasında pek çok yeniliğin uygulandığı ilk Nokia Windows Phone 7, her ne kadar çıkış tarihi belirsiz olsa da yılbaşından önce meraklılarının elinde olacağına kesin gözüyle bakılıyor. Bununla beraber kesin olarak yeni model dalgasının 2012 içerisinde yaşanacağı ifade ediliyor. Fiyat açısından ise Samsung Galaxy S ve Apple iPhone gibi rakiplerinden daha ucuz olması bekleniyor. Ön plana çıkan özelliklerinin başında 3.9 inç AMOLED ekranı geliyor. Microsoft'un talepleri doğrultusunda bu yeni üründe ARM v7 "Cortex/Scorpion" – Snapdragon QSD8X50, MSM7X30 veya MSM8X55 işlemci, DirectX9 destekli GPU, en az 256 MB RAM ve en az 8 GB saklama alanı, ivmeölçer, dijital pusula, ışık sensörü, basınç sensörü, GPS ve navigasyon ve LED flaşlı 5-megapiksel fotoğraf makinesi gibi özelliklerin bulunması bekleniyor.

Tasarımında N8 ve C7 gibi modellerden izler taşıyan Nokia Windows Phone 7 farklı renk seçenekleri ve üç tuş zorunluluğunu devam ettiriyor. Nokia'dan Jo Harlow tarafından yapılan açıklamaya göre, bu ürün Windows Phone 7 işletim sistemini kullanan ilk Nokia telefon olma özelliğini taşıyor. Uzmanların görüşüne göre akıllı telefon piyasasında bir türlü istediği noktaya ulaşamayan Nokia, değişen tasarım anlayışını Windows Phone 7 ile sürdüreceği gibi görünüyor.

Amazon E-Kitap Okuyucuları İle Kütüphaneniz Sizinle, Her Yerde KINDLE TOUCH & KINDLE TOUCH 3G

E-kitap ya da çevrimiçi yayın pazarının devî konumundaki Amazon Eylül ayında tanıtımını yaptığı 7 inçlik Kindle Fire tablet modelinin ardından hız kesmeden yeni e-kitap okuyucularının da tanıtımını gerçekleştirdi. Yeni modeller Kindle Touch ve Kindle Touch 3G. Touch serisi e-kitap okuyucular, rakipleri Nook ve Kobo gibi kızılotesi tabanlı dokunmatik panel sistemini kullanıyor.

Fiziksel tuş bulunmayan seride klavye de bulunmuyor. Yeni ürünlerin piyasadaki Kindle modellerinden daha ince ve daha hafif olması göze çarpıyor. Cihazlar gümüş renkli kasa ile sunulacak ve bataryasının daha uzun bir kullanım ömrü sunacağı tahmin ediliyor. Her iki modelde de WiFi standart. E-okuyucuların kullanıcı arayüzünde de bazı değişiklikler yapıldı. Butonlar yerine artık tıklamalar kullanılacak. Cihazın ekranında firmanın şimdiki kadar ki en iyi E-ink teknolojisinin kullanıldığı açıklandı. Serinin donanımsal özellikleri hakkında çok şey bilinmese de Kindle Touch modeli reklamsız 139\$ - reklamlı 99\$ fiyat etiketiyle piyasaya çıkarken Touch 3G modeli ise 3G entegre olarak 149\$ fiyat etiketine sahip olacak. Touch modellerinin 21 Kasım'dan itibaren ABD pazarında satışa sunulacağı belirtiliyor.

KÜLTÜR-SANAT AJANDA:

KIRMIZI
BEYAZ

90

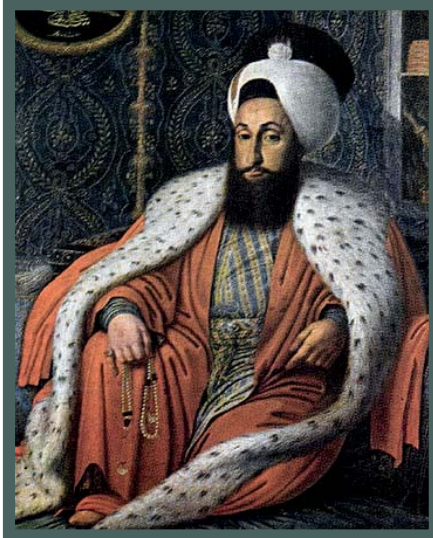
kültür-sanat

Sakıp Sabancı Müzesi, Emirgan
17 Eylül – 31 Aralık 2011

Sergi: Sophie Calle 'Son Kez, İlk Kez' Sergisi

Sabancı Üniversitesi Sakıp Sabancı Müzesi (SSM), bienal ile eşzamanlı açılan "Son Kez, İlk Kez" adlı sergisinde, Newsweek tarafından günümüzün en önemli 10 çağdaş sanatçısı arasında gösterilen, dünyaca ünlü Fransız sanatçı Sophie Calle'i ağırlıyor. Sophie Calle, SSM ile gerçekleştirdiği özel proje için, merceğini bu defa ülkemize, milyonlarca İstanbullu arasından seçtiği bir grup insana çeviriyor. Sanatçı, görme engelli kişilerin "gördükleri" son anın yanı sıra, daha önce siyaset, akademi ve sanat dünyasından pek çok kişinin dikkatini çeken, "İstanbul'da yaşayıp denizi görmemiş insanlar" konusunu, özgün bakış açısıyla inceliyor. SSM'nin ziyaretçilerini, sarsıcı, duygu dolu ve gerçek bir yolculuğa çıkardığı, 3 bölümden oluşan "Son Kez, İlk Kez", 17 Eylül-31 Aralık 2011 tarihleri arasında gerçekleştiriliyor. Sophie Calle bu çalışmasıyla, sanatseverleri, üzerinde hiç düşünülmeyen, varlığı hiç sorgulanmayan "görme" yetisinin farklı boyutlarını düşünmeye davet ediyor.

Cemal Reşit Rey Konser Salonu
29 Kasım 2011

Konser: 250. Yaşında III. Selim ve Dönemi

III. Selim, Türk MüsİKisi tarihinde kendi adıyla anılan bir dönemdeki varlığı ve öncü kişiliğiyle, kendisinden sonraki müzik iklimine onlarca yıllık bir hayatiet yolu açmıştır. Şehzadelik yıllarında başlayan müzik hayatına padişahlık yıllarında da devam etmiş; tahta geçişinden önceki yıllardan itibaren etrafına topladığı müzik adamlarını himaye ederek ve ufuk açıcı yönlendirmelerde bulunarak III. Selim Dönemi adını verdiğimiz ekolü kurmuştur. Galata Mevlevihânesi Şeyhi Gâlib Dede'ye intisap etmiş olan III. Selim, Tanburi İzak'ın da talebesiydi. Himaye ettiği Dede Efendi, Abdulhalim Ağa, Küçük Mehmet Ağa, Sadullah Ağa, Emin Ağa, Numan Ağa, Şakir Ağa, Kömürçüza-de Hâfız Efendi gibi isimler, III. Selim Dönemi'nin bestekârları idiler. Türk MüsİKisi Vakfı'nın bu konser projesi, Türk MüsİKisi tarihinde büyük bir dönüşümün mimarı olan III. Selim'i sadece şahsiyle değil, adıyla anılan dönem itibarıyla mercek altına alacak bir etkinliği içermektedir. III. Selim'in eserlerine ek olarak dönemin en önde gelen bestekârlarının eserleri de seslendirilerek, III. Selim Dönemi bir bütün olarak ele alınacaktır. İki bölümden oluşacak konserde; III. Selim'in eserlerinden örneklerle ilâveten, III. Selim Dönemi'ni oluşturan Dede Efendi, Abdulhalim Ağa, Küçük Mehmet Ağa, Sadullah Ağa, Emin Ağa, Numan Ağa, Şakir Ağa ve Kömürçüza-de Hâfız Efendi gibi bestekârların eserleri de örnekleneyecektir.

İstanbul TÜYAP Fuar Merkezi 12-20 Kasım 2011

Fuar: 30. İstanbul Kitap Fuarı

TÜYAP bundan 30 yıl önce 1982 yılının kasım ayında 28 yayınevini katıldığı ilk kitap fuarından bugüne milyonlarca okuru, yazarı, yayıncıyı, şairi, editörü, araştırmacıyı, çevirmeni akademisyeni ve yayıncılık sektörünün tüm renklerini ağırlamanın mutluluğunu yaşıyor. İstanbul Kitap Fuarı, otuzuncu yılında "uluslararası" yurt içi ihtisas fuarı olmayı hak ederek kapılarını açmaya hazırlanıyor. 30. Uluslararası İstanbul Kitap Fuarı, 12-15 Kasım tarihleri arasında açık kalacak "Uluslararası Salon" bünyesinde 30'un üzerinde ülkeden yayınevi, telif ajansı ve ulusal katılıma ev sahipliği yapacak. Dört gün süresince uluslararası salon kapsamında sektörel ve profesyonel 35 etkinlik gerçekleştirilecek. Kitap fuarı, hafta içi 10.00-19.00 saatleri arasında, hafta sonu ise geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi 11.00-20.00 saatlerinde ziyaret edilebilir. İstanbul Kitap Fuarı, kapanış günü olan 20 Kasım 2011 Pazar akşamı ise 19.00'da sona erecek.

Sempozyum: Bütün Yönleriyle Erzurumlu İbrahim Hakkı

Erzurumlu İbrahim Hakkı, birçok bilim dalında olduğu gibi sanat ve kültür alanlarında da çok sayıda araştırmannın konusu olmuştur. Bu sempozyumlardan biri de Kasım ayında Erzurum'da düzenleniyor. Sempozyumun amacı, akademisyenler arasındaki iletişim ve işbirliğini güçlendirmek, aynı zamanda Erzurum'da çağının en önemli isimlerinden biri olan gerek dinî ve gerekse fennî ilimlere vakıf büyük âlim ve mutasavvıf İbrahim Hakkı Hazretlerini bilimsel bir platforma taşımak, bilim dünyasına tanıtmak, onunla ilgili bilgileri, bilinmeyenleri katılımcılarla paylaşmak, Erzurumlu İbrahim Hakkı Hazretleri üzerine çalışmalar yapan araştırmacıları bir araya getirerek, aralarındaki iletişim ve işbirliğini güçlendirmek ve çeşitli konular üzerinde bir fikir alışverişinde bulunmaktır.

Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi 16 - 17 - 18 Kasım 2011

Sergi: İstanbullaşmak

İstanbullaşmak sergisinin temelini, çeşitli kültür kurumlarının yanı sıra, birçok kişisel ve özel arşivde yer alan yüzlerce görüntü ve yazının toplandığı, interaktif bir veritabanı oluşturuyor. Sergi için özel tasarlanan bir ara yüzle izleyicinin kullanımına sunulacak veritabanı; 1999'dan 2011'e kadar üretilen sanatçı videoları, fotoğraf serileri, belgesel filmler, haber klipleri, karikatürler ve mimari projeleri, 80 kavram altında grupluyor. Kente dair tipik söylem ve tariflere, yeni bakış açıları öneren bu kavramların işaret ettiği sorunsallar, sergide yer alan 400'ü medya ile vurgulanıyor. İstanbullaşmak veritabanını farklı boyutlarda, tek başına veya grup olarak izleme seçenekleri sağlayan tasarım çözümleri, katılımcıların mekânsal deneyimini zenginleştirmeyi amaçlıyor. Evren Yantaç'ın tasarımı ve Hüseyin Kuşçu'nun yazılımla oluşturulan veritabanını database.becomingistanbul.org adresinde ziyaret edenler, sergiye gitmeden önce izlemek istedikleri rotayı belirleyebiliyor. Sergiye, iki yan etkinlik eşlik ediyor. Bu kapsamda, kent merkezindeki değişimleri inceleyen atölye ve sergi projesi 'Yapım Aşaması: Beyoğlu' ve İstanbul'a odaklı 90 etkinlikten oluşan '90' programı, İstanbul hakkında merak edilen sorulara yanıtıyor.

SALT Beyoğlu, İstiklal Caddesi No. 136, Beyoğlu 13 Eylül - 31 Aralık 2011

Gösteri: Çocuklar İçin Jurassic Land

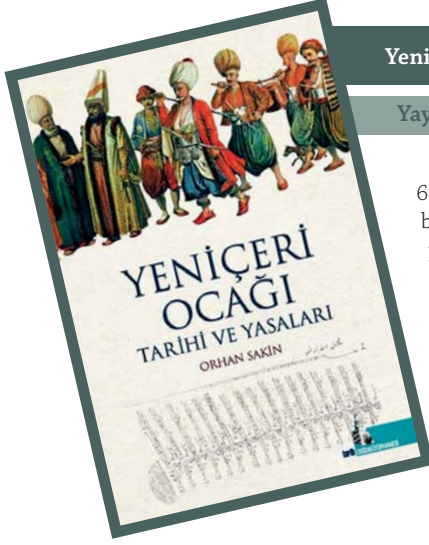
Her yerde dinazorlar, heyecan verici bir atmosfer, Dinazor Müzesi, 6D Sinema, Laboratuvar, Show Garden ve Hediye Mağazası Jurassic Land'de sizi bekliyor. Eşsiz bir dinazorlar dünyası sunan, Türkiye'nin en büyük eğitim ve eğlence merkezi Jurassic Land, Forum İstanbul'da macera severlerle buluşuyor. Eğitim ile eğlenceyi birleştiren edutainment konseptiyle yaratılan Jurassic Land, 10 bin metrekarelik dev bir alanda yer alıyor. Jurassic Land, tüm aile fertlerinin birlikte vakit geçirebilecekleri yepyeni bir aktivite alanı. Bir senaryo dâhilinde gezilen Jurassic Land'de macera helikopterde başlıyor ve tüm tur uzmanlar eşliğinde gerçekleştiriliyor. Geçmişin gizemi ve dinazorların yaşamları üzerine keşiflerle dolu bu unutulmaz yolculuğu sakın kaçırmayın.

Forum İstanbul Alışveriş ve Yaşam Merkezi: 25 Ekim - 30 Kasım 2011

Yeniçeri Ocağı Tarihi ve Yasaları | Orhan Sakin

Yayınevi: Doğu Kütüphanesi Yayınları, 2011

600 yıllık Osmanlı tarihinin yaklaşık 450 yıllık dönemine damgasını vuran ve devletle adeta bütünleşmiş olan Yeniçeri Ocağının 1826 tarihinde Sultan II. Mahmud ve ekibi tarafından planlı bir operasyonla imha edilmesi, Osmanlı sistemini kökünden değiştiren gelişmelerin de başlangıcı olmuştur. Ocağın kaldırılmasının ardından yürütülen karalama ve iftira kampanyasıyla Osmanlı'nın yaşadığı her türlü problem ve bunalımın yegâne sorumlusu olarak Yeniçerilerin gösterilmesi kesin bir hüküm halinde sunulmaktadır. XIX. yüzyılda gücünün doruğuna ulaşan Batı emperyalizminin Osmanlı Devletini tasfiyeye dönüştürme operasyonu ile Ocağın kaldırılması arasındaki bağ ısrarla karartılmakta ve gözden uzak tutulmaya çalışılmaktadır. Oysa XIX. yüzyılda başlayıp tesirleri günümüze kadar süregelen gelişmeler bu hadiseyle doğrudan ilişkili olduğu okunduğunda daha iyi anlaşılacaktır. İki ana kısımdan oluşan kitabın birinci kısmı, Yeniçerilerin Osmanlı toplum ve siyasi hayatındaki yeri, tesirleri, Osmanlı'nın tasfiyesi ve Ocağın ilgasını ele almaktadır. İkinci kısımda ise, 1606 yılında Ocak teşkilatı içinde yetişen isimsiz bir Yeniçeri tarafından Ocağın gelenekleri, tarihi ile zaaf ve yanlışları anlatılmaktadır. Kitabı okurken, dünyanın en büyük imparatorluklarından olan Osmanlı Devletinin nasıl bir komploya kurban gittiğini anlamak mümkündür.

Osmanlı'da Zirvede Kalma Mücadelesi | Ziya Nur Aksun

Yayınevi: Ötüken Yayınları, 2011

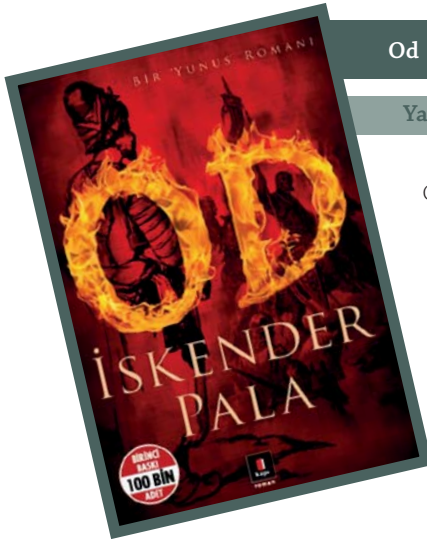
Bu kitap, Osmanlı'nın 1703-1789 yılları arasındaki 86 yıllık iniş-çıkışlarının hikâyesidir. İbretle okunması gereken bir devirdir. Bir Cihan İmparatorluğu'nun yıkılış serüveninin başlamasına kadar geçen bir asra yakın bu dönemi her bakımdan araştırmak milli tarih şuuru açısından çok önemlidir. Dikkat edilmelidir ki, Osmanlı'nın çekildiği yerlerde kurulan devletler, adı devlet bile olsa, devlet kudreti taşımayan, başka bir büyük devletin hegemonyası hizmetinde ve güdümünde olan küçük, aciz ve zayıf kuruluşlardır.

Dünyadaki, bilhassa Avrupa dengesindeki köklü değişiklik de bu zamandan itibaren başlamıştır. Yani Osmanlı'nın bıraktığı boşlukta bir takım zavallı siyasi oluşumlar türemiş, istiklal kazandığını zanneden bu oluşumlar, kendi halkları ve dünya siyaseti için birer huzursuzluk kaynağı olmağa devam etmektedir.

Tarih şuuru kazanmak derken, bu siyasi boşluğun görülmesini ve vaktiyle buraları yöneten gücün kudret kaynaklarının anlaşılmasını kastediyoruz.

Od | İskender Pala

Yayınevi: Kapı Yayınevi, 2011

Od, İskender Pala'dan bir Yunus Emre romanı. Kalem aldığı hemen bütün eserler yüz binler tarafından ilgi gören Pala, yeni romanı Od ile takipçilerini yine selamlıyor. Tarihimizin en önemli üç-beş şahsiyeti kimdir diye sorsak şüphesiz Yunus istisnasız cevabımızda yer alacaktır. Asırlardır, geride bıraktığı şiirleri ve hayat anlayışı ile gönül dünyamızı besleyen Yunus'u usta bir kalemin elinden yeniden okumak, gözden kaçırdığımız ince noktaları tekrar hatırlatabilir. Yunus elbette romanın başkahramanı. Akademisyen ve edebiyat tarihçisi kimliğinin de katkısıyla eldeki kısıtlı tarihi bilgilerden yola çıkarak bir kurgu oluşturmuş Pala. Muhtemel tarihi kimlikler romanın diğer üyeleri olarak olayların akışında yerlerini almış. Ancak ana tema Yunus Emre'nin hayatı boyunca nasıl bir hakikate ulaşma süreci geçirdiği ve yaşamın zorluklarıyla çevrili her safhada nasıl hamlıktan safığa yürüdüğü ele alınmış. Her ne kadar en önde gelen şahsiyetlerimizden biri olsa da Yunus'un hâlâ yeterince doğru ve tam anlaşıldığı söylenemez. Okuyucuda bıraktığı etki bakımından Yunus'u bir roman dili ve üslubu ile ele almak sanırsanız daha geniş çevrelerin onunla tanışmasına vesile olacaktır.

KIRMIZI BEYAZ

92

kitap

OVALARIN HAKİMİ!

TÜMOSAN

www.tumosan.com.tr

Dedelerimiz, 1939 Erzincan depreminde şehrin yaralarını sarmak için ilk koşanların arasındaymış.

Biz de onlardan öğrendiğimiz gibi Adapazarı'ndan sonra Van depreminde de elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz.

Kardeşlik ve Yardım Dolu Bir Kurban Bayramı Diliyoruz.

Tüm operatörlerden 2868'e boş bir mesaj (SMS) göndererek Kızılay'a 5 TL'lik destekte bulunabilirsiniz.

Van Depremi Başbakanlık İnsanı Yardım Hesapları: T.C.ZİRAAT BANKASI IBAN Hesabı: TR6000010008205555555031
T.VAKIFLAR BANKASI A.O. IBAN Hesabı: TR620001500158007299317599 | T. HALK BANKASI IBAN Hesabı: TR1900012009408000050

Değerlerine sahip çıkmayan, gün gelir değersiz kalır.

albayrak